

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni «Dobrodo-
ba» v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni «Slovenija» pod
Vojakim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

primorska

dnevnik

Politična plačana v gotovini
Abt. posla 1 grapo

Cena 700 lir - Leto XLII. št. 228 (12.553)

Trst, sobota, 27. septembra 1987

PP 559
2 (4 linije)
10 1
85723
80
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P. 132
66001 KOPER
8554 AA
60100200

Po odobritvi glavnih obrisov finančnega zakona za leto 1987

Vlada bo šele v prihodnjih tednih oklestila razne postavke proračuna

SANDOR TENCE

RIM — Finančni zakon, ki ga je vlada s precejšnjimi težavami odobrila v četrtek ponoči, pomeni po eni strani korak naprej pri nujni resnacijski državnih blagajni, po drugi pa odpira celo vrsto vprašanj gospodarskega in političnega značaja. Z razliko od prejšnjih let sta pristojna ministra Romita in Gorja letos že od samega začetka nakazala, da ne sme javni primanjkljaj presežati vsote sto tisoč milijard lir, kar pomeni, da bo morala država prihodnje leto strogo nadzorovati izdatke in torej štediti z javnim denarjem. Gotovo najbolj ambiciozni cilj pa je vsekakor inflacija na štirih odstotkih, pri čemer pa bo do mednarodnih gospodarskih dejavnosti igrali večjo vlogo od notranjih, začenši s ceno nafte in z vrednostjo ameriškega dolarja. Obračun finančnega manevra pa bo mogoče šele konec prihodnjega leta.

Osnutek, ki ga je izdelala vlada, obravnava samo temeljna ekonomska vprašanja, o ostalih posegih na posameznih sektorjih pa bo prihodnji teden odločal ministrski svet. Craxijev kabinet hoče v prvi vrsti stvarno reformirati zdravstveni sistem, za katerega naj bi z novimi zakoni delno skr-

bele deželne uprave, ki pa se v pričakovanju točnih finančnih jamstev temu načrtu za sedaj krčevito upirajo. Isto velja tudi za že dolgo let napovedano reformo pokojnin, ki naj bi rešila pred bankrotom ustanovo INPS. Povsem odprto pa je tudi vprašanje novih občinskih davkov, čeprav so nekateri pred dnevi spet potegnili na dan zamisel o davku Tasco, ki jo je vlada zaradi notranjih nesoglasij lani morala na hitro umakniti. Tudi o javnih tarifah ministri ne nameravajo še govoriti, čeprav pošta, železnice in telefonska družba že zahtevajo poviške.

Ni nobenih dvomov, da bo vlada krepko oklestila proračune mnogih ministrstev in javnih ustanov. Nekaj ukrepov je že nakazala v četrtek, ostale pa ho sprejela v bližnji prihodnosti. Zakladni minister Gorja zagotavlja, da ti ukrepi ne bodo prizadeli in oškodovali manj premožnih slojev ter odvisnih delavcev, ki so v zadnjih letih itak že pod hudim davčnim pritiskom. Minister pristavlja, da bomo morali vsi nekaj žrtvovati za ozdravitev državnega gospodarstva. Istočasno pa se noče izpostaviti kritikam, ki v večini primerov prihajajo prav iz krščanske demokracije, kjer je že nekaj časa v teku oster boj za njegovo nasledstvo.

Če so gospodarski problemi trenutno v središču pozornosti, ne moremo trditi, da so politična vprašanja popolnoma v ozadju. Stranke petstrankarske koalicije brusijo nože in se pripravljajo na »sprint« pred načrtovano spomladansko predajo štafete med socialisti in demokristjani. Posebno aktivna je Craxijeva stranka, s podtajnikom Martellijem na čelu, ki izkoristi vsako priložnost za polemike z demokristjani in z republikanci. Na tapeti so referendum o vprašanih sodstva, PSI pa je pred kratkim odprla še eno polemično fronto, in sicer v zvezi z jedrskimi elektrarnami, pri čemer že odkrito podpira referendum za njihovo zaprtje. Mar-

telli že napoveduje nove ofenzive in celo socialdemokrati, ki so bili do včeraj vneti zagovorniki sedanje vladne formule, pravijo, da bo v kratkem napočil čas za nova zavzevanja na levi. Vladni vremenoslovci napovedujejo torej vročo politično jesen. Prvi zaskrbljujoči signali za vladno koalicijo prihajajo tudi iz periferije. V Kalabriji je petstrankarska deželna uprava zašla v krizo in krajevni socialisti že stvarno razmišljajo o političnem sodelovanju s komunisti. V Neaplju pa se celo govori o enotni levčarski občinski listi, ki naj bi jo vodil priletni socialistični senator in nekdanji tajnik stranke Francesco De Martino.

Izboljšanje trgovinske bilance

RIM — Italijanska trgovinska bilanca je zabeležila avgusta prebitok v znesku 2.105 milijard lir. Gre za tretji pozitivni saldo med izvozom in uvozom v letošnjem letu, kar nima primere v zadnjih sedmih letih. V prvih 8 letošnjih mesecih izkazuje zato trgovinska izmenjava s tujino primanjkljaj samo 3.422 milijard lir, oziroma kar 80 odstotkov manj kot v enakem razdobju lani, ko je znašal 16.784 milijard lir. V tem času se je izvoz povečal za 2,1 odstotka, uvoz pa se je zmanjšal za 10,3 odstotka. Izboljšanje trgovinske bilance gre predvsem pripisati zmanjšanju stroškov za uvoz energijskih sredstev, ki mu botruje padec cen nafte in tečaja dolarja.

gorbačov obiše Italijo Afera Daniloff še ni rešena

NEW YORK — Zunanja ministra ZDA Shultz in SZ Ševardnadze sta se tudi po tretjem (dveurnem) sestanku v treh dneh razšla brez kompromisa o rešitvi spora okrog Daniloffa, Zaharova in 25 sovjetskih funkcionarjev pri OZN, ki morajo zapustiti ameriška tla. Shultzev glasnik Kalb je dejal, da bo afero Daniloff — glavno oviro na poti do vrha Reagan - Gorbačov — treba razčistiti najpozneje do torka, ko bo Ševardnadze odšel na obisk v Kanado.

Ševardnadze je vsekakor voljan odstraniti to zapreko, da do sestanka med Reaganom in Gorbačovom le pride, kot je dejal Andreotti, ki se je včeraj poldrugo uro razgovarjal s sovjetskim kolegom. Ševardnadze je opozoril, da bi se Sovjetska zveza morala bolj angažirati v boju proti mednarodnemu terorizmu in šefa diplomacij sta se domenila, da bo že v kratkem prišlo do sestankov med italijanskimi in sovjetskimi izvedenci. Ševardnadze je tudi napovedal, da bo Gorbačov obiskal Italijo v začetku prihodnjega leta.

Dolga noč malega Michelina se je srečno končala včeraj zjutraj

NADJA FILIPČIČ

TRST — Srečni konec drame 22-mesečnega Michelina Penza, ki se je povsem nemočen znašel v smrtonosnem vrtnu ljubzenske tragedije 26-letnega Franca Bugliana in 24-letne Daniele Dagiati, je včeraj olajšal srca tisočih Tržačanov. Mesto je trepetalo za njegovo usodo in se balo, da bo neoblegno bitje podleglo mrazu, temi, šoku, strahu, občutku osamljenosti. Toda kot je v intervjuju izjavil načelnik letišnega oddelka Paulano, je bil prav Michele najvztrajnejši od vseh 300 reševalcev, ki so ga v dolgi noči, ko je na Krasu brila burja in je zaradi napetosti bila tema še bolj temna, mrzlično iskali sredi stez, grmovja in vrtač. Reševalna akcija je bila odlično organizirana in usklajena, tako da se lahko trdi, da Michelina niso našli slučajno.

Pripravljenost, požrtvovalnost in človekoljublje, ki so zdaleč presežali meje dolžnosti, je včeraj z brzovjavko tržaškemu prefektu pohvalil v imenu vsedravnega poveljstva policije namestnik poveljnika Troisi. Priznanje za odlično opravljeno delo, ki ni poznalo postanka, je policijskim agentom izrekel tudi kvestor Mattera.

NA 5. STRANI

Jutri ponovno sončna ura

RIM — Danes ponoči natančno ob 3.00 se bomo vrnili k sončni uri: kazalce na urah bomo torej spet pomaknili za eno uro nazaj, se pravi na 2. in bomo tako pridobili tisto uro, ki smo jo izgubili v nedeljo, 30. marca, ko smo kazalce pomaknili za uro naprej. S tem bomo seveda pridobili uro spanja.

V noči med soboto in nedeljo se bodo vrnile k sončni uri vse države Evropske gospodarske skupnosti, razen Irske in Velike Britanije, kjer bo legalna ura trajala še skoraj mesec dni, se pravi do 26. oktobra.

Po podatkih državne družbe za električno energijo ENEL je Italija z uvedbo poletne ure prihranila samo letos devdeset milijard lir, se pravi 600 milijonov kWh energije. S posebnim zadovoljstvom so poudarili, da je tako Italija uvozila celih 150 tisoč ton gorilnega olja manj.

Naj še dodamo, da bo zimski vozni red vlakov stopil v veljavo v nedeljo, 28. septembra, ob 1. uri.

Začela se je v Gradežu ob sodelovanju SDGZ

Deželna konferenca o obrtništvu

VLASTA BERNARD

GRADEŽ — »Z velikim prepričanjem smo se odločili za izvedbo te konference, saj predstavlja eno od programskih obvez deželne odbora.« je dejal njegov predsednik Adriano Biasutti v uvodnem delu 1. deželne konference o obrtništvu, ki se je začela včeraj popoldne v kongresni palači v Gradežu. Njen namen — po njegovih besedah — namreč ni samo ugotoviti razmere v tem gospodarskem sektorju Furlanije - Julijske krajine, temveč predvsem vzpostaviti tesnejši odnos z vsemi predstavniški kategorije in z njimi opredeliti glavne smernice za razvoj obrtništvu v prihodnjih letih. Značilnost konference je nedvomno dejstvo, da so vprašanja deželne obrtništvu prvič predmet skupne razprave med javnimi upravitelji, predstavniki kategorije, političnih in sindikalnih sil ter izvedenci, v prizadevanju za izdelavo

enotne strategije razvoja obrtništvu. Med številnimi udeleženci so tudi predstavniki slovenskih obrtnikov iz vseh treh pokrajin, kjer živimo, člani Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, ki je sodelovalo tudi pri pripravljalnem delu za konferenco.

»Varljiv je občutek, da smo se pomena tega sektorja, zlasti z vidika njegovega zaposlovalnega potenciala, zavedli šele sedaj.« je med drugim dejal deželni odbornik za obrtništvu Vinicio Turello in opozoril, da je Dežela že pred več kot 20 leti ustanovila zavod za razvoj obrti (ESA), ki ima organsko in dopolnjevalno vlogo na tem področju.

O pravnih vidikih sektorja, s posebnim ozirom na odnos med deželno zakonodajo in vsedravnim okvirnim zakonom, je govoril docent za trgovinsko pravo na tržaški univerzi, prof. Giovanni Caselli, medtem ko je sistem spodbud v Furlaniji-Julijski krajini primerjal s tistimi, ki veljajo v drugih deželah, svetovalec pri deželi Lombardiji Aldo Vannini.

V tržaški športni palači

Jadranovci drevi ponovno za točke

Nov svetovni rekord Moserja

NA 10. STRANI

Pred skupščino Svetovne banke in Mednarodnega denarnega sklada

Močna razhajanja med zahodnimi državami in v samih ameriških finančnih vrhovih

NEW YORK — Že v uvodnih zasedanjih pred skupščino Svetovne banke in Mednarodnega denarnega sklada, ki se začeta v ponedeljek, so med zahodnimi državami prišle na dan velike razlike. Na sestanku tako imenovane Skupine petih (G-5), ki združuje 7 zahodnih industrijskih držav, s katerim se začnejo uvodna zasedanja letošnje skupščine Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne banke v Washingtonu, so že prvi dan prišle na dan stare razlike monetarne politike. Predstavniki ZR Nemčije in Japonske so dali Reaganovi administraciji namreč že na začetku vedeti, da niso pripravljeni na nadaljnje znižanje obrestnih mer, ki jih terjaja Reaganova administracija kot enega izmed pogojev za ožvitev globalne gospodarske rasti.

Tako imenovani dogovor iz newyorškega hotela Plaza, ki so ga finančni ministri in guvernerji centralnih bank sprejeli 22. septembra lanskega leta, obstaja praktično le še na papirju. Na njem so se dogovorili o skupni monetarni politiki, oziroma o skupnem znižanju vrednosti dolarja, kar naj bi zaustavilo hitro naraščanje ameriškega trgovinskega primanjkljaja. Države EGS namreč

sodijo, da je dolar že dovolj globoko padel (v zadnjem letu dni je v primerjavi z ostalimi vodilnimi zahodnimi valutami izgubil več kot 30 odstotkov svoje vrednosti), zato njegovo nadaljnje padanje ni zaželeno, saj bi lahko bistveno prizadelo zahodnoevropski izvoz v ZDA.

Enotnega pogleda na monetarno politiko nimajo niti na ameriški strani. Le nekaj dni pred začetkom skupščine Svetovne banke in Mednarodnega denarnega sklada sta dva vodilna ameriška finančna arhitekta, sekretar za finance James Baker in predsednik uprave federalnih rezerv Paul Volcker dala povsem nasprotni izjavi o bodoči monetarni politiki.

Volcker je pred kongresom tudi izjavil, da »živijo Američani v zlaganem rajju — v državi, ki troši preko svojih možnosti in ki z zajemanjem tujega kapitala podpira svoj visok življenjski standard«. Po njegovem mnenju je nujen globok rez v ameriški proračunski in trgovinski primanjkljaj. Po zadnjih ocenah bo letošnji proračunski primanjkljaj presegel rekordnih 220 milijard dolarjev, trgovinski pa naj bi se prav tako približal številki 200 milijard dolarjev. Lansko leto je znašal 148

milijard dolarjev.

Ne glede na ta svarila, ki jih daje najmočnejši ameriški finančnik, bodo po splošnem pričanju ustrezni ukrepi na področju ameriške fiskalne in monetarne politike mogoči šele po predsedniških volitvah 1988. leta, saj je očitno, da Reaganova administracija v to »kislo jabolko« ne bo pošteno ugriznila.

Glede na to, da novemu znižanju eskomptnih stopenj najbolj nasprotuje zahodnonemška vlada, je tukajšnji tisk namenil veliko pozornost izjavi zahodnonemškega gospodarskega ministra Martina Bangemama, da »je iluzorno pričakovati, da bi povečana gospodarska rast v ZRN popravila ameriško plačilno bilanco ali pa celo povečala globalno gospodarsko rasto«.

Uvodna zasedanja pred ponedeljkovo skupščino Svetovne banke in Mednarodnega denarnega sklada v Washingtonu, so se torej začela v znamenju nesoglasij med vodilnimi zahodnimi državami, pa tudi z razglašenimi izjavami najvišjih ameriških finančnih veljakov o bodočih ukrepih na tem področju.

UROŠ LIPUŠEK

Bojkot Južne Afrike

Reaganov veto tokrat zaman?

WASHINGTON — Reagan je včeraj najavil, da bo z vetom preprečil izvajanje zakonskega odloka o sprejetju gospodarskih sankcij proti Južni Afriki, ki sta ga odobrila poslanska zbornica in senat. Odlok prepoveduje vsako novo ameriško investicijo v tej državi in uvoz premoga, železa, jekla n tkanin iz nje. Toda glasnik Bele hiše Speakes je izjavil, da bo predsednik težko zmagal v spopadu s Kongresom, saj imajo zagovorniki sankcij v obeh domovih dvotretjinsko večino, ki jim omogoča, da ob ponovnem glasovanju o odloku po predsedniškem vetu ukrep dokončno odobrijo. Reagan je nedavno podaljšal za leto dni veljavnost lastnega »paketa sankcij«, ki pa so le simbolične.

Bojkot, ki ga predlaga Kongres, je podoben tistemu, ki ga podpira EGS in za katerega se je končno odločila tudi italijanska vlada. Ministra Formica (zunanja trgovina) in Visentini (finance) sta izdala dekret, ki preprečuje omejitve uvoza vseh južnoafriških jeklarskih proizvodov, in to tudi preko tretjih držav. Ustrežno vladno sporočilo pravi, da gre za ukrep politične narave proti vladi, ki noče odpraviti rasne mrznje.

Nasilje v Južni Afriki se seveda nadaljuje. V mestni četrti Braamfontein v neposredni bližini industrijskega in trgovskega središča v Johannesburgu je počila bomba, ki je ranila dve belepolti in eno temnopolto osebo. To je tretji atentat v nekaj dneh. V sredo je peklni stroj eksplodiral blizu hiše, kjer stanuje ravnateljica službe za upravljanje stanovanj v črnskem predmestju Soweto, Del Kevan. Ta si je nakopala mržnjo ondotnih ljudi, ker je izredno ostro nastopala do tistih, ki niso hoteli poravnati stanarine, a več družin je dala nasilno izseliti. Med demonstracijo proti izgonom 26. avgusta je policija ustrelila najmanj 21 oseb. Del Kevan, bivša zastopnica progresistične stranke v opoziciji, je včeraj podala ostvako.

V »neodvisnem« Ciskeiu na jugovzhodni obali pa je včeraj šest oboroženih in zakrinkanih moških rešilo iz zapore bivšega načelnika varnostne službe Charlesa Sebeja, obsojenega na 12 let ječe, ker naj bi skušal z državnim udarom odstraniti svojega brata Lennox, čigar sin, general Kwane Sebe, je bil včeraj ugrabljen.

Bodo uvedli »kratki teden« tudi za vojake?

Vrsta predlogov in polemike glede trajanja vojaškega roka

RIM — Giovanni Spadolini se verjetno v teh dneh kesa, da se je svoj čas tako vneto potegoval za obrambno ministrstvo. Republikanski voditelj je sprejel ta resor, ker je hotel za vsako ceno osebno jamčiti italijansko zvestobo atlantskemu paktu NATO, posebno pa ZDA. Sedaj pa se je nepričakovano znašel v vrtincu hudih polemik, ki po eni strani zadevajo skoraj vsakodnevne nesreče v vojašnicah, po drugi pa trajanje vojaškega nabora, ki je v teh dneh predmet razprave v senatu.

Vse politične sile soglašajo, da je treba čimprej poenotiti časovno trajanje nabora vseh treh vojaških rodov in da je torej eno leto življenja v uniformi dovolj tudi za mornarje. Razhajanja pa so se pojavila, ko so socialisti pred kratkim dali vedeti, da so pripravljene podpreti predlog o ustanovitvi poklicne vojske, pri čemer pa so ostali skoraj popolnoma osamljeni. Podpora temu predlogu je prišla le iz desničarskih vrst, medtem ko so bile druge politične sile mnenja, da bi bila poklicna vojska nevarna in škodljiva za demokratično ureditev

države. Ohraniti je treba sedanjo množično vojsko, na vsak način pa je treba korenito reformirati nabor.

Tudi pri tem vprašanju pa so stranke precej razdrojene. Minister Spadolini, ki pri tem uživa podporo vojaške hierarhije, vztraja, da mora nabor trajati dvanajst mesecev in predlaga nove ukrepe za večjo usposobljenost vojakov. Podobnega mnenja so tudi komunisti, ki pravijo, da morajo mladi služiti vojaški rok čim bliže domu (po možnosti v deželi), kasarne pa morajo postati prave šole za življenje, posebno pozorne za naloge civilne zaščite. Nekateri demokristjanski senatorji pa so v četrtek celo predlagali, da bi nabor trajal šest mesecev, kar je zelo razburilo obrambnega ministra, ki je na to temo zahteval nujno srečanje vladne koalicije.

Mladi komunisti pa predlagajo pravo »revolucijo« vojaškega nabora. Vojaki naj bi imeli pravico do tedenskega počitka (kratki teden) in do osemurnega delavnika, njihova dnevna plača pa naj bi se dvignila na deset tisoč lir.

SANDOR TENCE

Zaostren boj proti mamilom v Jugoslaviji

BEOGRAD — Splošno skrajšanje delovnega tedna na 40 ur ni sprejemljivo v sedanjih pogojih nizke storilnosti dela, pač pa je treba krajši delovni čas in delovni teden uvesti za tiste, ki so zaposleni pri težkih in zdravju škodljivih delih, so poudarili na včerajšnji seji jugoslovanskega komiteja za delo, zdravstvo in socialno varstvo.

Nujno potrebno bi bilo kriterije za uvajanje skrajšanja delovnega časa izenačiti po vsej državi. Skupna spodnja meja pa ne bi smela biti nižja kot 36 ur na teden (Jugoslavozi zdaj delajo 42 ur tedensko).

Člani komiteja so sprejeli sklep komisije za mamila, da morajo lekarne in zdravstvene ustanove zaostriti ukrepe za varovanje zdravil, ki vsebujejo opojne substance in da uredijo dosledno evidenco o izdanih zdravilih in receptih.

Po podatkih zveznega sekretariata za notranje zadeve so lani poleg 50 kilogramov raznih vrst mamil zaplenili tudi več tisoč ampul, steklenič in tablet. Največ farmacevtskih proizvodov z narkotičnimi lastnostmi je bil nabavljen s krajo, vlomii ali ponarejanjem receptov. Direktor zveznega zavoda za zdravstveno varstvo dr. Branko Poček je opozoril, da je treba boj proti narkomaniji zaostriti tudi zato, ker utegne biti to tudi način za ustave širjenja AIDS.

Nedavno raziskovanje, ki je zajelo tisoč uživalec mamil, homoseksualcev in hemofilikov, je potrdilo, da so uživalci mamil izpostavljeni največji nevarnosti. Za virusom AIDS je okuženih celo 30 odstotkov pregledanih uživalec mamil, medtem ko je ta odstotek v drugih rizičnih skupinah nekajkrat manjši.

(dd)

Delovna skupina zopet na Kosovo da preveri pritožbe državljanov

BEOGRAD — Delovna skupina za prošnje in pritožbe organov in organizacij federacije, Srbije in Kosova bo znova obiskala 15 kosovskih občin, kjer je bila že aprila, da bi na kraju samem preverila izvajanje tedaj sprejetih sklepov o načinu reševanja pritožb državljanov srbske in črnogorske narodnosti.

To so sklenili na seji kom'rije za prošnje in pritožbe predsedstva CK ZKJ, na kateri so se dogovorili, da bo postopek preverjanja enak kot spomladi, oziroma, da ga je treba izvesti v navzočnosti pritožnikov in posameznikov oziroma organov, ki so bili svoj čas zadolženi, da sklepe tudi izvedejo. Delovna skupina bo začela delati 13. oktobra. (dd)

Čestitke predsednika predsedstva Hasanija ob 90-letnici Pertinija

BEOGRAD — Predsednik predsedstva SFRJ Sinan Hasani je poslal Sandru Pertiniju najprisrčnejše čestitke in želje ob njegovem 90. rojstnem dnevu.

V voščilu temu uglednemu italijanskemu državniku je posebej poudaril njegov osebni prispevek v boju proti fašizmu ter za nove demokratične odnose med državama in narodi, kakor tudi njegov prispevek za razvoj jugoslovansko-italijanskih odnosov in sodelovanje. (dd)

V Togo prileteli francoski padalci

LOME — Včeraj ponoči je prispela v glavno mesto Toga stotinja francoskih padalcev (150 mož), ki so zadržali predsedniško palačo, sedež radijske in televizijske postaje ter letališče, kjer so pristala tri bojna letala »jaguar«, v luki pa se je zadržala minolovka »La Croix du Sud«. Vojaško pomoč Francije je zaprosil predsednik Eyadema, potem ko je v terek pozno zvečer skupina kakšnih 40 mož napadla predsedniško palačo z brzostrelkami, granatami in ročnimi bombami. Možnost francoske intervencije je po vesti o domnevnem državnem udaru omenil sam Mitterrand, in to v smislu ustreznega dvostranskega sporazuma iz leta 1963. Togo je torej druga (za Čadom) afriška država, v kateri so zdaj neposredno angažirane francoske oborožene sile.

Spopadi v noči med torkom in sredo so terjali 13 mrtvih, med katerimi je več civilistov in članov »terorističnega komandosa«, kot oblasti nazivajo napadalce. Ti so prišli, kot znano, iz Gane, o kateri je državni poglavar včeraj sicer dejal, da z njo nima nikakšnega trenja. Mejo je dal vsekakor zapreti, »dokler ne bodo v pasti prav vsi teroristi«, dotlej pa bo tudi v veljavi izredno stanje. Predsednik je namreč pripomnil, da je bilo več napadalcev zajetih in da jih bodo danes pokazali časniki, v isti sapi pa je naglasil, da vlada v Lomeju mir, s čimer pa ne soglašajo vsi, saj je bilo še včeraj zjutraj slišati strele, ki naj bi ranili dva civilista.

Predsednik Eyadema je pomirjujoče izjavil, da so mu vojska, žandarmerija in policija povsem zveste.

Najboljša izbira

KRASKE MLEKARNE DEVIN

Industrija za predelavo mleka in mlečnih izdelkov

Na četrtkovem zasedanju Deželni svet odobril zakon ki namenja sredstva industriji

TRST — Deželni svet je s soglasjem večine odobril zakonski osnutek, ki namenja 45 milijard lir novim pobudam s strani podjetij z državno udeležbo. Glasovanja so se vzdržali komunisti in misovci, medtem ko sta proti glasovala predstavnik DP in Furlanskega gibanja.

Razprava, ki je sledila izglasovanju zakonskega osnutka je bila pestra in občasno razburljiva, saj so govorniki nanizali najrazličnejša mnenja o pozitivnih in negativnih učinkih tega zakona. Tisti, ki se z vsebino zakonskega osnutka ne strinjajo, so v določenih pogledih kritično ocenili zavzemanje Dežele za gospodarski preporod Furlanije-Juljske krajine. Predstavnik Furlanskega gibanja je na primer dejal, da se tak zakon ne bi smel omejevat na določene teritorialne stvarnosti, temveč bi moral zaobjemati celotno deželno gospodarsko stvarnost. Svetovalec Padovan (KPI) pa se je strinjal le s tistim delom zakonskega osnutka, ki predvideva pobude s katerimi bi industrijski sektor pridobil nova delovna mesta. Dalje so se nekateri pozitivno izrekli za sektor znanstvene raziskave, drugi pa za zakonski osnutek kot tak, saj bo po njihovem mnenju lahko spodbudno vplival na večje in manjše pobude v splošnem pogledu.

Odbornik za industrijo Francescutto je v glavnem ponovil svoje stališče v zvezi z zakonskim osnutkom in dejal, da bodo s predvidenimi ukrepi lahko v kratkem dali optimalen odgovor na vsa odprta vprašanja, ki se nanašajo na gospodarsko krizo dežele. IRI pa naj bi si ob tem prevzela nalogo revalorifikacije javnega industrijskega sektorja. Prav tako si Francescutto veliko obeta od skorajšnje konference o državnih soudeležbah.

Nov zakonski osnutek naj bi torej poživil deželno industrijo, denar, s katerim bo Dežela razpolagala pa naj bi smotno in nepristransko porazdelila med najrazličnejše sektorje, ki že predolgo čakajo na odredilne ukrepe. Dežela je torej naredila svoj odločilni korak, čas pa je, da se za dejanja sedaj odloči še družba IRI. Doslej se je namreč na razne načine izognila soočanju tako z Deželo kot s sindikati, prav tako pa se še naprej izogiba predstavitvi konkretnih načrtov v prid krajevnega gospodarstva.

● VIDEM — Združenje furlanskih zadrug in videmsko gospodarsko razstavišče sta včeraj priredila okroglo mizo o bivanjskih težavah mestnega človeka. Okrogla miza spada v okvir prireditve 33. sejma o sodobnem stanovanju.

V Vidmu zanimiv simpozij o problemih alkoholizma

VIDEM — Zadnja leta je čedalje bolj slišati o razpravah, okroglih mizah, debatnih večerih in simpozijih o alkoholizmu. Temu zlu sodobnega časa se skušajo ustanove in znanstveniki zoperstavljati na najrazličnejše načine. Pa tudi javnost čedalje z večjim zanimanjem sledi razvoju dogodkov, zato ni čudno, da vse, kar je v zvezi z alkoholizmom, zanima.

V Vidmu je od četrta v teku zanimivo zasedanje, ki se ga na videmski univerzi udeležujejo izvedenci iz dežel delovne skupnosti Alpe-Jadran. Simpozij se bo končal jutri, glavni referent pa je prof. Hudolin iz Zagreba. Ta je kot prvi najprej v Jugoslaviji in potem po drugih evropskih državah uvedel posebno terapijo, ki se za zdravljenje posameznih primerov poslužuje klubov alkoholikov. Podvrženost alkoholu, zatrjuje med drugim Hudolin, ima socialne izvore. Zato se mora tudi zdravljenje boleznih odvijati sredi družbe. Nastali so tako klubi alkoholikov, ki jih poleg pacientov in njihovih družinskih članov sestavljajo še socialni delavec in zdravnik. Skratka, osvoboditev iz klešč nezadržne žeje in sle po alkoholu se mora odvijati postopoma, z dialogom, soočanjem in razumevanjem drugih.

Po petih letih od njihove ustanovitve je danes v Furlaniji nekaj več kot 200 takih klubov, v katerih je okrog 3 tisoč ljudi. To je vsekakor velik uspeh in tudi o tem so govorili v Vidmu.

Sicer pa so na simpoziju največ razpravljali o specifičnih temah, kot so organiziranost služnosti na teritoriju, figura zdravstvenega delavca v klubih, prevencija in vprašanja družine, dela ter odnosov alkoholika z okoljem, ki ga obdaja.

Jutri se bo simpozij zaključil s srečanjem solidarnosti med klubi alkoholikov iz Slovenije, Furlanije, Veneta, Toskane, Lacija, Južne Tirolske, Lombardije in s Koroške.

Pred kulturno sezono

Razpis abonmajev v Sežani

Za številne ljubitelje glasbenih in gledaliških predstav s celotnega območja sežanske občine sta Zveza kulturnih organizacij Sežana in komisija za kulturno dejavnost pri Občinskem svetu Zveze sindikatov Sežana organizirali tudi letos abonma.

V lanski sezoni je bilo zanimanje za abonmajske predstave veliko. Zbrali so preko 500 abonmentov. Zato so se letos odločili, da priredijo kar dva abonmaja. Tiste, ki bolj zanimajo dosežki in ustvarjanje na glasbenem področju, si bodo lahko nabavili glasbeno-gledališki abonma. Le-ta zajema tri glasbene in dve gledališki predstavi. Za 9.000 dinarjev si lahko ogledate opero G. Verdija Moč usode v izvedbi SNG Ljubljana, Foresterjevo opero Gorenjski slavček prav tako v izvedbi SNG Ljubljana, v Cankarjevem domu pa bo na ogled Orgelski koncert. SSG iz Trsta bo uprizorilo Cankarjevo dramo Za narodov blagor, PDG iz Nove Gorice pa Barnesove Rdeče nosove. V ceno abonmajev so vključeni tudi avtobusni prevozi, ki predstavljajo kar precejšen delež. Operne in baletne predstave pa so dražje kot gledališke.

Na voljo imajo tudi gledališko-glasbeni abonma, za katerega si lahko ogledate štiri gledališke in eno glasbeno predstavo. Za ta abonma je izbor naslednji: SSG iz Trsta bo uprizorilo Smrt trgovskega potnika (A. Miller), PDG Nova Gorica bo predstavilo Leonce in Lena (G. Büchner), MGL Ljubljana pa U slovenačkim gorama (M. Jankovljevič, Ž. Petan, E. Fritz, U. Koder), Drama SNG Ljubljana bo postavila na oder Kranjske komedjante (B. Kreft). Zanimiva bo tudi baletna predstava Vesela vdova (Lehar) v izvedbi Opere SNG Ljubljana. Cena tega abonmaja znaša 8.000 dinarjev.

Abonma lahko plačate v celoti, možno pa je tudi obročno odplačevanje, vendar največ v treh obrokih. Celotni znesek je potrebno poravnati do zaključka letošnjega leta. Prijavite se lahko osebno na sedežu ZKO Sežana, Partizanska 15.

Po srečanju Renzullija z živinozdravniki Ukrepi zoper slinavko še v veljavi

VIDEM — Primeri slinavke, ki so se pred časom pojavili v Furlaniji-Juljski krajini, so sprožili vrsto preventivnih akcij, ki jih je organizirala deželna veterinarska služba. Med drugim se je deželni odbornik za zdravstvo Renzulli te dni srečal z združenjem živinozdravnikov, da bi skupaj sestavili seznam še dodatnih preventivnih ukrepov za preprečitev novih pojavov bolezni, ki v glavnem prizadene goveda, prašiče, ovce in koze.

Zaenkrat so še vedno v veljavi določila o obveznem cepljenju goveda in ostalih domačih živali zoper slinavko. Prav tako se morajo higijenskih pravil držati živinorejci, hlevarji in vsi, ki se posredno in neposredno ukvarjajo z živinorejo. Velik problem predstavlja prevažanje živali iz skupnih hlevov v klanice, saj je znano, da zadostuje le majhna količina živalske slinavke, da se bolezen hitro širi.

Problem je toliko bolj pereč, ker ne zadeva samo deželne teritorije, temveč tudi druge kraje izven njega. Prav zato namerava deželna zdravstvena služba, v sodelovanju z združenjem živinozdravnikov izdati poseben ukrep, po katerem naj bi postalo obvezno redno cepljenje živine povsod, kjer obstajajo živinorejske zadržge.

Renzulli je s svoje strani poudaril dejstvo, da je Dežela hitro ukrepala že ob prvih pojavih slinavke, prav zato je toliko bolj nerazumljiva odločitev Evropske gospodarske skupnosti, da prepove izvoz italijanskega goveda in ostalih živali, ki spadajo v rizične skupine. Pojav epidemije slinavke pa je po drugi strani ponudil priložnost za preverjanje učinkovitosti veterinarske službe, ki se je to pot še posebej izkazala.

Samevajoče arkade

Najbrž je posnetek s Titovega trga v Kopru malce neobičajen, saj ni vsakdanja vrveža. To pa nemara spominja, da se je poletje poslovilo in že začnejo kraljevati tišji dnevi (foto Magajna)

Kras postaja raj za divjad tudi tako, ki tja ne sodi

SEŽANA — V sežanski občini ocenjujejo, da je na njihovem območju preveč divjadi in se zato zavzemajo za večji odstrel. Takšno stališče je podprl tudi tamkajšnji izvršni svet, ki je hkrati soglašal z oceno lovcev, da nekatere živalske vrste, kot je denimo divji prašič, tukaj niso avtohtone, in bi bilo treba zato njihovo število omejiti na najmanjšo možno mero.

Ta ukrep bi člani štirinajstih sežanskih lovskih družin, ki gospodarijo z 68.361 hektari površin, že začeli uresničevati, če bi dobili podporo drugih lovcev v regiji. Vendar ti ne soglašajo z večjim odstrelom in svojo voljo v višjih lovskih organih tudi uveljavljajo s preglasovanjem. Problem je še toliko bolj zapleten, ker se sežanske lovске družine povezujejo kar v tri lovске zveze - Koper, Postojna in Nova Gorica. Če bo vse po sreči, se bodo letos povezali v okviru ZLD Koper, kar bo olajšalo gospodarjenje v loviščih.

Kraški lovci ugotavljajo, da se v zadnjih letih zaradi zaraščanja površin hitro povečuje stalež parkljaste in druge visoke divjadi, s tem pa tudi škoda v kmetijstvu in gozdarstvu. Mala divjad je na tem območju zastopana skromno. Koliko je visoke divjadi, ilustrira že podatek, da so samo lani odstrelili več kot 1300 komadov srnjadi, 34 jelenov (pod planom) 142

divjih prašičev, medtem ko so v daljšem obdobju padli tudi trije medvedi in prav toliko risov. Precejšen del divjačine izvozijo, tako je samo 6 LD, vključenih v ZLD Koper, lani z izvozom odstreljene visoke divjadi zaslužilo blizu 30 milijonov lir, še 25 milijonov pa z lovskim turizmom. Podoben

dohodek ustvarjajo tudi druge družine.

Precejšen del zaslužka pa lovci seveda porabijo za plačilo odškodnin na poljih in v gozdovih, za katere so samo lani izplačali skoraj 2,3 milijona dinarjev.

Janez Odar

Razprava KPI o energiji

FOLJAN — Na pobudo goriške federacije KPI je bila v Foljanu razprava o energetskih vprašanjih po Černobilu. Uvodne misli je podal odgovoren pri deželni KPI za energetska vprašanja Paolo Padovan, referat pa je imel tudi deželni tajnik CGIL za energijo Lucio Fragiaco. Zaključke je potegnil deželni tajnik Viezzi, ki je orisal predloge KPI glede tega vprašanja.

Viezzi je poudaril, da je referendum, ki je bil razpisan o tem, naletel na občutljivost prebivalstva. KPI se bo referendumu udeležila s svojimi predlogi, ki jih je Natta nedavno orisal v Milanu. Skratka, neizbežno je, da bo treba poseči po drugih virih energije, čeprav je treba paziti, da ne bo narava čedalje bolj onesnažena. Tudi zaradi tega se je KPI borila proti centrali na premog v Trstu.

SLOVENIJALES

**DOMA
IN V SVETU
DOBRO POZNAN**

Philipp Vandenberg

Hetera

82.

Ena izmed ladij, ki jo je poganjalo sto sedemdeset veslačev in se na zunaj sploh ni razlikovala od bojnih ladij, je imela na krovu trideset heter. Med njimi je bila tudi Dafne.

Tepčec Koalemos je sadel v prvi veslaški klopi in sploh ni odvrnil oči od svoje gospodarice. Z njim je ravnala dobro in se ni zmenila za njegov neumni videz, silaški Koalemos pa se ji je zahvalil z veliko privrženostjo. Kdor si je drznil približati se ji za več kot laket, je začutil bikovske pesti tega tepčka.

Bližalo se je poletje in niti najrahlješe sapice ni bilo čutiti v soparni noči. Morje je ležalo mirno, le tu in tam je pljusknil osamljeni val ob ladjo. Veslači so dremali in smrčali na svojih klopeh, medtem ko so se hetere zadrževale ločeno na visokem zadnjem delu kljunaste ladje. Napet mir je vladal nad vodo, po kateri so krožili samo majhni čolni v zavetju teme: kurirji s sporočili za posamezne oddelke ladjevja. Kdaj bodo barbari napadli? Kdaj se bodo njihova črna jadra prikazala izza rta Sepiasa?

Megara, ki je našla prostor na deskah poleg Dafne in je zamišljeno gledala v zvezde, je tiho ukazala: »Pst! Dafne! Ali spiš?«

»Kako naj bi zaspala v takšni noči,« je šepnila Dafne, »ki je morda naša zadnja noč?«

»Te je strah?«

»Da, strah me je pred barbari. Če pomislim deset poltvoj nazaj...«

»Takrat smo premagali Perzije!«

»Seveda. Veliki kralj tokrat ne vodi osvajalnega pohoda, tokrat se prihaja maščevati, in naredil bo vse, da bi povrnil poraz pri Maratonu.«

Z odprtega morja so se zaslišali čisti udarci vesla v kurirskem čolnu. Dafne se je dvignila, se nagnila čez ograjo na palubi in siknila v temo: »Hej, tam, od kod prihajate?«

Ženski glas v temi je vzbudil radovednost mornarjev in čoln se je približal: »Ali je to ladja, heter?« se je zaslišalo od spodaj.

»Da. Jaz sem Dafne, hetera!« Zdaj je spoznala spodaj v čolnu dva moška, po obliki sodeč, Spartanca. »Ali prinašata dobre vesti?«

»Ne dobre, ne slabe,« je odgovoril eden, »bomo šele videli. Leonidas je zasedel Termopile. Če bo veliki kralj hotel vkorakati v Grčijo, bo moral najprej premagati Spartance. Temistokles, poveljnik vašega ladjevja, ki sva mu prinesla to vest, je rekel, da se nobenemu Helenu ni treba bati, dokler so Termopile v naših rokah.«

»Ali sta prepričana o tem?«

»Seveda. Spartanec je bil razpisan o tem, naletel na občutljivost prebivalstva. KPI se bo referendumu udeležila s svojimi predlogi, ki jih je Natta nedavno orisal v Milanu. Skratka, neizbežno je, da bo treba poseči po drugih virih energije, čeprav je treba paziti, da ne bo narava čedalje bolj onesnažena. Tudi zaradi tega se je KPI borila proti centrali na premog v Trstu.«

»Pogumni možje!« je rekla Dafne, polna občudovanja. »In za barbare ni druge poti?«

»Ne,« je odgovoril Spartanec, »to pomeni — za hip je umolknil — ozka gorska steza vodi čez gorovje Kalidromos in skozi trakijske skalnate stene; toda to pot poznajo samo Tračani. Majhno ljudstvo so in trdno na naši strani.«

»Tračani, praviš?«

»Tako se imenuje ljudstvo pri izhodu iz Asopove globeli! Zanesljivo še nikoli nisi slišala zanje!«

»Motiš se, Spartanec!« je vznemirjeno odgovorila Dafne, »strah mi hromi ude ob misli na nekega mladeniča iz tega rodu. Ta sovraži slehernega Spartanca in že dolgo čaka na priložnost za maščevanje.«

»V ugankah govoriš, hetera!« je rekel glas od spodaj; vendar Dafne ni hotela podrobneje govoriti o tem. »Vzemita mene in mojega sužnja v čoln, da vaju bom spremljala k Termopilam.« In ne da bi čakala na odgovor, je poklicala Koalema. Ta je zlezel v čoln Spartanca, za njim še hetera.

»Veslajta na vso moč,« ju je prosila Dafne, »drugače je Grčija izgubljena. Vse vama bom razložila!«

Megara je stala ob ograji, videla je senco, ki je izgnila v temi, in ni vedela, kaj to pomeni.

Iz spominov na tisti daljni 29. september 1946

Nocoj in jutri bodo v Trebčah počastili 40. obletnico odkritja spomenika padlim

V Trebčah bo nocoj in jutri zelo slovesno. 29. septembra 1946 so namreč v tej vasi odkrili spomenik svojim padlim, ki so ga domačini postavili s prostovoljnimi delom in ki je še danes v okras in ponos tej vasi, še danes je to kraj, pred katerim potekajo številne spominke svečanosti, slovesnosti, spomenik, ki ga domačini ne pozabijo niti ob porokah ali drugih pomembnejših dogodkih.

40. obletnico postavitve tega spomenika — enega med prvimi, ki je bil takoj po vojni postavljen v spomin padlim na tržaškem področju — želijo domačini počastiti tako, kot je to bilo tistega daljnega 29. septembra.

»Lep dan je bil, sončna nedelja. V Trebčah prav gotovo ni bilo še nikoli toliko ljudi, kot prav na dan, ko smo odkrili ta spomenik, na katerega smo še danes ponosni.«

S temi besedami so začeli obujati spomine domačini, ki so pri postavljanju spomenika sami sodelovali, ki so mu postavili temelj, ga ogradjali z ograjo, vzdali peterokrako zvezdo in postavili nanj ploščo z lepimi besedami, namenjenimi spominu mrtvih, pa v premislek živim.

Vseh, ki so se pogovora udeležili, ne bom imenovala, ker jih je bila polna soba v Ljudskem domu. Omenila bom le Emila in Angela Kralja, ki sta opravila še zadnja dela na spomeniku, pa Rudolfa in Staneta Kralja, ki sta še polna spominov na tiste mesece, ko so v "Baničevci" (na meji med Trebčami in Padričami) našli skalo, ki jo je že narava sama pripravila za spomenik.

»Našli smo še drugo takšno skalo, ki je bila še nekoliko višja od te. Toda takrat nismo imeli strojev, da bi jo lahko dvignili. Tako se nam je skala preklala na dvoje. Odločili smo se potem za to, ki smo jo morali v vas prepeljati s posebnim vozom, ki smo si ga spodobili v kamnolomu na Repetabru.«

Ko so jo pripeljali, jo je bilo treba seveda spraviti z voza, skopati globoko jamo, postaviti vanjo spomenik, ki so ga potem dobro zabetonirali.

»Trebja je bilo pripraviti še okolje okrog spomenika, pa ploščo z napisom in zvezdo ter okrasiti spomenik s cvetličnim nasadom. Vsi so pomagali, eni so čistili ploščo, drugi opravljali še druga dela.«

»Ne smemo pozabiti naših dveh učiteljic Slavice in Milene, to je prvih učiteljic na naši šoli, kjer je bilo tedaj 85 otrok. Obe sta sodelovali pri pripravah za postavitve spo-

menika, učili otroke recitacij ter sta tudi poskrbeli za tekst, ki je vlit na bronasti plošči. Učiteljici Slavici, ki nas je še obiskala, so še danes najljubši spomini na našo vas in pa na tisti dan, ko smo odkrili spomenik.«

Anica Malalan, Albert Čuk in Rihard Čuk so bili takrat otroci - pionirji. »Za nas je bil to dan, ki ga še po tolikih letih nismo pozabili. Nastopili smo že na predvečer z borbenimi pesmimi. Med drugimi smo zapeli "Mladi bataljoni" in "Pionirji smo Primorja". Po otvoritvi razstave smo otroci prižgali bakle in z njimi obšli vso vas. Naslednjega dne smo bili v prvih vrstah in čakali, kdaj bodo sneli belo rjuho s spomenika. Ko so ga odkrili, je bilo za nas nekaj nepopisno lepega, svečanega.«

Bolj je tekel pogovor, bolj jasni so postajali spomini na tisti daljni 29. september. Govornik je bil takrat danes že pokojni Mario Kralj; nastopil je domači pevski zbor, ki ga je vodil Danilo Kralj, ki je bil tudi dirigent domače godbe na pihala.

»Vse delo smo opravili prostovoljno. Stroške za nakup materiala smo krili s prireditvijo, ki je sledila odkritju spomenika in s prireditvijo na predvečer tega za nas tako pomembnega dne. Še nekaj denarja nam je ostalo, tako da so bili stroški kriti, spomenik pa naš. V vasi imamo še dva spomenika na pokopališču: enega za tiste vaščane, ki so padli in so tu pokopani, in enega za dva borca jugoslovanske armade, ki sta padla v boju za osvoboditev Trsta. Za vse te grobove in spomenik skrbi vsa ta leta Ivan Malalan-Miče. Toda le napišite, da skrbimo zanje tudi ostali domačini, da jih ne pozabimo. To so naši pomniki na čase, ki jih nismo pozabili, želimo pa, da jih spoznajo in da jih ne pozabijo niti mladi.«

Nocoj bodo torej v Ljudskem domu, kot tedaj ob odkritju spomenika, odprli razstavo fotografij padlih in dokumentov iz tistega časa. Nastopili bodo tudi otroci domače šole "PINKO TOMAŽIČ".

Jutri ob 15. uri bo pred spomenikom glavna spominška svečanost z nastopom pevskih zborov, recitatorjev, godb na pihala iz Trebč in Postojne, z govori v slovenščini in italijanščini, pa še z nastopom otrok domače šole ter šole iz Prestranka pri Postojni. Pripravljalni odbor vabi vse k čim večji udeležbi.

NEVA LUKEŠ

V nedeljo, 12. oktobra

Sprehod po Krasu iz protesta proti lokaciji sinhrotrona

Predstavniki slovenskih in italijanskih organizacij so se v četrtek dogovorili za organizacijo Kraškega sprehoda

Omikan protest zoper načrtovano lokacijo sinhrotrona na zemljišču pri Bazovici, obenem pa zahteva po zaščiti okolja na tržaškem Krasu. To je smisel Kraškega sprehoda, ki bo v nedeljo, 12. oktobra, in za katerega je dala pobudo skupina slovenskih in italijanskih organizacij.

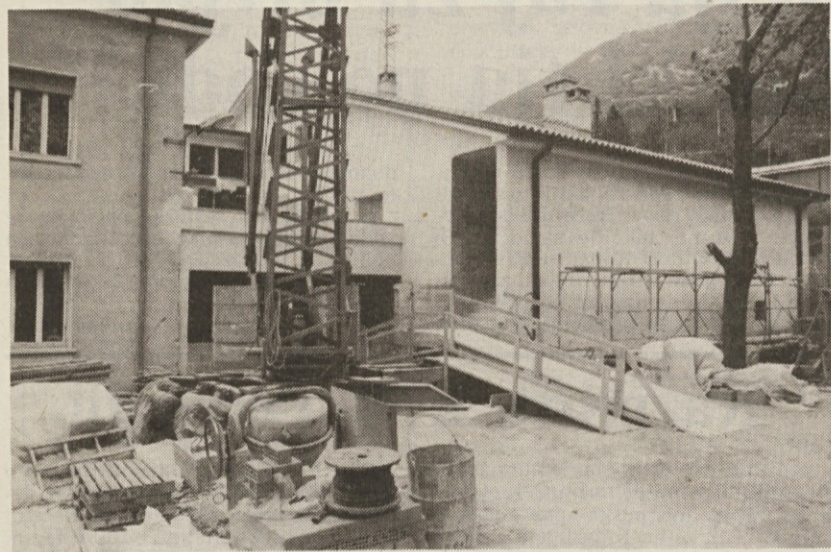
Za manifestacijo in datum so se dokončno dogovorili na sestanku, ki je bil v četrtek in na katerem so sodelovali zastopniki organizacij, ki se zavzemajo za zaščito okolja in predstavniki neposredno prizadetega prebivalstva vzhodnokraških vasi.

Udeleženci sprehoda se bodo zbrali ob 9. uri pri Bazovici, kamor se bodo vrnili po dobrih dveh urah, potem ko bodo obhodili celotno območje predlagane lokacije T 8. Pobudniki naglašajo, da se sicer zavzemajo za gradnjo sinhrotrona v Trstu in sicer na območju AR 1 v okviru zemljišča, ki je bilo že rezervirano za potrebe raziskovalnega centra. Odločno pa nasprotujejo gradnji pospeševalnika pri Bazovici, saj gre za območje, ki ima znatno naravoslovno vrednost ter je eno najlepših in najbolj sugestivnih področij tržaškega Krasa.

Pobudo za sprehod so dali WWF, Kmečka zveza, Koordinacijski odbor kraških vasi, združenje Amici della terra, Deželni odbor za zaščito kraških pojavov, SPZ, k pobudi pa so se pristopili skavti, taborniki in druge organizacije.

O problemu sinhrotrona pa bo govor tudi danes dopoldne na sedežu WWF. Tržaška sekcija svetovnega sklada za naravo je namreč sklicala na to temo tiskovno konferenco, ki bo ob 10.30 na sedežu sekcije v Ul. Felice Venezian 27.

Dolinska občinska uprava se seli v nove prostore

Na žerjavu, ki se dviga ob poslopu občinske hiše v Dolini, plapola zastava: občinska uprava se seli v nove prostore. Na prvi pogled se zdi nova, že ometana in pokrita stavba, le navadna dependansa dosedanje, pa vendar bodo v njej opremili novo sejno dvorano s sobicami za prevajalce, v višjem nadstropju bodo uredili stanovanje za hišnika, v pritličju pa bodo garaže in mehanične delavnice. Gradbena dela opravlja podjetje Triestina Costruzioni, potekajo pa v treh sklopih. Prednost imajo že omenjeni prostori, ki se jim bodo pridružili še bar, foyer z garderobo, skladiščni prostori in slačilnice. Drugi sklop preureditvenih del zadeva spojitev obstoječih struktur z novimi, tretji sklop pa povezuje dosedanje in nove mehanične delavnice, porazdelitev namembnosti posameznih prostorov ter dokončno ureditev dvorišča. Gradbeni stroški znašajo predvidoma okrog poldruge milijarde lir.

(jb)

Proračunska razprava v občinskem svetu se nadaljuje brez posebnega zanimanja

V tržaškem občinskem svetu se počasi in v skoraj splošni brezbriznosti nadaljuje proračunska razprava; na četrtek je poseglo še deset svetovalcev, razprava pa se bo nadaljevala tudi danes dopoldne, z začetkom ob 9. uri, in zaključila v ponedeljek, ko jo bo občinski svet sklenil z glasovanjem o proračunskem dokumentu in tistih sklepkih, ki so z njim povezani. V četrtek so spregovorili svetovalci Burlo (KPI), Aprioglio (ML), Dressi (MSI), Favotti (KD), Anghelone (PSI), Alfieri (LpT), Costa (KPI), Maccan (MSI), Spaccini (KPI) in Capecchi (KD); napovedani so bili tudi posegi listarjev Gambassinija, Camberja in Sblattera, ki pa se niso oglasili.

Sicer pa ni niti četrtekova razprava prinesla bistvenih novosti; predstavniki strank pač zagovarjajo svoja stališča, v središču njihovih posegov pa so vendarle konkretna upravnna vprašanja, ki ponovno opozarjajo na dolgotrajno praznino, ki je označevala dolgo krizno obdobje. Le-teh je namreč veliko, zadevajo pa skoraj vse sektorje občinskega delovanja. Med razpravo je v občinski dvorani vedno preko trideset svetovalcev, kar omogoča, da se skupščina lahko nadaljuje; svetovalec Tržaškega gibanja Parovel je namreč novi večini napovedal pravo vojno in zato preži na vsak njen spodrselj; v

kolikor bi v sejni dvorani med razpravo bilo manj kot polovica svetovalcev, bi Parovel na osnovi pravilnika zahteval prekinitve seje, kar bi novi večini povzročilo precejšnje težave, saj ima za odobritev proračuna — in v razpravi je prijavljenih še skoraj trideset svetovalcev — le še dva dni.

Vodstveni organi strank pa medtem nadaljujejo s svojim delom. V četrtek se je sestala pokrajinsko tajništvo KPI skupno z načelnikom stranknih svetovalskih skupin na Občini in Pokrajini. Po seji je KPI izdala tiskovno noto, v kateri uvodoma ugotavlja, da se z oblikovanjem nove večine še ni zaključilo krizno stanje na Občini in Pokrajini; KPI vsekakor potrjuje svojo negativno oceno glede te rešitve, pri čemer dodaja, da nima nova večina svoje avtonomne programske platforme, ampak je že napovedala, da bo nadaljevala po poti prejšnjih odborov, ki so sloneli na tesnem sodelovanju med KD in Listo za Trst. To kontinuiteto — dodaja KPI — je mogoče opaziti tudi v proračunskem dokumentu, ki je v bistvu fotokopija Ricchettijevega osnutka in ne prinaša nobene novosti, ki bi jo lahko pričakovali.

KPI tudi dodaja, da stranka v tej razpravi vodi strogo opozicijo, s katero namerava doseči pozitivne rezulta-

te za prebivalstvo in zagotoviti korektnost delovanja izvoljenih teles. Ob vsem tem komunisti dodajajo, da je brez smisla govoriti o preokretih ali novostih v sestavi občinskega in pokrajinskega odbora, ko pa so v njih najvažnejše funkcije prevzele tiste osebe, ki so že imele najvišje odgovornosti v političnem vodenju v sredinskodesničarski večini, ki se je oblikovala leta 1984. Zato je po mnenju KPI tudi položaj socialistične stranke močno pogojen znotraj odbora.

Zavedajoč se meja proračunskega dokumenta in politične krize petstrankarske koalicije na vsedravnici in krajevni ravni, si KPI prizadeva, da bi bile izkoriščene vse razpoložljive možnosti tako sedaj pred odobritvijo proračuna kot pozneje pri spremembah tega dokumenta, ki so po zakonu možne do polovice oktobra, da bi mesto utrpelo čim manjšo škodo zaradi sedanjega stanja. Pri tem pokrajinsko tajništvo KPI našteva vrsto problemov, med katerimi postavlja na prvo mesto vprašanje občinskega organika, v katerem je preko 850 delovnih mest nezasedenih; svetovalski skupini KPI — zaključuje strankino pokrajinsko tajništvo — bosta k proračunsko Občine in Pokrajine predložili izboljševalne amandmaje za rešitev tega in drugih vprašanj.

Srečanje pevskih zborov iz FJK bo v Vidmu 11. in 12. novembra Tudi pet slovenskih zborov na »Corovivo«

Enajstega in dvanajstega oktobra bo v Vidmu prvo srečanje pevskih zborov iz naše dežele, ki ga organizira goriško pevsko združenje »C. A. Seghizzi«, skupno z Zvezo pevskih zborov tržaške FJK, ob denarni podpori raznih kmetijskih in obrtniških denarnih zavodov ter pod pokroviteljstvom deželne uprave in videmske pokrajinske in občinske uprave.

»Corovivo« so organizatorji imenovali to srečanje, ki bo imelo tudi tekmovalni značaj in na katerega se je prijavilo 23 pevskih zborov, od teh sedem iz tržaške pokrajine, med njimi pa kar pet slovenskih zborov.

Naj navedemo najprej nekaj podatkov o pomenu te zborovske manifestacije, ki želi valorizirati delovanje pevskih zborov v naši deželi, ki jih je, po podatkih deželne zveze pevskih zborov, okrog 250, in pri katerih sodeluje skupno približno 10.000 pevcev in pevk.

Organizatorji so si to prvo srečanje v Vidmu, kateremu bi morala v naslednjih letih slediti podobna srečanja v drugih krajih dežele, zamislili predvsem kot srečanje, ki bo imelo tekmovalni značaj. To pomeni, da bo posebna komisija glasbenih strokov-

njakov razdelila zbere najprej po njihovi kakovostni ravni. Na osnovi te porazdelitve bodo nato podelili razne nagrade in priznanja zborom (a ne posameznim zborom), posebne nagrade in priznanja skladateljem, dirigentom, kot tudi nagrado za najbolj izvršno temo, ki si jo bo zbor za svoje sodelovanje na srečanju izbral.

Nas seveda najbolj zanima sodelovanje naših pevskih zborov na tem prvem srečanju v Vidmu. Nekatere je za tekmovanje prijavila Zveza slovenskih kulturnih društev, drugi zbori so se prijavili sami.

Na srečanju pevskih zborov v Vidmu bodo sodelovali naslednji slovenski pevski zbori iz naše pokrajine: mešani pevski zbor Milan Pertot iz Barkovelj, mešani zbor Sv. Jerneja z Opčin, mešani zbor KD Tabor z Opčin, dekliški zbor KD Vesna iz Križa in Tržaški oktet.

Vsak od teh zborov je moral organizatorjem predložiti svoj program pesmi, ki se navezuje na določeno temo.

Tako bo barkovljanski pevski zbor nastopil z izborom pesmi »Ave Maria« iz raznih dob in različnih sklada-

teljev. Mešani zbor Sv. Jerneja z Opčin je izbral pesmi skladatelja - domaćina Staneta Maliča. Mešani pevski zbor »Tabor« se je odločil za izvedbo skladb tržaškega skladatelja Ubalda Vrabca, medtem ko bo dekliški zbor Vesna iz Križa izvajal skladbe tržaškega skladatelja prof. Pavla Merkuja. Nastopil bo tudi Tržaški oktet, ki se bo na tem srečanju predstavil s skladbami še živečih tržaških skladateljev.

Na prvem dnevu srečanja bodo nastopili trije naši zbori: »Milan Pertot«, »Sv. Jerneja« in pa »Vesna« iz Križa, v nedeljo, 12. oktobra, pa bosta nastopila še zbor »Tabor« in »Tržaški oktet«.

Sledila bo podelitev priznanj in nagrad, ki bodo omogočila zborom, ki se bodo na srečanju posebno izkazali, da bodo povabljeni še na druga srečanja ali tekmovanja državnega ali mednarodnega značaja.

Vsi ti podatki že kažejo, kako pomembno je sodelovanje naših zborov na tem srečanju in njihova uvrstitev v tiste kakovostne skupine, kar naj jim v bodoče omogoči, da bi se z njihovo dejavnostjo in kvaliteto spoznala širša javnost, tudi izven meja naše dežele.

Danes in jutri praznik grozdja v Lonjerju

Kulturno društvo Lonjer-Katinara in kolesarski klub Adria prirejata danes in v nedeljo v društvenih prostorih v Lonjerju že tradicionalni vsakoletni praznik grozdja, ki zaključuje letošnjo društveno sezono. Praznik se bo pričel danes popoldne s slikarskim ex tempore za učence osnovne šole na Katinari in otroke vrta v Lonjerju, nadaljeval pa se bo do večernih ur z domačim ansamblom, ki ga sestavljajo Mara, Neva in Germano. Jutri popoldne pa se bo pričela razstava »špronov« domačih vinogradnikov, čeprav so mnogi že potrgali svoje pridelke. Ob 17. uri bo na prireditvenem prostoru nastopil pevski zbor Skala iz Gropade, sledili pa mu bodo Veseli godci iz Boljunca, ki bodo s svojim izvajanjem poskrbeli za veselo razpoloženje. V večernih urah bo tudi ocenjevanje in nagradjevanje najboljših in najlepših grozdov, prireditelji pa so poskrbeli, da se bodo ob kioskih obiskovalci dobro počutili.

R. PEČAR

Zanima odvisne delavce in upokojeince

Do kdaj plačati »davek na zdravje«

Finančni zakon za leto 1986 je med drugim uvedel solidarnostni prispevek za zdravstvene usluge, tako imenovani "davek na zdravje". Člen 31 namreč določa prispevek za zdravstvo v višini 7,5 odstotka do 40 milijonov lir osebnega dohodka in nato do 100 milijonov lir dohodka v višini 4 odstotkov, ki ga morajo plačati vse delovne kategorije in tudi upokojeinci, če razpolagajo s kakšnim drugim dohodkom. V poštev ne pridejo le prvi štirje milijoni lir dohodkov od zemljišč, stavb in kapitala. Kmetje morajo tako plačati najmanj 324 tisoč lir, oziroma 162 tisoč lir na goratih območjih, obrtniki, trgovci in tisti, ki opravljajo svobodne poklice, pa najmanj 648 tisoč lir z ozirom na vse dohodke, ki so jih prijavili za leto 1985. Obrtniki in trgovci so plačali prvi obrok prispevka za zdravstvo do 25. julija, kmetje do 10. julija, za svobodne poklice pa poteče rok 30. t. m.

Pred nekaj dnevi pa je INPS dobil od upravnega odbora v Rimu sporočilo, da zapade 31. oktobra rok, do katerega morajo odvisni delavci in upokojeinci poravnati prispevek za zdravstvo na dohodek, ki jih imajo poleg plače oziroma pokojnine, z izjemo seveda odbitka 4 milijonov za dohodke od zemljišč, stavb in kapitala. Po 10. oktobru bodo na INPS, na pošti in na patronatih na razpolago posebne položnice.

(B. S.)

Malo po 11. uri sta ga gasilca našla na Griži med Trebčami in Bani Michelino spet v objemu staršev

Ne le izmučenima staršema, rekli bi, da se je vsem Tržačanom odvalil težak kamen od srca, ko se je včeraj popoldne razvedelo, da je 22-mesečni Michele Penzo živ in zdrav in da je srečno preživel grozljivo izkušnjo. 300 policijskih agentov, gasilcev, karabinjerjev, vojakov in prostovoljcev ga je mrzlično iskalo več kot 15 ur. Prečesali so kraške obronke okrog Globojnarja in Bošketa, sredi noči so iz Bologne in Padove prispele izučeni psi, proti jutru pa še helikopter. Na kvesturi, kjer sta prebedela noč oče Mario in mama Mariagrazia, ni nihče zatislil očesa. Bolj kot so se pomikali urini kazalci, bolj je usihala vera v srečen konec drame. Noč na Krasu je bila hladna, kako naj se v temi in mrazu znajde dveletni otrok, ki verjetno cel dan ni užil hrane? Misel, da je na lastne oči videl okrutni umor svoje varuške Daniele, je vsak skušal potisniti na rob zavesti, saj bi še odraslega človeka vrglo s tira. Toda mali Michele je bil trdnejši kot bi kdorkoli mislil: nekaj minut po 11. uri sta ga na Griži med Trebčami in Bani, kakih 300 metrov od televizijske ante-

ne pri Ferlugih, našla gasilca openške postaje Tullio Kus in Marino Specia. Z džipom sta ga iskala šele poldrugeto uro. Vozila sta po glavni stezi, tu pa tam sta ustavila vozilo in preiskala okolico. Ko sta že obupala, zdelo se jima je namreč neverjetno, da bi dveletni otrok preživel v takih okoliščinah, sta zagledala pred seboj malo postavico, ki je stopicala po stezi. Počasi, a vztrajno. Za trenutek jima je zastal dih. Tako sta nama pripovedovala: "Nisva mogla verjeti svojim očem. Ves čas sva govorila le o njem, sedaj pa sva ga kot prikazen imela pred seboj. Živega. Preplavila naju je nepopisna ganjenost, toliko da se nisva razjokala. Ko sva se mu približala, se je Michele vidno odahnil. Imel je resen obrazek, vendar ni bil hudo preplašen. Utrujen pa je bil, seveda. Vprašala sva ga, kako mu je ime. Michelino, je odgovoril, in prosil za »pappo«. Na sebi je imel kavbojke, spodnjo majico, pulover in letovadne copatke. Ah, seveda, in pleničke. Polulane, kajpak..."

Reševalca sta mu nato nataknila gasilski pulover, sporočila na kves-

turo, da je živ in zdrav, in ga odpeljala staršema v objem, daleč od temnega gozda, ki vsakemu otroku vzbuja hude sanje, mali Michele pa jih je tako pugnomo in neverjetno preživel na lastni koži.

Na kvesturi, kjer sta ga čakala odrešena starša, je vladalo praznično vzdušje. Okrog pretrpljene družine so se zbrali kvestor Mattered, načelnik letečega oddelka Padulano, inšpektor Scozzai, agenti, karabinjerji, novinarji, vsi, ki so noč preživeli v iskanju malčka. On je bil sedaj le žejen, končno v toplem in varnem objemu svoje mame. Ko ga je pregledal pediater iz otroške bolnišnice, ki je ugotovil, da mu ni nič hudega, je malce zajokal in dahnil: "On tepe, tepe". Kaj je s tem hotel povedati, je lahko le domneva, vendar morda je Michele izdal kanček resnice o tem, kako je ravnal z njim Franco Buglian, preden se je obesil.

Temna senca je šla mimo, potem ko so mu stisnili v naročje plišasto igračko, dar kvestorja Mattered. Še pregled v otroški bolnišnici — tudi tam so ugotovili, da je z njim vse v redu — in končno dom, kjer ga je čakala 13-letna sestra Mariangela. Popoldne je družina izkoristila obisk novinarjev, da se je zahvalila policiji in vsem reševalcem, ki so s tako zavzetostjo iskali njenega ljubljena. Tudi pred televizijsko kamero se je Michele odlično odrezal, saj je v mikrofon najvil, da hoče za večerjo "pašto in fižol".

Na nasvet zdravnika se bo družina v prihodnjih dneh odpeljala na počitnice, da bi v svoji intimnosti pozabila na hude ure in vrnila Micheleju notranji mir. Tudi za njegove starše bo ostala uganka, kako je Michele preživel noč in kje ga je bodoči samomorilec pustil. Še najbolj verjetna se nam zdi domneva, da ga je po stezi pri Henriquezovem muzeju zapeljal v gozd in da je Michele, ko je legel mrak, izmučen zaspal. Zjutraj je sledil svojemu nagonu in po glavni stezi stopal ljudem naproti...

NADJA FILIPČIČ

Po tesnobni noči spet združeni: Mariagrazia, Michelino in Mario Penzo

Ljubezenska tragedija

Združena v smrti. Za 26-letnega Franca Bugliana je bil to edini izhod iz tesnobe in nesprejemljivega občutka, da ga zaročenka Daniela ne mara več. V psihološko izkrivljenem pojmovanju samega sebe in ljubljene osebe, je življenju in smrti zamejnjal predznaka. Leta 1981, ko ga je zapustilo dekle, s katerim je takrat gradil ljubezen, je že poskusil samomor, a so ga iz avta, v katerega je napeljal izpušne pline, pravočasno rešili. Z Danielo je bil bolj "premišljen". Vse daje misliti, da je misel na skupo smrt vrtala v njem že dalj časa. Z Danielo sta se zročila pred štirimi leti, a ona se je v tem času dvakrat premislila in prekinila odnos. Svojim prijateljem je razlagala, da je Franco ne osrečuje, da ga ne ljubi, kljub vsemu pa je še vedno ostajala z njim, ker je tudi njo mučila bojazan pred osamljenostjo.

Franco je živel s staršema, vendar kaže, da se z materjo ni najbolje razumel. Daniela je živeča z očetom (upokojenim bančnim funkcionarjem), 20-letnim bratom Giuliom, ki sedaj služi v Trstu vojaški rok, in z vedno bolnim dedom. Mati se je bila ločila od moža, živi v Gradežu, trenutno pa je na poročnem potovanju v ZDA in o tragičnem koncu svoje hčerke ne ve še ničesar. Iz raznih pričevanj se da domnevati, da se je Daniela v družinskem krogu počutila osamljeno, kajti z bratom sta bila različnih zornih kotov, z očetom pa sta si bila navzkriž, ker je on podpiral poroko s Francom, sama pa ni bila vanjo prepričana. Dejstvo je vsekakor, da sta z zaročencem odločno stopala na zakonske tire, saj sta pred meseci najela posojilo in si kupila stanovanje v Ul. Verga 5, proti koncu leta pa naj bi se poročila. Toda bolj se je bližal čas poroke, bolj je Daniela spoznavala, da ji je taka bodočnost tuja. Pred petnajstimi dnevi se je dokončno odločila:

preselila se je k prijatelju Maurizio Poropatu in njegovi družici v Drevored XX. septembra 59 in najvila Francu konec odnosa, ne da bi mu povedala za svoj nov naslov. V teh dveh tednih je zaročenec na vse načine poskušal priti v stik z njo. Čakal jo je pred očetovim domom v Ul. Canova in pred poslopjem v Ul. Brunelleschi, kjer je vsak dan prevzela v skrb malega Micheleja. Njeni prijatelji so policiji povedali, da je prejšnji teden le sprejela sestanek s Francom, česar pa se je pozneje zelo kesala. Fant jo je namreč popeljal z avtom nedaleč od kraja zločina in jo skušal poljubiti. Ker se mu je upirala, jo je ugriznil, tako da se je močno preplašila in zbežala iz avta. Prav zato je čudno, da je predvčerajšnjim prostovoljno šla z njim.

Toda kako so se pravzaprav odvijali dogodki usodnega četrtka? Policija je takole v glavnih obrisih rekonstruirala zločin. Daniela je s svojim fiatom 126 pripeljala v Ul. Brunelleschi pri Sv. Ivanu okrog 8. ure. Pred poslopjem delodajalcev jo je že čakal zaročenec. Njegova mati bo pozneje povedala, da je prejšnji večer in ponoči zaužil več tablet psihofarmaka in da je zgodaj zjutraj odšel z doma izredno razburjen. Daniela je vsekakor odbila Franca, stopila v stanovanje Penzovih, oblekla malčka in šla z njim do očetovega doma. Tu je potožila očetu Francovo vsiljivost, nato je začela likati svoje perilo. Brat je odšel od doma okrog 10.30. Kot običajno se je nato Daniela odpravila po nakupe, z malčkom pa se je vrnila v Ul. Brunelleschi verjetno okrog poldne, kot je bilo po njeni navadi. V svojem avtu je pustila plastično vrečko z nakupljeno hrano in tudi torbico. Pri sebi je imela le ključke.

Pred vhodnimi vrati pa spet Franco Buglian. Spet jo je prepračil, da je z Michelinom stopila v avto. Verjetno z zvijačo, kajti dekle je bilo do urnikov izredno vestno in prav gotovo ne bi pristalo na daljši izostanek. Toda v trenutku, ko je dekle stopilo v avto, je imel Buglian oblast nad položajem. Zapeljal je na stezo v Bošketo, tam se je verjetno vnel preprij, kajti agenti so našli pod sedežem nekaj kroglic njene strgane ogrlice. Potem je Daniela verjetno skušala zbežati, Buglian pa jo je zbil na tla, zagrabil dva kamna in jo z njima večkrat in brutalno udaril v čelo, po obrazu in tilniku. Prvi del drame se je odigral. Jo je Michelino, ki je po vsej verjetnosti ostal v avtu, videl?

Morilec v svojem divjem zagonu ni veliko mislil nanj. Z avtom je verjetno več ur vozil po bližnjih kraških cestah, ga nekje na obronkih Griže zapustil, proti večeru pa je v njem dozorel sklep, da se obesi. Bilo je to okrog 19. ure, kajti sodni zdravnik je okrog 1. ponoči, ko so našli njegovo truplo, ugotovil, da je smrt nastopila približno šest - sedem ur prej. Buglian je izbral za svoj konec gozd na hribu Globojnar. V avtu je imel vse potrebno: 40 metrov dolgo plezalno vrvo, platnen stolček, pol litra žganja in konfekcijo tablet sogan. Pri svojem zadnjem dejanju je bil tako precizen, da so se njegovi odločnosti čudili sicer vsega vajeni preiskovalci.

N. F.

Predstavili so jih včeraj na deželnem sedežu RAI TV oddaje o italijanski manjšini v Istri

Istra, naj bo še tako »nobilissima«, v Trstu ne vzbuja več zanimanja? Če sodimo po številu gledalcev, ki se je udeležilo včerajšnje premiere televizijske oddaje *Istria nobilissima*, produkcije RAI3 za Furlanijo-Juljsko krajino, nujno pridemo do takega zaključka, saj je poleg avtorjev v dvorani sedelo toliko ljudi, da si jih lahko štel na prstih ene roke.

Res škoda, da je širša javnost (oz. tisti, ki bi morali v imenu širše javnosti slediti takim dogajanjem), prezrla včerajšnjo pokušnjo dnevne dokumentarce o življenju, delu, vzgoji, kulturni dejavnosti in iskanju etnične identitete jugoslovanskih državljanov italijanske narodnosti. Roberto Damiani in režiser Mario Licalsi se že dalj časa ukvarjata s to tematiko, saj sta avtorja tridesetih radijskih oddaj o italijanski manjšini v Istri in na Reki. Licalsi nam je sicer priznal, da je bila radijska raziskava bolj izčrpana, predvsem zaradi etnografskega zvočnega materiala, ki ga radijski medij »bolje prenese«, vendar je priložnost televizijskega zapisa in življe-

nju pripadnikov manjšine, zdaleč pomembnejši dogodek, še posebno v luči morebitnega predvajanja (v sicer deloma odkrnjeni obliki) oddaje na vsedrjavni mreži.

Damiani in Licalsi sta svojo dveurno televizijsko študijo razdelila na štiri polurne oddaje, ki jih bomo lahko gledali ob torkih in četrkih (prvi del bo šel v oddajo 30. septembra) ob 19.30. Prva oddaja zaobjema splošen geografski pregled krajev, v katerih živijo bolj ali manj organizirane skupine Italijanov ter delovanje založništva EDIT. (V založbi EDIT izhajajo tudi

italijanski dnevnik *La voce del popolo*, revija *Panorama* in mladinski list *Il pioniere*, ki je namenjen pretežno šolskemu čtivu, knjižne izdaje EDIT pa so do danes izdale približno 500 knjig). Drugi del bo posvečen šolskim ustanovam z italijanskim učnim jezikom, medtem ko bo tretji del orisal delovanje Italijanov v Jugoslaviji na umetnostnem področju. Zaključni del oddaje, ki so ga skupaj s prvim včeraj pokazali na tržaškem sedežu RAI, pa bo predstavil pesniško bogastvo in sodobno ustvarjanje italijanske manjšine v Istri.

Študija o razvoju naše dežele

Posebna komisija Italijanskega združenja za mednarodni razvoj (AISI) bo v prihodnjih tednih opravila študijo o razvoju naše dežele. Komisija, ki bo imela svoj sedež v Trstu, se bo predvsem osredotočila na analize gospodarske in družbene rasti.

Komisija AISI je pred časom v našem mestu že opravila študijo o znanstvenem in tehnološkem razvoju naših krajev: na podlagi takratnih analiz je nato iznesla predlog o projektu tehnološkega naselja, ki naj bi zraslo na Tržaškem.

Združenje ARCI bo organiziralo tečaj o uporabi računalnikov

Informatika je nedvomno znanost prihodnosti. Čeprav je informatika ena izmed najnovejših ved, se hitro uveljavlja v raznih aspektih vsakdanjega življenja. Že danes so nam računalniki v veliko pomoč pri urejanju zahtevnih operacij, razvoj pa gre v smeri vse bolj množične uporabe računalnikov.

V tej perspektivi in z namenom osveščanja o vseh možnostih, ki ga nudi uporaba računalnikov, bo organiziral pokrajinski odbor kulturnega in rekreativnega združenja ARCI tečaj informatike. Namen organizatorjev je osnivanje homogene skupine, ki bi lahko nudila — s pomočjo ustreznih opreme — didaktične napotke propedevtsko-poljudnega značaja, predvsem pa bi lahko bila v tehnično pomoč uporabnikom kompjuterjev.

Na tečaju bodo nudili udeležencem osnovno znanje za poklicno uporabo računalnika s posebnim poudarkom na osnove software. Tečajniki bodo tudi spoznali splošne metode kompjuterja, programski jezik BASIC, strukturalne osnove jezika COBOL ter njun medsebojni odnos kot primer interaktivnih jezikov.

Tečaj bo porazdeljen v skupno 12 lekcij, ki se bodo odvijale dvakrat tedensko ob večernih urah in ga bodo vodili strokovno usposobljeni člani in simpatizerji združenja ARCI. Vse potrebne informacije nudijo na sedežu ARCI, Ul. del Toro 12, tel. 761618, vsak delavnik od 18. do 19. ure.

Organist Schneider v katedrali sv. Justa

Znani nemški organist Michael Schneider bo v ponedeljek, 29. septembra, ob 20.30 nastopal v katedrali sv. Justa. Njegov koncert spada v ciklus desetih koncertov Glasbenega septembra, ki jih prireja Tržaška letovišarska in turistična ustanova v sodelovanju z združenjem *Appuntamenti Musicali in Cappello Civico*.

Organist bo igral skladbe Froberga, Sweelinka, Bacha, Mozarta, Schumana, Brahmsa, Peppinga in Kopfreiterja.

Schneiderjev koncert bo posvečen skladateljem iz Maksimilijanovega časa in Lisztu ob stoletnici smrti.

Na sedežu ISDEE konferenca o položaju v Jugoslaviji

Sedanji položaj v Jugoslaviji in še zlasti prizadevanja za prebroditev gospodarske krize bodo osrednja tema konference, ki jo prireja prihodnji četrtek Inštitut za študij in dokumentacijo o evropskem Vzhodu ISDEE. Uvodno poročilo bo imela britanska novinarka Nora Beloff, ki je pred nedavnim objavila študijo o Jugoslaviji med leti 1939 in 1984.

Nora Beloff je znana po svojem kritičnem pristopu do jugoslovanske stvarnosti, pa tudi po oceni, da je za Jugoslavijo edini izhod v naslednjem izvajanju ustavnih načel in v popolni liberalizaciji politike ter gospodarstva. Njeno razmišljanje, čeravno ne v celoti sprejemljivo, bo vsekakor lahko izhodišče za stvarno razpravo. Diskusija pa bo lahko še bolj plodna, če bodo vprašanje obravnavali tudi iz drugih zornih kotov in če bodo v prihodnje dali besedo še drugim izvedencem.

Konferenca bo prihodnji četrtek, 2. oktobra, na sedežu ISDEE (Korzo Italia 27) s pričetkom ob 17.30.

Pogreb barona de Banfielda

Nekaj stotin ljudi se je včeraj poslovilo od barona Goffreda de Banfielda, ki je umrl v sredo v častitljivi starosti 96 let. Posmrtno ostanke "Tržaškega orla", kot so ga poimenovali po njegovih letalskih uspehih med prvo svetovno vojno, so prepeljali iz njegove vile na Furlanski cesti v cerkev sv. Antona Novega, kjer je bil dvojezičen italijansko-nemški verski obred. Pogreba sta se med drugim udeležili tudi nekateri predstavniki avstrijskih vojaških združenj in dunajski vojaški kaplan mons. Unger.

Krsto, ob kateri so hodili trije pokojnikov prijatelji in na blazinah nosili vsa številna priznanja, ki jih je prejel baron, so nato v sprevedu ponesli na nabrežje pred Trg Unità, kjer so se tržaška plovila s sirenami poslovila od pokojnika. V času pogrebnih svečanosti je bil promet na nabrežjih in v bližnjih ulicah dalj časa otežkočen, kar je povzročilo voznikom nemalo preglavic.

V okviru koncertov »Glasbenega septembra«

Kvintet pihal RTV Ljubljana nastopil v evangeličanski cerkvi

V četrtek zvečer je bil v evangeličanski cerkvi na Trgu Panfili predzadnji koncert iz letošnjega ciklusa "Glasbeni september", na katerem je nastopil kvintet pihal RTV Ljubljana.

Ljubljanske umetnike je sprejelo in navdušeno pozdravilo številno občinstvo, predvsem mladi, ki so že redni gostje številnih koncertnih prireditvev v tej cerkvi, katere akustika je odlična, še posebno primerna za instrumente, s katerimi je v četrtek nastopil kvintet pihal RTV.

Kvintet sestavljajo priznani in uveljavljeni umetniki, ki smo jih imeli v Trstu že priložnost poslušati kot soliste, ali v drugačnih glasbenih sestavah: Jože Pogačnik (flavta), Božo Rogelja (oboa), Alojz Zupan (klarinet), Jože Falout (rog) in Jože Banič (fagot).

Slovenski glasbeniki so se predstavili s pestrim in bogatim programom, ki je obsegal skladbe Mozarta, Klugharda, Milhauda in Rotarja, torej tudi takšne, ki jih je mogoče poslušati le ob takšnih priložnostih in v takšni sestavi glasbenikov in instrumentov. Občinstvo je tiho in zbrano sledilo izvajanju, ki je bilo čisto, precizno, obogateno z akustiko ambienta, ki je nudila vsakemu instrumentu vso veljavo.

2. oktobra bo v isti cerkvi zadnji koncert iz letošnjega ciklusa, ki je obsegal šest večerov, med katerimi 4. septembra tudi večer, na katerem je nastopil naš mladi violinist Čr Šiškovič ob spremljavi pianista Lazla. V ponedeljek, 29. t. m., pa bo zaključni koncert v stolnici Sv. Justa, kjer so bili skupno štirje nastopi. Tudi tu je, med drugimi, nastopila naša tržaška pevka solistka Marta Valetič.

gledališča

TEATRO STABILE

Pri Teatru Stabile Furlanije-Juljske krajine je v teku abonmajska kampanja 1986/87. Rok za potrditve lanskih in vpis novih zapade 10. oktobra pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

TEATRO CRISTALLO

Danes, 27. t. m., ob 21. uri bo na sporedu PRVI FESTIVAL SMEHA, ki ga organizira MUSK MUSIC iz Trsta v sodelovanju Turistične ustanove in občinske uprave. Prodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti.

CANKARJEV DOM SHAKESPEAROV TEDEN - SHAKESPEARE FEST

Danes, 27. t. m., ob 19. uri: W. Shakespeare HAMLET. Režija Vito Taufer. Predstava bo v Drami SNG Ljubljana.

Danes, 27. in jutri, 28. t. m., ob 20. in 22. uri: W. Shakespeare TIT ANDRONIK. Režija Dušan Jovanović. Predstava bo na prostem ob Cankarjevem domu na Erjavčevi cesti.

Velika dvorana

Jutri, 28. t. m., ob 19.30: Bertolt Brecht - OPERA ZA TRI GROŠE. Predstavlja se Centrum Sztuki Studio iz Varšave, Poljska. Predstava bo v Operi SNG Ljubljana.

Srednja dvorana

V četrtek, 2. oktobra, od 9. do 13. in od 15. do 19. ure: SIMPOZIJ O STRITARJU. Znanstveno srečanje, na katerem bodo z referati nastopili slovenski literarni zgodovinarji in jezikoslovci.

Sejna dvorana

Od 1. do 3. oktobra od 10. do 20. ure: FANTAZIJA 86 - VIDEOKABINET. Tridnevni pregled najnovjših video filmov s področja znanstvene fantastike.

kino

ARISTON - FESTIVAL FESTIVALOV - 16.30, 22.15 *Absolute Beginners*, dram., VB 1986, 102'; r. Julian Temple, i. David Bowie, Paul Weller.
NAZIONALE I - 16.15, 22.00 *Brivido*, srh., ZDA 1985, 100'; r. Stephen King; i. Emilio Estevez, Laura Harrington.
NAZIONALE II - 16.30, 22.00 *Scuola di ladri*.
NAZIONALE III - 16.15, 22.00 *Fuga di mezzanotte*.
EDEN - 15.30, 22.00 *Profondo erotico*, □□

GRATTACIELO - 16.15, 22.15 *Scuola di polizia III*, kom., ZDA 1986; r. J. Paris; i. S. Guttenberg, M. Winslow.
CAPITOL - 16.30, 22.00 *Karate Kid II*, akc., 110'; r. John G. Avildsen; i. Ralph Macchio, Pat Morita.
EXCELSIOR I - 17.00, 22.15 *Grosso guaio a Chinatown*, fant., ZDA 1986, 115'; r. John Carpenter; i. Kurt Russell.
EXCELSIOR II - 17.00, 22.00 *I love you*, r. Marco Ferreri; i. Christopher Lambert, □
FENICE - 16.30, 22.15 *Top Gun*, akc., ZDA 1986, 110'; r. Tony Scott; i. Tom Cruise, Kelly McGills.
MIGNON - 16.30, 22.15 *Tre uomini e una culla*, kom., Fr. 1986, 100'; r. Coline Serreau; i. Roland Giraud, Michel Boujenah.
ALCIONE - 16.00, 22.10 *A cena con gli amici*, dram., ZDA 1983, 107'; r. Barry Levinson; i. Mickey Rourke, Steve Guttenberg.
LUMIERE FICE - 17.00, 22.00 *Brazil*, VB 1985, 130'; r. Terry Gilliam; i. Robert De Niro, Jonathan Pryce.
VITTORIO VENETO - 16.00, 22.10 *Scuola di medicina*, kom., ZDA 1985, 100'; r. Alan Smithee; i. Parker Stevenson, Geoffrey Lewis.
RADIO - 15.30, 21.30 *La casa delle hostes*, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

menjalnica

NAKUPNI TEČAJI 26. 9. 1986

Ameriški dolar	1.400.—	Japonski jen	8,50
Nemška marka	688,50	Švicarski frank	849.—
Francoski frank	209.—	Avstrijski šiling	97,60
Holandski florint	609.—	Norveška krona	188.—
Belgijski frank	32,50	Švedska krona	201.—
Funt sterling	2.010.—	Portugalski eskudo	9.—
Irski sterling	1.880.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	180.—	Avstralski dolar	840.—
Grška drahma	9,80	Debeli dinar	2,80
Kanadski dolar	1000.—	Drobni dinar	2,80

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Tel.: Sedež 61446 - 68881 Agencija Domjo 831-131

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, razstavlja kipar LOVRO INKRET.

V umetnostni galeriji Malcanton - Ul. Malcanton 14/A - je do 29. t. m. odprta razstava tržaškega slikarja FUSCA.

V Kraški galeriji v Repnu je do 12. oktobra odprta razstava slikarke MIHA-ELE VELIKONJE na temo "Kraške osmice". Urnik: ob nedeljah od 11.00 do 12.30 in od 15.00 do 17.30.

V Konjušnici Miramarskega parka je do 30. novembra odprta razstava MAKSI-MILIJAN OD TRSTA DO MEHIKE.

Na Gradu sv. Justa je do 30. novembra na ogled razstava MODA OBLAČENJA V TRSTU, od 17.00 do 19.30.

razna obvestila

V okviru Tabora mladih bo oktobra meseca potekal na Opčinah TRIDNEVNI INFORMATIVNI TEČAJ O MOŽNOSTIH LIKOVNEGA USTVARJANJA. Prijave sprejema Tabor mladih - Opčine do 28. septembra. Za vse informacije telefonirati na št. 212100 od 8. do 9. ure in na št. 220680 od 19. do 20. ure ali na ZSKD št. 767303.

Grafična delavnica Atelier in kulturno-umetniška skupina Prints prirejata TEČAJE GRAFIKE za novo sezono 86/87 s pričetkom 29. septembra. Za informacije telefonirati na št. 631989 ali 200085 vsak dan, razen ob sobotah in nedeljah, od 17.30 do 19. ure.

Vabimo vas na proslavo 40-letnice postavitve spomenika padlim v NOB iz Trebč, danes, 27. t. m., ob 20. uri otvoritve razstave slik in jutri, 28. t. m., ob 15. uri svečanost pred spomenikom. Koordinacijski odbor.

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu vabi na prvi letošnji večer v sezoni, ki bo v ponedeljek, 6. oktobra, ob 20.30 v Peterlinovi dvorani v Donizettije-vi ulici 3. Predavala bo dr. Milica KACIN o nadškofu Sedeju v luči uradnih italijanskih dokumentov.

razne prireditve

Zveza slovenskih kulturnih društev, obveščala, da bo prva seja glavnega odbora v ponedeljek, 6. oktobra 1986, ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah (ne pa 29. septembra, kot je bilo že najavljeno). Seje naj se obvezno udeležijo vsi predsedniki včlanjenih društev ter člani glavnega odbora, izvoljeni za zadnjem običnem zboru.

V torek, 29. t. m., se bo vršil v barkovljanskem društvu v Ul. Cerreto 12 DRUGI REDNI OBČNI ZBOR SKD Barkovlje z začetkom ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju. Vabljeni!

šolske vesti

Stalno slovensko gledališče. BALETNA ŠOLA. Vpisovanje in informacije na upravi SSG, Ul. Petronio 4, tel. 734265, vsak delavnik od 10. do 14. ure. Ob zadostnem številu učencev bo začetek pouka 1. oktobra ob 15. uri.

čestitke

Včeraj je praznoval 79. rojstni dan AVGUŠTIN ŽERJAL. Da bi dočakal še mnogo takih dni v zdravju in zadovoljstvu med nami mu želimo vsi, ki ga imamo radi.

Danes stopata na skupno življenjsko pot MARTA in VALTER. Vse najboljše, polno razumevanja in veliko zdravja jima želijo teta Marija, bratranec Sergij z družino ter sestrična Vilma z družino.

Danes se na Repentabru poročita VALTER in MARTA. Vse najboljše, predvsem zdravja, na skupni poti jima želi družina Šuc.

Danes slavi MAKSI GUŠTIN iz Gročane 10. rojstni dan. Vse najboljše mu želijo mama, očka, nona, nono in vsi, ki ga imajo radi.

Krožek mladih komunistov

prireja, danes, 27. t. m., ob 20.30 v Ljudskem domu v Križu prvi

PLESNI KONCERT

v letošnji sezoni.

Zabaval vas bo ansambel Farani iz Izole.

Pridite!

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

ABONMA 1986-87

Ivan Cankar

ZA NARODOV BLAGOR

Georges Feydeau

komedija, režija Dušan Jovanović

W. Kohlhasse - R. Zimmer

BOLHA V UŠESU

Anton P. Čehov

komedija, gostovanje SLG Celje

Artur Miller

RIBA ZA ŠTIRI

Lev G. Birinski

komedija, režija Jože Babič

M. Jakovljevič, Ž. Petan,

ČEŠNJEV VRT

E. Fritz, U. Koder

komedija, gostovanje SNG Ljubljana

SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA

drama, režija Mario Uršič

ZNORELCEV PLES

komedija, gostovanje PDG Nova Gorica

U SLOVENAČKIM GORAMA

musical, gostovanje MGL Ljubljana

Dosedanji abonenti lahko obnovijo abonma do 4. oktobra od 9. do 14. ure tudi po telefonu 734-265.

Vpisovanje novih abonentov od 6. oktobra od 10. do 14. in od 18. do 20. ure v Kulturnem domu, Ul. Petronio 4.

prispevki

V spomin na Nanco Bolčič darujeta Nanca in Nikta 20.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na pok. Ivano Sirk-Sosič darujejo Jole in Mario Turel 10.000 lir, Sonja, Ančka in Gigi Bogatec 10.000 lir ter Eda, Indri in Nada 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na Justa Krevatino daruje žena Marija Daneu-Krevatin (Bane 35) 15.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah.

V spomin na Dušana Guština daruje Vojko Simoneta z družino 30.000 lir za ŠK Kras.

V spomin na Dragico Širca daruje Marica iz Punkišča 15.000 lir za pevski zbor Fantje izpod Grmade in 15.000 lir za ŠD Sokol.

Ob 14. obletnici smrti predragega sina Egona Puntarja darujeta Guerina in Milko Puntari 15.000 lir za ŠD Primorje.

Sekcija KPI Devin-Nabrežina izrekata Ninu Sosiču in svojem iskreno sožalje ob smrti matere Johane in daruje 50.000 lir za Sklad Dela.

V spomin na svaka Noe' Rodolfa Stefančiča (Dolfija) daruje družina Marije Borsi 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na Oskarja Pečarja daruje družina Guštin (Padriče) 10.000 lir za SKD Skala.

Ob svoji 50-letnici poroke darujeta Franc in Marija Žerjal (Dolina 348) 25.000 lir za moški pevski zbor V. Vodnik in 25.000 lir za Zvezo borcev Boljunec.

Ob 10. obletnici smrti Jožeta Caharije daruje svakinja Zora Kocman 20.000 lir za KD Rdeča zvezda in 20.000 lir za ŠK Kras.

Za gradnjo kulturnega doma-spomenika padlim v NOB iz Briščikov darujejo: Tea Bresciani 30.000 lir, Piero Milič 20.000 lir, Mario Furlan 20.000 lir, Danilo Milič 20.000 lir, Dušan Milič 20.000 lir, Giorgio Kralj 10.000 lir, Pino Žigon 50.000 lir, Miro Starc 20.000 lir.

Janko Škabar 50.000 lir, Albin Puntar (Binko) 50.000 lir ter Renato Milani 50.000 lir.

V počastitev spomina Cvetke Fajdiga darujejo sosede iz Kraške ulice št. 2 (Opčine) 50.000 lir za Sklad M. Čuk.

izleti

Društvo naravoslovcov in tehnikov Tone Penko vabi jutri, 28. septembra, na strokovno vodeni izlet po učni poti PANOVEC pri Novi Gorici. Zbirališče ob 8.30 pred sodnijsko palačo v Trstu oz. ob 9.30 pri mejnem prehodu pri Rdeči hiši. Prevoz z osebnimi avtomobili. Vabljeni člani in prijatelji. Izleta se bodo udeležili tudi nekateri člani Prirodoslovnega društva iz Ljubljane.

mali oglasi

IŠČEM V NAJEM hišo, vilo ali veliko stanovanje, ne glede na ceno. Tel. 228390.

PRODAM vespo ET 3 125 v odličnem stanju, s prevoženimi le 12.000 km. Tel. 815824.

PRODAM stanovanje, III. nadstropje z dvigalom, Frankovec (Dolina): 2 spalnice, dnevna soba, kuhinja, kopalnica WC, shramba, balkon. Tel. 280709 od 18. do 21. ure.

PRODAM lesene vinske sode različnih velikosti. Tel. 227124.

KUPIM rabljen klavir. Tel. v večernih urah na št. 040/228382.

MOŠKI SREDNJIH LET, prost, s samostojnim delom, z lastnim stanovanjem želi spoznati pošteno žensko, 40-45 let, ki bi bila pripravljena sodelovati, možna poroka. Pisati na Oglasi oddelke Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6 - 34137 Trst, pod šifro "Sodelovanje".

PRODAM harmoniko viktorija, model super/31. Tel. 040/280072.

IŠČEM pošteno hišno pomočnico, dobra plača. Tel. 040/575436.

V sodelovanju z

TEČAJI INFORMATIKE

- programski jezik COBOL
- programski jezik BASIC
- splošno knjigovodstvo
- zakonsko knjigovodstvo
- word processing

»v bodočnost od leta 1919«

enenkel enenkel enenkel enenkel

SOLSKI ZAVOD V TRSTU OD LETA 1919 DALJE

enenkel

TRST - ULICA BATTISTI 22 - TEL. 040/761989

ŠOLSKI ZAVODI srl

GENAS

TRST

Ul. Imbriani, 6
Tel. 040/630838
Urnik tajništva: 9.30-12.30

VSE ZA LEPOTO Z NAŠIMI TEČAJI SE USPEŠNO UVEDEŠ KOT:

- FRIZER-KA
- ESTETISTKA
- MASER-KA
- MANIKIRKA IN PEDIKIRKA
- VISAGISTKA
- ZA NEGO OBRAZA
- LIČENJE - MAQUILLAGE
- MODNA KREATORKA
- FIGURINIST-KA
- MODELIST-KA
- ŠIVILJA, KROJILKA
- TISKANJE IN RISANJE NA BLAGO

BODOČNOST Z INFORMATIKO

NE ODGOVARJAJ NEGATIVNO NA VPRAŠANJE »ALI ZNAŠ RABITI RAČUNALNIK?«

Na razpolago so tečaji na vsakršni ravni za:

- OPERATERJE
- PROGRAMATORJE
- ANALISTE
- PROCEDURISTE

Tehnično praktični tečaji potekajo z neposrednim uporabljanjem elaboratorjev.

Informacije in vpisovanje za šolsko leto 1986-87 na sedežu inštituta

mi in prizadeti otroci

jelka cvelbar

Novo šolsko leto

Začelo se je novo šolsko leto in s seboj prineslo, kot zmeraj, vrsto težav. Nekateri so razumljive, druge pa so sad neobčutljivosti in uradniškega odnosa do pedagoških obveznosti tistih vedno številnejših posameznikov, ki svoje delo jemljejo le rutinsko, kakor če bi posebnost naše slovenske šole ne zahtevala bolj ljubečega odnosa do vsega, kar je z njo povezano.

Kot starši se pustimo zavajati na stranpota preobremenjevanja naših otrok s celo vrsto dejavnosti, ki niso vedno najbolj kakovostne sorte, imajo pa značilnost, da otrokom delovni dan raztegnejo krepko čez normalni delovni urnik odraslih. Od tistih šolskopopolndanskih, ki rešujejo že itak pičila učiteljska delovna mesta, do nekaterih društvenih, naravnanih v stopnjevanje že pretirane tekmovalnostne mrzlice, ki veje iz slehernega sporočila naših vsakdanjih stikov. Kakor če bi posamezna otrokova zanimanja ne spadala v redni potek pouka, pač pa bi morala biti potisnjena v nekakšne dopolnilne dejavnosti.

V tem in takem šolskem in domačem okolju pa se humanost izgublja, zmeraj manj se upoštevajo ljudje in njihove potrebe, še toliko manj tisti, ki jim šibkost lastnega položaja ne da, da bi se drugim postavili po robu in jim bili enakovredni. Tako zlata sredina potiska vedno bolj v brezizhodnost bodisi ostarele kot tudi plašnejše in počasnejše otroke in tiste, ki so pomanjkljivo telesno ali duševno obdarjeni.

Kljub vsem razpravam na nižji in višji stopnji o integraciji, o novih, primernejših učnih načrtih, o individualnem pristupu v učnem procesu, se namreč letošnje še mlado in prelomno leto že kaže kot slabše od prejšnjih. S predznakom finančne stiske skuša namreč najvišji šolski organ, ki sicer res ni specifično naš, oropati za pravico šolanja prav tiste, ki se morejo najmanj braniti.

Primerov je nič koliko. Lahko bi jih celo navedli poimensko. Od krčenja organika ravno za dodatne učne moči, namenjene prizadetim, do odrekanja pravice šolanja prizadetemu otroku v lastnem razredu, ki bi moral po zakonitih kriterijih biti maloštevilen, ne pa strnjen s paralelko. S takimi otroki se še vedno dela kot z brezpravno robo, ki jo prekladamo iz enega v drugi raz-

V nedeljo 14. 9. smo z Delavnicami pod posebnimi pogoji iz Kopra priredili izlet na Slavnik

red, kakor da bi bila, kjerkoli je že, samo v napoto.

Ali je to naš odnos do naših prizadetih ali neprizadetih otrok? Vse bo ostalo po starem, dokler bo našim šolskim delavcem bolj do razprave ali so dolžni spremljati otroke k šolski maši in nazaj kot pa do premišljenega in zavzetega dela z njimi.

Vse bo ostalo po starem dotlej, dokler bo še kdo izmed naših šolnikov, postavljenih na ravnateljska mesta, vztrajal v dokazovanju moči, ki mu jo daje poverjen položaj, namesto da bi sodeloval s tistimi, ki krepijo in razvijajo slovensko šolo. Tako s starši, ki mogoče spričo nesposobnega učitelja

ne vedo, kako bi svojim otrokom zagotovili potrebno znanje, kot z učitelji, ki spričo težavnega razreda ne najdejo takega stika s starši, ki bi jim omogočil nemoteno delo.

V tujini lahko za nekaj sto lir kupiš nalepko za akcijo "Srce za otroke" - zaupno bi se lahko vprašali, ali ni že čas, da tudi sami zastavimo drobec svojega srca za slovenske otroke.

Nič manj zaupno se vprašajmo tudi: ali je res za šibkost slovenske šole kriv le demografski padec? Ali res pomeni kakovost vedno le množičnost? Ali tisti, ki smo v šoli soudeleženi, res storimo vse za najbolj neobgledane člane naše skupnosti?

Naš zbornik

V teh dneh bodo vse šole na Tržaškem in Goriškem ter izobraževalni center v Beniciji dobili zadnji dve številki glasila Zveze društev za pomoč duševno prizadetim, ki ga naš Sklad brezplačno razpošilja v želji, da bi omogočili našim šolnikom boljše spoznavanje problematike prizadetih oseb.

Pozna se, da so bile vmes počitnice, zato je tokrat pošiljka dvojna: tretja in četrta številka.

Tretja številka vsebuje kot glavno temo telesno vzgojo, šport in rekreacijo. Želja urednikov je prikazati, kako ustanove, ki skrbijo za usposabljanje duševno prizadetih otrok, organizirajo telesno vzgojo, šport in rekreacijo.

Glavna tema četrte številke te revije pa je delo specialnega pedagoga-defektologa, čigar naloge so postale tako zahtevne, da se bo s prihodnjim letom celo študij na Pedagoški akademiji v Ljubljani, ki je bil doslej dveleten, podaljšal na štiri leta.

V obeh številkah se nadaljuje rubrika Nega duševno prizadetih, ki s praktičnimi nasveti prispeva k lajšanju vsakodnevnih opravil.

Novice in daljši članki, ki so objavljeni še v ostalih rubrikah revije, pa nas uvajajo v svet težen za boljše življenje duševno prizadetih otrok in nas spoznavajo s težavami, s katerimi se starši in delavci na tem področju srečujejo pri svojih vsakodnevnih izkušnjah.

filmi na tv zaslonu

kinoatelj

IL MERCANTE DELLE QUATTRO STAGIONI

"Der Händler der Vier Jahreszeiten" - Prodajalec štirih letnih časov, ZRN 1971.

Režija: Rainer Werner Fassbinder. Igrajo: Hans Hirschmüller, Hanna Schygulla. RAI 3 ob 17.05

Dobri stari Fassbinder... Po intelektualnem šoku in psihozi ob njegovi smrti, po kulturni modi in postumnem navdušenju za celoten avtorjev opus (predvajali so ga po vsej Italiji!), ki sta kmalu splahnela, so ostali le filmi. Stiri deset naslovov sestavlja filmografijo tega "genialnega" in "razsipnega" in "neurejenega" in "škandaloznega", "nekonformističnega" in "narcizističnega" cineasta. Kajti RFW, kot ga imenujejo njegovi fani, je bil režiser, pisatelj, dramatik in igralec samega sebe. In s svojim slogom in sveto jezo je razsrdil, omehčal, zmrcvaril, a tudi šarmantno obogatil in poduhovil okvire in konvencije sodobnega filmskega izraza.

Vendar iz njegove obširne produkcije lahko izločimo le 5-6 res čistih in dovršenih del (med te spada tudi pričujoči film), ki bodo "ostala" in jih lahko mirne duše damo na najvišje stopnice naše idealne zgodovine filma.

ALTA SOCIETA'

High Society. Visoka družba, ZDA 1956.

Režija: Charles Walters. Igrajo: Grace Kelly, Bing Crosby, Frank Sinatra, Luis Armstrong. RAI 1 ob 22.35.

Visoka družba: lahna in briljantna humoreska, kjer se prepletajo lepe sanje hladne G. Kelly z naivno ljubeznijo zrelega B. Crosbyja. V ozadju hudomušno komentira to ljubezensko (visokoaristokratsko) pravljico ciničen in simpatičen fotograf F. Sinatra.

Frank Sinatra in Grace Kelly: ti dve zvezdi ameriškega spektakla sta v ospredju TV vikenda. RAI 1 bo pred filmom neposredno predvajala velekonzert italoameriškega pevca v milanski Palatrussardi, za katerega vlada veliko zanimanje. Vstopnice za ta supersnobovski koncert stanejo od stotisoč do pol milijona lir...

RAI 3 pa bo posvetila pokojni monaški princesi in čudoviti junakinji Hitchcockovih filmov lep televizijski portret, ki ga je pripravil strokovnjak za spektakel Italo Moscati. Prvi del na sporedu v ponedeljek, 29. t. m., ob 20.30.

ULTIMA NOTTE A COTTON WOOD

Death of a Gunfighter - Smrt nekega strelica, ZDA 1969.

Režija: Allen Smithee. Igrajo: Richard Widmark, Lena Horne, Carrol O'Connor. RAI 3 ob 17.20.

"Krepuskolarni vester" - s tem pojmom opredeljujemo vestern poznih šestdesetih in sedemdesetih let (Peckinpah, Penn, Brooks, P. Fonda), ki ni več zgrajen po modelu in zakonitostih, ki so si jih "izmislili" klasični avtorji kot Ford, A. Mann, Hawks, Boetticher idr. To je vestern krize, ki zavrača izrazit spektakel in prikazuje milje ameriškega zahoda, z namenom, da ga kritizira in satirizira ali pa da razprede okrog tega filozofska in etična razmišljanja.

Robati šerif Patch je "zadnji dinozavr" zahajajoče dobe. Dvajset let je bil učinkoviti branilec zakona in javnega reda v Cottonwoodu. Sedaj, ko je postal star, bi ga rad marsikdo pahnil v stran...

DOVE LA TERRA SCOTTA

Man of the West - Mož iz Zahoda, ZDA 1958.

Režija: Anthony Mann. Igrajo: Gary Cooper, Lee J. Cobb, Julie London, Arthur O'Connell. RAI 1 ob 20.30.

To je klasičen vestern klasičnega avtorja Anthony Mann je izbral za svoje ne zgolj spektakularne filme igralce kova Jamesa Stewarta, Henryja Fonde in Garyja Cooperja, torej interprete resnih, notranje razgaljenih in bogatih likov. Cooper igra v možu iz Zahoda vlogo poštenjaka, ki mu izmaknejo denar, ki ni njegov. Nesrečnež se bo moral poštno potruditi, pomagata mu kvartpirski slepar in čedna pevka, da bo lahko spet prišel do svojega imetja.

Godard je rekel o tem filmu: "Nisem videl nič bolj novega, od Griffitha dalje. Mann preustvarja vestern. Amorfn obraz Garyja Cooperja je v tem filmu del sveta rudnin. Mann se vrača prvobitnim resnicam."

današnji televizijski in radijski sporedi

- RAI 1**
- 10.00 Film: Il palazzo delle illusioni (dram., ZDA, i. O. Sharif, V. Principal)
  - 11.35 Risanke: Trollkins
  - 12.00 Dnevnik - Kratke vesti
  - 12.05 Risanke: Trollkins
  - 12.30 Dok.: Rio delle Amazzoni
  - 13.30 Dnevnik
  - 14.00 Film: Il meraviglioso paese (kom., ZDA, 1959, r. R. Parrish, i. R. Mitchum, J. London)
  - 15.35 Dokumentarec: I serpenti
  - 16.05 Risanke: Leone Ranger
  - 17.05 Il sabato dello zecchino
  - 18.05 Izzrebanje loterije
  - 18.10 Verska oddaja
  - 18.20 Programi prihodnjega tedna
  - 18.40 Premio Italia 1986
  - 20.00 Dnevnik
  - 20.30 Večer s Frankom Sinatro
  - 22.05 Življenje in kariera Franka Sinatre
  - 22.25 Dnevnik
  - 22.35 Film: Alta società (kom., ZDA, 1956, r. C. Walters, i. F. Sinatra, G. Kelly, B. Crosby, L. Armstrong)
  - 0.20 Dnevnik

- RAI 2**
- 9.45 Prossimamente: Programi prihodnjega tedna 10.00 Giorni d'Europa
  - 10.30 Nanizanka: Lady madama - La strada degli innamorati
  - 11.15 Naniz.: Clayhanger (zadnji del)
  - 13.00 Dnevnik - ob 13. uri
  - 13.30 Dnevnik - Bella Italia
  - 14.00 Informativa oddaja: Scuola aperta
  - 14.30 Dnevnik - Kratke vesti
  - 14.40 Tandem, igre in kviz
  - 16.30 Športna sobota
  - 17.25 Dnevnik - kratke vesti
  - 17.30 Košarka
  - 18.25 Športna poročila
  - 18.30 Nanizanka: Il commissario Köster - La morta ha l'ultima parola
  - 19.45 Dnevnik
  - 20.30 Film: Come uccidere vostra moglie (kom., ZDA, 1964, r. Richard Quine, i. Jack Lemmon, Virna Lisi, Terry Thomas)
  - 22.30 Dnevnik - večerne vesti
  - 22.50 Il cappello sulle ventitré
  - 23.25 Filmske novosti
  - 23.35 Dnevnik - zadnje vesti
  - 23.45 Šport

- RAI 3**
- 14.15 Prossimamente: napoved programov za prihodnje dni
  - 13.40 Nadaljevanka: La freccia nera
  - 15.35 Mixitalia '86
  - 16.35 Dokumentarec: Visitare i musei
  - 17.05 Film: Il mercante delle 4 stagioni (dram., Nemški, 1971, r. Rainer Werner Fassbinder, i. Hanna Schygulla, Hans Hirschmüller)
  - 18.30 Speciale Orecchiochio
  - 19.00 Dnevnik
  - 19.35 Balet: Le quattro stagioni
  - 20.00 Premio Italia - zaključni koncert
  - 21.20 Venezia salvata o la congiura tradita (2. del)
  - 22.15 Dnevnik
  - 22.50 A luce rock

Frank Sinatra v filmu Alta società, RAI 1 ob 22.35

- RTV Ljubljana**
- 8.00 Poročila
  - 8.05 Otroška matineja
  - 8.25 Slovenske ljudske pravljice
  - 8.45 J. Ribičič: Miškolin junak
  - 8.55 Čirule Čarule: Čudežna pijača
  - 9.00 Pesmi in zgodbe za vas
  - 9.15 Baletna šola Maribor
  - 9.40 Dokumentarna serija: Afrika: Kralj in mesto (ponov. 4. dela)
  - 10.40 Spoznano - neznano
  - 11.20 Poročila
  - 13.25 Prislunhimo tišini - oddaja za slušno prizadete
  - 15.05 Poročila
  - 15.10 Titograd: DP v nogometu - Budućnost : Željezničar
  - 17.00 Črna in bela magija (film)
  - 18.15 Najlepša jama na svetu (kratki film)
  - 18.30 Knjiga
  - 18.45 Risanke
  - 19.00 Danes: Turistični globus
  - 19.30 Dnevnik
  - 19.50 Zrcalo tedna
  - 20.15 Film: Skrivnost santa Vittorie (ameriški film)
  - 22.35 Dnevnik
  - 22.50 Vesela jesen '86 - posnetek

- TV Koper**
- 14.00 TV novice
  - 14.10 Otroški program: Risanke, nanižanje Pleme vran, Woobinda, Anna, Ciro & Co. in dok. Nevarnosti Sedmega kontinenta
  - 18.00 Nadalj.: Tra l'amore e il potere
  - 19.00 Nanizanka: I cavalieri del cielo
  - 19.30 TVD Stičiče
  - 19.45 Mesto danes
  - 20.00 Nanizanka: Lucy
  - 20.25 TV novice
  - 20.30 Nanizanka: Zgrešene ambicije
  - 21.30 Glasbena oddaja: Romina Power in Albano
  - 22.35 TVD vse danes
  - 22.45 Naniz.: Il brivido dell'imprevisto
  - 23.20 Dok.: Gore in avature

Risanka Belle in Sebastien je na sporedu po Euro TV ob 17.00

- CANALE 5**
- 8.30 Nanizanka: Maude, 8.55 Una famiglia americana
  - 9.55 Film: Il ladro del re (pust., ZDA, 1955, r. Robert Z. Leonard, i. D. Niven, R. Moore)
  - 11.15 Kviz: Tuttinfamiglia
  - 12.00 Nanizanka: Lou Grant
  - 13.00 Znanstveni program: Big Bang
  - 13.30 Anteprima - programi prihodnjega tedna
  - 14.00 Film: Walter e i suoi cugini (kom., It., 1963, r. Steno, i. Sylva Koscina, Walter Chiari)
  - 17.05 Nanizanka: Nove in famiglia, 17.30 Condo
  - 18.00 Športni tednik
  - 19.30 Nanizanka: Love boat
  - 20.30 La corrida
  - 23.00 Premiere: tednik
  - 23.15 Nanizanka: Fifty fifty - Il cane cinese
  - 0.15 Nanizanka: Sceriffo a New York

- randa, Alida Valli, Ingrid Bergman, Anna magnani)
- 12.00 Nanizanka: Mary Tyler Moor, 12.30 Vicini troppo vicini
  - 13.00 Otroški spored: Ciao ciao, vmes risanke L'incantevole Creamy, Le avventure della dolce Katy, She-ra, la principessa del potere
  - 14.30 Nanizanka: La famiglia Bradford
  - 15.30 Film: L'angelo nero (krim., ZDA, 1946, r. Roy William Neill, i. D. Duryea, J. Vincent)
  - 17.30 Nanizanka: Detective per amore - Non sognare Cindy
  - 18.15 Kviz: C'est la vie
  - 18.45 Kviz: Il gioco delle coppie
  - 19.30 Nanizanka: Charlie's angels
  - 20.30 Film: La magnifica preda (pust., 1954, r. Otto Ludwig Prelinger, i. Marilyn Monroe, Robert Mitchum)
  - 22.40 Tednik: Cinema & Company
  - 22.45 Film: Inferno (srhlj. 1980, r. Dario Argento, i. Eleonora Giorgi, Gabriele Lavia)
  - 0.40 Nanizanka: Vegas, 1.30 Switch

- ITALIA 1**
- 8.30 Nanizanke: Fantasiandia, 9.20 Wonder Woman, 10.10 L'uomo da 6 milioni di dollari, 11.00 Lobo, 12.00 Due onesti fuorilegge, 13.00 T. J. Hooker, 14.00 Toma, 15.00 Truck Driver
  - 16.00 Otroški spored: Bim, Bum, Bam
  - 18.00 Glasbena oddaja - Musica è
  - 19.00 Nanizanka: Arnold, 19.30 Happy Days
  - 20.00 Risanke: Magica, magica Emi
  - 20.30 Nanizanke: Supercar, 21.30 A-Team
  - 22.30 Miss Italia
  - 24.00 Tednik: Grand Prix
  - 1.15 DeeJay television

- TELEPADOVA**
- 12.00 Rubrika: La buona tavola
  - 12.30 Rubrika: Il Leonardo
  - 13.30 Risanke
  - 14.00 Športna oddaja: Eurocalcio
  - 15.00 Športna rubrika: Rombo TV
  - 16.00 Catch
  - 17.00 Risanke: Belle e Sebastien, Kimba, I predatori del tempo, Uomo tigre, Mask

- RADIO TRST A**
- 7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Kratka poročila; 7.20 - 8.00 Dobro jutro po naše: Koledarček, Narodnozabavna glasba; 8.10 Almanah: Kulturni dogodki (ponovitev); 8.40 - 10.00 Glasbeni almanah (1. del): Iz sence večnosti (ponovitev); 10.10 Koncert; 11.30 - 13.00 Glasbeni almanah (2. del): Sestanek ob 12.00: Na počitnice; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Poletni mozaik (1. del): Poti do branja; 16.00 Beležka: Filipike in jere mijade Ivana Cankarja; 17.10 Klasični album; 18.00 Dramska vetrovnica: Smeš na domačih tleh; 18.40 Poletni mozaik (zadnji del).

- LJUBLJANA**
- 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 4.30 - 8.00 Jutranji spored; 8.05 Pionirski tednik; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Sobotna matineja; 11.05 S poti po Jugoslaviji; 11.30 Srečanja republik in pokrajin; 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.30 Kmetijski nasveti; 14.05 Glasbena panorama; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.10 - 15.25 Popolndanski mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 16.40 Lojtrca domačih; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Škatlica z godbo; 18.30 Mladi mladim; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Za naše najmlajše; 19.45 Minute z ansambлом Mojmirja Sepeta; 20.00 - 23.00 Slovencem po svetu, vmes Mladi mostovi, Naši kraji in ljudje; 22.50 Literarni nookturno: Alojz Grad-

- nik: Pesmi; 23.00 - 5.00 Nočni program, glasba.
- RADIO KOPER (slovenski program)**
- 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Čestne informacije; 7.00 II. jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis; 8.00 - 13.00 Prenos II. programa Radio Ljubljana; 13.00 Otvoritev - Kruh in sol Radia Koper; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.15 Zamejska reportaža; 18.00 Zaključek.

- RADIO KOPER (italijanski program)**
- 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Otvoritev programov - Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 8.00 - 12.00 Priscino vaši; 8.15 Flash back; 9.00 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vstop prost; 11.30 Na prvi strani; 11.40 Napoved programov; 12.00 Glasba po željah; 14.33 Poročila v nemškem jeziku; 14.30 - 20.00 Popolndanski glasbeni program; 15.00 I magnifici sette; 15.45 Glasbeni weekend; 16.55 Pismo iz...; 20.00 - 6.00 Nočni program Radia Koper.

- RADIO OPČINE**
- 10.00 Glasbena matineja - vodi Majda; 15.00 Glasba po željah - v studiu Sabina; 17.00 Zakaj tako, kaj mislite vi? - vodita Gabrijela in Martina 19.00 Listam po časopisih - vodi Vinko.

- RETEQUATTRO**
- 8.30 Nanizanka: Vegas, 9.20 Switch
  - 10.10 Film: Siamo donne (kom., 1953, i. Isa Mi-

- TELEFRIULI**
- 18.30 Nanizanka: Arrivano le spose
  - 19.30 Dnevnik
  - 20.00 Nanizanka: Una famiglia intraprendente
  - 20.40 Film: Le nuove avventure di Furia (pust., V.B., 1950, r. Lesley Selander, i. Bobby Diamond, Peter Graves)
  - 22.30 Dnevnik
  - 23.00 Rubrika: Il salotto di Franca
  - 23.30 Naniz.: Scacco matto

(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Fatti e commenti

Trajal bo do ponedeljka

Nad sto trgovcev in obrtnikov na prvem goriškem modnem sejmu

Nad sto trgovcev, obrtnikov, modnih kreatorjev in industrijev razstavlja svoje izdelke na goriškem sejmu Flashmoda, ki so ga letos prvič privedli na goriškem sejmišču Espomega. Gre za zelo posrečeno zamisel, prvo te vrste v naši deželi, ki bo brez dvoma, v le nekaj dneh odprtja (sejem bo namreč odprt le do vključno ponedeljka) pritegnil pozornost predvsem ženske publike. Poleg tega kar vidimo v paviljonih bomo lahko vsak dan v večernih urah sledili prikazom oblačil, ki jih bomo nosili to jesen in zimo in tudi prihodnjega pomlad. Svoje bodo seveda dodali tudi frizerji, ki bodo na delu vsak večer, še posebej pa v ponedeljek, ko bo izključno njihov dan.

V konferenčni dvorani Espomega so se včeraj zbrali ugledni zastopniki političnega ter gospodarskega življenja Gorice, dežele kot tudi sosednega jugoslovanskega območja. Prisotni so bili tudi zamejski slovenski gospodarstveniki.

Predsednik Trgovinske zbornice dr. Enzo Bevilacqua je povedal, da gre zbornica po novih poteh kar se tiče sejemске dejavnosti. To je bilo moč ugotoviti že na prvih letošnjih sejemskih prireditvah, ki so bile narejene po novem kopitu. To se bo še bolj poznalo v bodoče. Pomembno je, da so k sodelovanju privabili Deželno ustanovo za razvoj obrti ter razna obrtna združenja, kot tudi Pokrajinski muzej v Gorici in druge ustanove.

Bevilacqua je v svojem govoru poudaril, da ima Gorica bogato tradicijo v

industriji oblačilne industrije. V Podgorici, v Zagraju, v Bračanu so bile tekstilne tovarne, prav tako so taka podjetja bila na ozemlju, ki je danes jugoslovansko. Pomembna je tradicija idrijskih čipk.

Bevilacqua je v svojem govoru poudaril tudi dejstvo, da imamo danes nekatera majhna industrijska podjetja, ki se ukvarjajo z izdelavo tekstilnih proizvodov. Tem pomaga trgovinska zbornica.

Za njim so govorili še župan Scarno, predsednik Pokrajine Cumpeta, podtajnik Santuz in predsednik ESA Faleschini.

V dveh paviljonih, kjer so razstavljeni razni modni izdelki, je moč videti marsikaj lepega in zanimivega. V Gorico so za to priložnost prišli razstavljalci iz Vidma, Trsta, Tržiča, Gradišča. Žal, razen dveh podjetij, Goričanov ni. Tuji trgovci in obrtniki si bodo pridobili kliente, goriški jih bodo izgubili.

Zelo lepa je razstava starih goriških meščanskih oblek, ki jo je priredil Pokrajinska muzej. Razstavljene so tudi idrijske čipke, delo šolarjev goriških čipkarskih šol. Lepa je tudi razstava ženskih oblek iz tridesetletnega razdobja 1900 - 1930. Razstavljajo tudi štiri jugoslovanska podjetja.

Posvet o Mittelevropi še danes in jutri

Na današnjem delu srečanja slovenski in hrvaški poročevalci

V številnih poročilih na včerajšnjem mittelevropskem srečanju so nam strokovnjaki predvsem iz Avstrije in Madžarske razkrili veliko zanimivega o dunajski šoli zgodovine umetnosti ter o možeh, ki so to v svetu pomembno šolo poveljali.

Na današnjem delu srečanja (začetek zjutraj ob 9. uri, popoldne ob 15.30) bodo na vrsti številni slovenski in hrvaški poročevalci, ki bodo seveda povedali kako je ta šola odjeknila v Sloveniji in na Hrvaškem. Damjan Prelovšek iz Ljubljane bo govoril o »Kunstwollen« in slovenski umetnostni zgodovini, Emilijan Cevc, prav tako iz Ljubljane, o Francetu Steletu in Vojeslavu Moletu. O Izidorju Cankarju pa bo govoril Nace Šumi. Radovan Ivančević iz Zagreba pa bo govoril o Lj. Karamanu in umetnosti v obmejnih krajih. Danes bo na sporedu tudi predavanje prof. Marka Pozzetta iz Trsta, ki bo govoril o dunajski šoli in periferijah srednjeevropske kulture.

Na današnjem posvetu bodo govorili še Italijani Lionello Puppi iz Padova, Rossana Bossaglia iz Milana in Simone Viani iz Benetk. Predavanja imata napovedana še Michael Benedikt z Dunaja in Jan Bakoš iz Bratislave.

Posvet se bo nadaljeval jutri zjutraj. Popoldne bodo udeleženci šli v Čedad na obisk tamkajšnjih muzejev.

Težave na pokrajini

Kriza v odnosih znotraj republikanske stranke na Goriškem, se odraža tudi v delu pokrajinske uprave. Tako

je že odpadla napovedana seja pokrajinskega sveta, zaustavilo pa se je tudi delo komisije načelnikov skupin. Ta komisija se je ukvarjala s pripravo novega pravilnika o delovanju stalnih svetovalskih skupin v pokrajinskem svetu. Spričo novonastalega političnega položaja — vsled prepovedi vodstva republikanske stranke, da njen predstavnik v pokrajinskem odboru opravlja kakršnokoli zadolžitve v imenu stranke — je komunistična svetovalska skupina sklenila zapustiti zadnje sejo. Tako izhaja iz poročila za tisk.

KPI smatra, da spričo nastalega položaja komisija načelnikov skupin ne more več razpravljati o tako pomembnih zadevah. O tem naj bi razpravljali v dveh posvetovalnih komisijah, ali pa v pokrajinskem svetu. Komunisti tudi zahtevajo od predsednika, da še pred koncem meseca septembra skliče pokrajinski svet.

Vozni red vlakov z goriške postaje

Jutri, istočasno s povratkom na sončno uro, stopi v veljavo zimski vozni red vlakov. V veljavi bo do 30. maja prihodnjega leta. V primerjavi s dosedanjim urnikom, so spremembe malenkostne.

ODHODI Z GORIŠKE ŽELEZNIŠKE POSTAJE:

PROTI TRSTU: 0.03 (L), 5.34 (L/a), 6.17 (L), 7.15 (D/b), 7.47 (L), 8.25 (D), 9.29 (D), 10.40 (R), 10.46 (L), 13.44 (D), 14.26 (L), 16.03 (D), 16.55 (L), 18.29 (L), 19.02 (E), 20.13 (L), 21.55 (D), 22.33 (L).

PROTI VIDMU: 0.04 (L), 6.04 (L), 6.49 (D), 7.04 (L), 8.02 (D), 11.13 (L), 13.00 (D/d), 13.16 (D), 14.12 (L), 14.39 (D), 15.25 (L), 17.45 (L), 18.15 (R/c), 18.28 (D/b), 19.03 (L), 20.02 (D), 20.58 (L), 21.43 (D).

V NOVO GORICO: 8.10, 17.05. PRIHODI VLAKOV NA GORIŠKO POSTAJO:

IZ VIDMA: 0.02 (L), 5.33 (L/a), 7.14 (D/b), 7.45 (L), 8.24 (D), 9.28 (D), 10.34 (L), 10.39 (R/c), 13.42 (D), 14.25 (L), 16.02 (D), 16.54 (L), 18.25 (L), 19.00 (E), 20.12 (L), 21.53 (D), 22.31 (L).

IZ TRSTA: 0.01 (L), 6.02 (L), 6.47 (D), 7.03 (L), 8.00 (D), 11.12 (L), 13.14 (D), 14.10 (L), 14.38 (D), 15.23 (L), 17.42 (L), 18.14 (R/c), 18.27 (D/b), 18.58 (L), 20.00 (D), 20.57 (L), 21.42 (D).

IZ NOVE GORICE: 10.00, 18.47. Legenda: (L)-lokalni, (D)-direktni, (E)-ekspresni, (R)-brzi — a) ne vozi ob nedeljah in praznikih, b) vozi samo ob delavnikih, c) samo 1. razred, e) vozi samo ob praznikih.

V Novi Gorici posvet o jugoslovanskem izvozu

V Novi Gorici se je včeraj začelo jugoslovansko posvetovanje o vključevanju gospodarstva v mednarodne tokove. Prireditelj je tamkajšnje Društvo ekonomistov, pokrovitelj specializirana slovenska organizacija za računalniške in elektronske sisteme »Iskre - Delte«, posvetovanja pa se udeležuje okoli 120 gospodarstvenikov ter raznih drugih strokovnjakov in znanstvenikov. Med udeleženci sta tudi predstavnik Slovenskega raziskovalnega inštituta v Italiji, Karlo Devetak in Branko Jazbec.

Na posvetovanju analizirajo sedanje razmere in odnose v jugoslovanskem gospodarstvu ter soočajo mnenja in predloge o tem, kako se hitreje in uspešneje uveljavljati v tujini oziroma na mednarodnih trgih. Uvodoma je o izkušnjah »Iskre - Delte« govoril generalni direktor te organizacije ing. Janez Škrubec. Poudaril je, da je v omejenih delovnih organizacijah zaposlenih preko 1.500 ljudi in od tega je kar okoli tisoč strokovnjakov. Razvili so tehnologije, računalniške in elektronske sisteme, ki jih prodajajo tudi v razvitem svetu in so nekateri dosegli svetovni vrh.

Udeležence posvetovanja je v imenu novogoriške občine pozdravila predsednica Izvršnega sveta Jolanda Slokar. Povzela je usmeritve in napore, da bi se Nova Gorica razvila tudi v izhodišče mednarodnih transportnih smeri in poti, v funkciji mednarodnega sodelovanja. Zaradi tega gradijo nove objekte na mejnem prehodu v Vrtojbi, prihodnje leto pa bodo začeli graditi tudi tako imenovane Osimske ceste, ki bodo omogočile moderne cestne povezave med Jugoslavijo in Italijo.

Na posvetovanju v Novi Gorici so včeraj govorili tudi predsednica Republiškega komiteja za mednarodne odnose in članica slovenske vlade Cvetka Selšek, Janko Smole, nekdanji predsednik slovenske vlade in sedaj posebni svetovalec Gospodarske zbornice Slovenije s sedežem v Beogradu, in dr. Janez Drnovšek, delegat (poslanec) v Skupščini Jugoslavije. Obrav-

naval je odnese med Mednarodnim denarnim skladom in Jugoslavijo. Poudaril je, da je Jugoslavija v zadnjih treh letih odplačala okoli 6 milijard dolarjev dolgov, s čemer je premostila prvo etapo svojih dolžniških bremen. To je dosegla na račun modernizacije gospodarstva in v škodo nadaljnega razvoja.

MARJAN DROBEŽ

Zgorel je avto

Precejšen preplah je nastal včeraj, nekaj po 13. uri, v Ulici Don Bosco, v bližini zavoda San Luigi, kjer je zgorel fiat 500, last Giuliana Klinca iz Gorice, Ul. Ascoli. Kljub hitremu posegu gasilcev, je ogenj skoraj povsem uničil vozilo.

Sicer pa so imeli goriški gasilci včeraj precej nevarnega dela z odstranjevanjem nadležnih čmrljev, ki se pripravljajo na zimsko spanje in ki si iščejo primernih prostorov za prezimovanje.

Neodgovorno ravnanje do našega življenjskega okolja

O varstvu okolja še zmeraj v glavnem razpravljamo, bolj malo pa je stvarnih ukrepov za izboljšanje splošnega stanja in tudi za preprečevanje neodgovornih dejanj posameznikov. Na odlagališču odpadnega gradbenega materiala na Majnicah je prejšnjo nedeljo prišlo do obsežnega požara lahko vnetljivega materiala, menda starih avtomobilskih gum, ki na odlagališče nikakor ne sodijo. Ogromen

steber dima in saj, ki ga je jugozahodnik potikal nad mesto, je bilo opaziti precej kilometrov daleč, gasilci pa so se nekaj ur trudili preden so ogenj pogasili. Sežiganje starih avtomobilskih gum na odlagališču na Majnicah je, kot kaže, v zadnjem času prišlo kar v navado. Najbolj primeren dan za to pa je, kot kaže, prav nedelja. (Posnetek je bil napravljen v nedeljo, 7. septembra, nekaj pred 14. uro).

Do 13. oktobra prošnje za doklade za kmetije na goratih območjih

V uradih kmečkih sindikalnih in strokovnih združenj imajo te dni precej dela z izpolnjevanjem prošenj za priznanje posebne doklade za kmetijsko dejavnost na hribovitih območjih, oziroma na območjih, kjer se kmetijska dejavnost odvija v težavnih pogojih. Gre za izvajanje predpisov Evropske gospodarske skupnosti. Ob tem velja opozoriti, da ne gre za nov ukrep, ampak za ukrep, ki se nanaša na tekoče obdobje.

Deželni zakon št. 34/86 — zakon, ki ureja celotno zadevo — je bil objavljen v Uradnem vestniku dežele 14. avgusta letos. Rok za predložitev prošenj pa zapade 13. oktobra. Zamudniki imajo torej še kakšen teden časa, da pripravijo ustrezno dokumentacijo in prošnjo, seveda v kolikor izpolnjujejo

predvidene pogoje. Osnovni pogoj je ta, da se njihova dejavnost odvija na območju, ki sodi v pristojnost ene od Gorskih skupnosti v naši deželi.

Merilo za določanje odškodnine je dvojno: pri kmetih, ki se ukvarjajo izključno ali pretežno z živinorejo, se upošteva število glav črede, pri kmetih, kjer živinoreja ni prevladujoča dejavnost pa se upošteva površina obdelovane zemlje.

Pristojnost za izplačevanje prispevkov, oziroma odškodnin, imajo Gorske skupnosti v deželi, vsaka seveda na svojem območju.

Omeniti velja tudi, da deželni zakon št. 34/86 predvideva tudi finančne prispevke za stroške, ki jih imajo kmetovalci za vodenje knjigovodstva in vzdrževanje predpisanih knjig. Prošnje za tovrstne prispevke je treba predložiti najkasneje do 31. oktobra pri uradih deželne ustanove za razvoj kmetijstva (ERSA) in sicer za stroške predvidene v prihodnjem letu. Prošnje za dodelitev dopolnilne doklade pa je treba predložiti v uradih Gorskih skupnosti, oziroma na županstvih. Na sedežih Gorskih skupnosti in na županstvih, kakor tudi v uradih strokovnih združenj, nudijo interesentom potrebna navodila.

Poseben poštni žig

Ob nedeljskem shodu bivših športnikov, ki bo v Gorici, bo pošto ravnateljstvo izdalo tudi poseben pečat. V nedeljo, 28. t. m., bodo na gradu tudi odprli začasni poštni urad.

Pri četrtem vlamu se je porezal

Giuseppa Tosetta, 24-letnega mladeniča iz Foljana, se prav zares drži smola. Menda je v sredo ponoči zagrešil kar štiri vleme na območju Foljana in Šempetra ob Soči, vendar z dokaj skromnim plenom. Pri četrtem vlamu se je tudi porezal in prav ta okoliščina ga je spravila še v hujše težave.

Tatinski podvig je Tosetto začel kar v domači vasi, kjer je vlomil v kiosk za prodajo vina ter si prisvojil okrog 100 tisoč lir. Najbrž je računal na izdatnejši plen, zato tudi ni kar tako odnehal. Kmalu zatem je menda vlomil v prostore tovarne Concrete Consult v Šempetru ob Soči, vendar je tudi tu našel le majhno vsoto denarja. Podoben je bil rezultat obiska v mladinskem centru v Šempetru. Po vlamu v prostore podjetja Societa marmisti je moral po sili razmer prenehati. Precej hudo se je porezal po roki in na kraju so ostali veliki madeži krvi, na podlagi katerih so ga karabinjerji tudi izsledili. Tosetto se je zatekel po zdravniško pomoč v bolnišnico v Tržiču, kjer so poseg seveda registrirali, kakor je pač predvideno. Karabinjerji so imeli tako precej olajšano delo, saj so imeli ime in priimek osumljenega vlomilca že izpisan. Prijavili so ga sodišču.

Vabimo vas na predstavitev združene ženske odbojarske ekipe

AGOREST

danes ob 19.30 v občinski telovadnici v Sovodnjah.

Vabimo vas tudi danes ob 16.30 na začetek turnirja, na katerem nastopajo ekipe AGORESTA, KAMNIKA in FİNCANTIERIJA.

OBVESTILO

Goriška pokrajinska uprava je razpisala javni natečaj, na podlagi naslovov in izpitov

ZA MESTO TEHNIČNO-UPRAVNEGA SODELAVCA V 3. ODDELKU - VARSTVO OKOLJA.

Rok za predstavitev prošenj zapade 11. oktobra 1986 ob 12. uri.

Potreben študijski naslov je diploma geometra ali gradbenega izvedenca.

Podrobne informacije nudijo interesentom v uradu za osebje na Pokrajini, Korzo Italia 55.

izleti

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO priredi jutri izlet na Vojsko (z ogledom partizanske tiskarne Slovenija) in v Idrijo. Prevoz s lastnimi sredstvi. Odhod ob 8. uri s Travnika. Priporoča se primerne obutev.

kino

Gorica

VERDI 18.00-22.00 »Poltergeist II — L'altra dimensione«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

CORSO 18.00-22.00 »Scuola di ladri«. VITTORIA 17.30-22.00 »Re animator«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE zaprto. EXCELSIOR 18.00-22.00 »Tre uomini e una culla«.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00 in 20.00 »Shena - kraljica džungle«. Ob 22. uri »Star 80«. DESKLE 19.30 »Vojna akademija«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Provvidenti, Travnik 34, tel. 84972

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Comunale, Ul. Terenziana 26, tel. 44387

POGREBI

Danes v Gorici, ob 8. uri Adelia Zanon iz mrliške veže glavnega pokopališča, ob 9.30 Francesca Gasparin iz mrliške veže glavnega pokopališča.

— F.lli Rossetti — Diego Della Valle — Pupi D'Angieri — Lario —
 Ugo Rossetti — Dawsonson — Jan Jansen — Della Valle — Ugo Rossetti — Trappeur —
MAK DALI
OBUTVE
 ULICA OBERDAN 8 — GORICA
 KSENIJA IN LILIJANA
 vabita prijatelje in znance na otvoritev
 danes, 27. 9. ob 17. uri.
 — Giacomo Estate — F.lli Rossetti — Lario — Diego

Po simpoziju o goriškem nadškofu v Sloveniku v Rimu

O Sedejevem delu in osebnosti bo treba še razpravljati

Ta zapis se vrača k simpoziju o goriškem nadškofu dr. Frančišku Borgia Sedeju; pripravila sta ga Slovenska teološka fakulteta in papeški zavod Slovenik v Rimu med 8. in 13. septembrom letos. Po vrstnem redu je bil letošnji simpozij šesto vsakoletno srečanje, ki zbere v Rimu v poznih poletnih dneh vrsto uglednih slovenskih strokovnjakov (pa tudi tujih gostov) iz matične domovine in od drugod. Pred petimi leti (1981) so pričeli z misijonsko problematiko. Potem so sledile predstavitve treh uglednih osebnosti in slovenskega cerkvenega in kulturnopolitičnega življenja (1982 - Anton M. Slomšek, 1983 - Ivan Trinko, 1984 - Franc Ivanoczy). Lanskoletni sestanek ob 1100 letnici smrti sv. Metoda je imel izrazito mednarodno poudarke. V programu letošnjega Sedejevega simpozija je bilo najavljeno preko 20 predavateljev, to pomeni, da sta želela prireditelja kar najbolj izčrpno raziskati Sedejevo življenjsko pot.

Sedejeva osebnost je starejši in srednji generaciji primorskih Slovencev dobro znana. Vendar njegov življenjski primer povezujemo predvsem s Primorsko dvajsetih let tega stoletja, s fašističnim nasiljem, ki se ni zaustavljalo le pri posvetnih institucijah slovenske javnosti temveč je istočasno pestilo tudi slovenske cerkvene kroge in ustanove. Nadškof Sedej je bil tarča italijanskih nacionalističnih napadov in prav ti, ki v pospešeni obliki koincidirajo z njegovo smrtjo, so mu ohranili posebno mesto v primorski politični zgodovini naše-

ga stoletja. Če bi vrednost in pomen človekovega življenja sodili predvsem po dejanjih, ki odmevajo v javnosti, potem bi lahko trdili, da mu je desetletje 1920-1930 prineslo največjo veljavo. Rimski simpozij je seveda Sedeja obravnaval kompleksno in zato je tudi fašistični čas bil seveda le ena življenjskih etap.

Frančišek B. Sedej je bil Cerkljan (rojen 10. 10. 1854). Mladost je preživel v času, ko je demokratičnejše politično življenje v avstrijski monarhiji vplivalo odločilno na narodno gibanje pri Slovencih. Potem ko je dokončal goriško bogoslovje je študiral na dunajskem Avguštineju. Po nekajletnem službovanju v Gorici se je za deset let vrnil na Dunaj. Od leta 1898 je nato živel v Gorici do smrti (28. 11. 1931), leta 1906 je postal nadškof.

Na videz ne posebno vznemirljiva življenjska pot je ponudila vendarle velikemu številu referentov na rimskem simpoziju dovolj gradiva, da so obnavljali dobro poznana dejstva, da so prikazali nova spoznanja in zastavljali napotila bodočim raziskovalcem Sedejevega življenja in dobe. Zvoljo pravkar povedanega se je namen in učinek prebranih referatov med sabo razlikoval, hkrati pa primerno dopolnjeval. Predstavljeni pripevki so bili informativni (tako Tomaža Pavšiča prikaz Sedejeve rodne Cerkljanske, Andreja Sedeja predstavitev Sedejevega rodu, Stanka Medveščka razlaga priložnostne razstave), več jih je posegalo v Sedejev čas

(Fulvio Salimbeni o razmerah na Goriškem v dvajsetih letih; kljub navjavi je Pirjevčev prispevek — objavljen medtem v »Primorskem dnevniku« — ostal osredotočen na Sedejevo osebnost), pretežni del pa namenjen razlagi Sedejeve življenjske poti. Taki pripevki so bili izrazito biografski (Tomaž Simčič je podal »curriculum vitae«, Marijan Kravos je sestavil Sedejevo bibliografijo), prikazovali so Sedejevo pastoralno delovanje (Franc Kralj o delovanju med Slovenci, Paolo Malni o delovanju med Furlani, Luigi Tavano o generalnih linijah Sedejevega episkopata), politične elemente (Marko Tavčar o Sedeju v vrvežu političnih in etničnih nasprotij, Miloš Rybar o Sedejevem zasebnem dopisovanju z dr. Primožičem, Drago Klemenčič o odmevu Sedejevega delovanja v tisku) in druge razne učenke dela (Jurij Bizjak o Sedeju in svetem pismu, Miroslava Braini, o Sedejevih vzgojnih problemih, Fedora Ferluga-Petronio o Sedeju in ljudski pesmi).

Izvirna so bila spoznanja grajena na arhivskem gradivu (Jože Pirjevčev in Miha Kacin-Wohinz, ki je razgrnila problematiko odnosa italijanskih oblasti do goriškega nadškofa). Obrobni, a vendar zanimivi informaciji (Franc Husu o Sedejevem odnosu do klaretincev) damo ob stran prispevek o Sedeju in slovenski književnosti (Lojzka Bratuž).

Ni nobenega dvoma, da je Sedejev rimski simpozij dosegel enega svojih temeljnih namenov. Gotovo ni iz pozabe otel še enega pomembnikov

naše preteklosti, pač pa nam ga je znova približal in nam ga v marsičem ponovno osvetlil. Nekoliko skromnejši dogodki v Sedejevem življenju in dejstvo, da ne poznamo še dovolj arhivskega ali drugačnega gradiva, so mnoge referente navajali k ponavljanju znanih dejstev. Toda kljub vsemu pa nam na nekatera vprašanja niti referenti niti diskutanti niso znali odgovoriti. Ugotavljamo tudi, da je izpadla podrobnejša osvetlitev goriških razmer tja do konca prve svetovne vojne. Referenti so ugotavljali dalje, da bi odgovor na nekatera nejasnosti lahko ponudilo arhivsko gradivo, če bi seveda bilo dostopno (vatikanski tajni arhivi so urejeni in zato tudi javnosti dostopni za gradivo, ki je nastajalo ob koncu prve svetovne vojne). Izkušnje nas uče, da nobena Sedejevemu simpoziju podobna prireditelj ne more do kraja razrešiti obravnavane problematike. Vendar vsako tako srečanje strokovnih ljudi in ljubiteljev zachenja obravnavo, ki bi jo lahko sicer še dolgo in povsem neupravičeno pustili ob strani. Od tod pomen delovanja Slovenske teološke akademije, ki v svojih prizadevanjih in v okviru danosti na svoj lasten in izviren način prispeva k slovenskemu zgodovinspisju in sploh slovenski kulturi. Gradivo treh dosedanjih simpozijev (Slomšek, Trinko, Ivanoczy) je bilo že objavljeno v posebnih knjigah. Napovedan je bil tudi izid gradiva Sedejevega simpozija in tako bo dosežen njegov največji učinek.

Rimsko srečanje z nadškofom Sedejem in goriško predvsem slovensko zgodovino prvih treh desetletij našega stoletja lahko označimo kot pomemben dogodek. Zaželimo tudi vso srečo, da bi pobude tudi v bodoče sledile zastavljenemu programu. Ta je seveda posvečen poglavju iz slovenske cerkvene zgodovine; svojevrsnost simpozijem daje tudi okolje svetovljanskega Rima. Ob koncu se nekako spontano zastavlja naslednje vprašanje: Je bil Sedej v resnici ugledna osebnost verskega in političnega življenja na Slovenskem ali dolguje ta ugled vso svojo veličino predvsem Sedejevemu trmastemu vztrajanju v spopadu s fašistično oblastjo? Sedej je svojo škofovsko poslanstvo razumel predvsem kot verski problem od tod tudi na primer njegov konservativizem, ki ga je izkazoval do prenekaterih zadev (na primer književnost, boj vsakovrstnim modnim novotarijam itd.) vsakodnevnega življenja. Tja do konca prve svetovne vojne le redko poseže na polje javnega političnega življenja. Pravzaprav ga je šele spor z državno oblastjo pripravil, da je stopal po poteh, ki mu dotlej niso bile tako poznane. Njegova osebnost dobiva prvine legendarnosti in tako se ugled razgrne čez celoto življenja.

Danes ga presojamo kot celoto in ne bomo veliko pogrešili, če zapišemo, da je sodil in še sodi v vrsto uglednih čeravno ne najuglednejših Slovencev na področju verskega in kulturno-političnega delovanja.

BRANKO MARUŠIČ

Osrednja Gregorčičeva proslava bo 26. oktobra v avditoriju

V Gorici, v deželnem avditoriju, bo 26. oktobra osrednja Gregorčičeva proslava v zamejstvu, ob 80-letnici pesnikove smrti. Prirejata jo Zveza slovenskih kulturnih društev in Zveza slovenske katoliške prosvete. Prireditelj bo, lahko rečemo, deželnega značaja. Pri izvedbi programa bodo sodelovali člani Slovenskega stalnega gledališča z recitalom Gregorčičevih pesmi, združeni pevski zbori in solisti bodo ob orkestrski spremljavi izvedli kantato Jeftejeva prisega. Na odru bo ob tej priložnosti nad 140 izvajalcev. Ob tej priložnosti bodo v razstavnih prostorih avditorija postavili predvidoma tudi razstavo o življenju in delu Simona Gregorčiča. Razstavo bodo v začetku oktobra odprli v Tolminu. Napovedujejo tudi izdajo posebne mape Gregorčičevih pesmi v slovenščini in tudi v italijanskem prevodu prof. Husuja. Skratka obeta se odmeven kulturni dogodek. Za naslov prireditve je Gregorčičev verz "Tu rod je moj, tu moj je kraj".

Fotografi iz Gradca v Gorici

V goriškem avditoriju odprejo danes popoldne ob 18.30 razstavo del desetih avstrijskih fotografov, članov Foto Club Dynamic iz Gradca. Prireditelj je Goriški fotografski krožek CIFI, ki ima že več let prijateljske stike z avstrijskimi kolegi. Razstavi v Gorici bo v februarju 1987 sledila razstava v Gradcu, kjer bodo seveda razstajali goriški fotografi.

Deset je avstrijskih avtorjev. To so Ernst Koschuch (E FIAP, OGP-h, PSA), Louise Koschuch (E FIAP, OGP-h), Ernst Koschuch jun., Manfred Lach (EVOAV), Ronald Schrampf, Klaus Leber, Bernhard Sporis (A FIAP), Josef Wohleser, Wilibald Harkamp, Egon Winterleitner. Deseterica prikazuje na tej goriški razstavi najboljše dela.

Štajerski klub deluje pet let. V tem kratkem razdobju so njegovi člani dobili številna priznanja doma in v mednarodnem okolju. 2.500 njihovih del je bilo sprejetih na mednarodnih razstavah-natečajih. Dobili so več kot 200 kolajen. Razstave so priredili v Zagrebu, Osijeku, Mariboru, Freilassingu, Berlinu in v Parizu.

Razstava bo odprta do 5. oktobra. Goriški fotoklub je ob tej priložnosti izdal lični katalog z reprodukcijami nekaterih razstavljenih slik.

Priprava načrtov za varstvo naravne in kulturne dediščine

Posvetovanja med pokrajino in občinami

Deželna uprava bo v prihodnjem triletnem obdobju, začenši že z letošnjim letom, namenila 30 milijard lir za izvedbo načrtov vključenih v deželni razvojni načrt. Vsako leto bo, kakor izhaja iz deželnega zakona št. 36 z dne 18. avgusta letos, na razpolago 10 milijard lir, ki jih bodo porazdelili med štiri pokrajine v deželi. Zakon tudi opredeljuje področja za načrtovane in predvidene posege, ki jih bodo iz omenjenih sredstev lahko financirali: varstvo naravnega okolja, zaščita kulturnih spomenikov in umetnin, odpravljanje posledic nekontroliranih posegov v okolje v prejšnjih obdobjih (sanacije). Gre torej za financiranje pobud, ki naj bi prispevale k izboljšanju življenjskega okolja, oziroma k varstvu in ohranjanju naravne in kulturne dediščine. Vloga zbiranja in usklajevanja ter v kasnejši fazi izvajanja posameznih pobud, bodo imele pokrajinske uprave. Tako je goriška pokrajinska uprava že izdelala koledar srečanj in posvetovanj z upravitelji vseh petindvajsetih občin. Posvetovanja se bodo pričela 10. oktobra, zaključila pa

31. oktobra. Občine naj bi na omenjenih posvetovanjih predstavile že okvirne načrte, ki naj bi jih upoštevali pri porazdelitvi sredstev. Časa je razmeroma malo, zato je pač treba pohiteti. Zaenkrat še ni znano, koliko sredstev bo prejela goriška pokrajina, čeprav deželni zakon načeloma že določa meje, da prispevek ne bi smel biti

manjši od 15 odstotkov in večji od 40 odstotkov celotne razpoložljivosti.

Posvetovanja z upravitelji občin bodo 10. oktobra na županstvu v Trzinu za občine tega območja, 17. oktobra v Gradežu, 24. oktobra na županstvu v Krmini za občine briškega predela in 31. oktobra na županstvu v Gorici za občine Gorica, Sovodnje in Števerjan.

Brez zastojev prevoz dijakov

Pokrajinska uprava je te dni dala pobudo za sestanek z ravnatelji vseh višjih srednjih šol na Goriškem. Udeležila sta se ga tudi predsednik pokrajinskega prevoznega podjetja Marin ter ravnatelj Konzorcija za četrto prometno območje Burgnich. Na sestanku je predsednik pokrajine prof. Čempeta poudaril potrebo po razširitvi sodelovanja med šolami in pokrajinsko upravo tudi na področje kulturnih dejavnosti ter napovedal skorajšnji posvet o pisatelju Eliu Venturiniju. Pokrajinski odbornik Špacapan je obrazložil prizadevanja ustanove za izpolnitev in osamosvojitve šol (rok za prošnje zapade 10. oktobra), medtem ko je odbornik za javna dela, Bressan, nakazal stanje glede šolskih poslopij. Govor je bil tudi o avtobusnem prevozu dijakov. Te storitve so letos organizirane zelo dobro in menda ni posebnih težav ali nevednosti. S tako oceno so soglašali vsi prisotni predstavniki javnih ustanov in ravnatelj. Pokrajinsko prevozno podjetje vsak dan prevaža okrog 3500 dijakov na raznih progah, kar ni malo. S prilagajanjem urnikov pouka je bilo mogoče prevoz organizirati tako, da ni prevelikega čakanja in niti zamud. Skratka podjetje je kos nalogi.

Zanimivo srečanje na letošnjem folklornem festivalu v Gorici

Romi posredujejo svetu svoje petje in folkloro

Marsikdaj smo v Gorici, na mednarodnih festivalih folklorne in tekmovalnih pevskih zborov, srečali skupine narodnostnih manjšin iz raznih evropskih dežel. Pred leti je pel na Seghizzijevem tekmovanju en zbor katalonske manjšine v Španiji. Slovenska prosvetna zveza ga je povabila, da je takrat, po Seghizzijevem tekmovanju, ostal dva dni pri nas in imel koncerta v Štandrežu in v Trstu. Kasneje so v Gorico prišli tako pevski zbori kot folklorne skupine Baskov, Južnih Tirolcev, Valdostancev, in tudi marsikatera skupina iz Sardinije se je izjavila, da pripada sardinski manjšini. Nekajkrat so prišli na pevsko tekmovanje tudi zbori raznih narodnosti iz Sovjetske zveze in seveda peli svoje pesmi. Razjarjeni so nekaterim iz publike, ki so želeli, da bi zapeli Kalinko, odgovorili, da oni niso Rusi. Tu pa tam so bile prisotne tudi naše slovenske zamejske skupine. Lani je na tekmovanju Seghizzijev češkoslovaško zastopal zbor učiteljev in učiteljic tam živeče madžarske manjšine. Z njimi smo imeli pogovor, ki smo ga tudi objavili v Primorskem dnevniku. Letos je prav tako češkoslovaško zastopala v Gorici folklorna skupina madžarske manjšine. Z njo so prišli nekateri funkcionarji s katerimi smo se že lani pogovarjali.

Na folklorni festival pa je letos prišla tudi folklorna skupina Phralipe iz Skopja. Čudno smo gledali ta naslov, ki ni imel nič skupnega z makedon-

ščino. Šele kasneje smo izvedeli, da je to skupina Romov, ki živi v Makedoniji. Dobili smo v roke njihov program, napisan v štirih jezikih: jeziku Romov, makedonščini, francoščini in nemščini.

Izkoristili smo njihov obisk v Sovodnjah, da smo se pogovorili z njihovim predsednikom. Ilijaz Zendeli je priznan družbeno-kulturni delavec v Skopju, je tudi član Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze Makedonije. V njem zastopa Romo.

Povedal nam je, da živi v Makedoniji okrog 45.000 Romov. Od teh jih

kar 30.000 živi v večjem naselju Šuto Orizarji, ki je nekaj kilometrov oddaljen od Skopja. Makedonski Romi niso nomadi. Živijo v svojem kraju, zaposleni so, prav tako kot drugi občani, v tovarnah, v uradih, v šolah, delajo kot kmetje. Prizadevajo si, da bi tudi na radiu in na televiziji v Skopju dobili njihove redne oddaje, t. j. oddaje v romskem jeziku. Tako polurno dnevno oddajo v romskem jeziku imajo na Televiziji v Prištini. Tudi na Kosovu živi precej Romov.

Pred kratkim so njihovi intelektualci sestavili tudi slovnico romskega je-

zika. Zaradi tega je že skoro gotovo, da bodo že v prihodnjem šolskem letu v kraju Šuto Orizarji imeli nekaj tedenskih ur pouka romskega jezika. Pouk se tam sedaj vrši v makedonščini. Šolski pouk materinega jezika je pomemben zato, da bodo vsi njihovi otroci govorili in pisali v enotnem jeziku, ne pa da bodo uporabljali razne dialekte.

Naš sogovornik nam je povedal, da je gramatiko sestavil prof. Šaip Jusuf. Gre za »džambarsko-arlijsko« slovnico. To pomeni, da je sestavina dialektov glavnih romskih plemen, to je Topa Ančancev, Baručijev, Kovačev, Džambazijev, Pristivčev. Skupni jezik, kakršnega najdemo v tej slovnici, razumejo vsi Romi živeči v Jugoslaviji, in tudi Romi, ki žive širom po Evropi. O jezikovnih vprašanjih so govorili tudi na svetovnem kongresu Romov, ki je bil leta 1981 v Goettingenu v Zvezni republiki Nemčiji. Na kongres so prišli predstavniki Romov iz Francije, Španije, Jugoslavije, Poljske, Bolgarije, Turčije, Italije, Avstrije, Madžarske, Romunije, Indije itd. Prisotnih je bilo 32 držav. Glavna tema pogovorov je bila književna uporaba romskega jezika.

Pričeli smo se zanimati za folklorno skupino Phralipe, pa nas je pogovor zapeljal na čisto druga pota. V romščini pomeni beseda phralipe bratstvo. Tega se makedonski Romi držijo. Njihovo kulturno umetniško dru-

tvo so ustanovili takoj po osvoboditvi. Največ gojijo seveda folkloro, imajo pa tudi pevski zbor. Folklorna skupina, ki smo jo na festivalu gledali v Gorici, potem pa še v nedeljo, 31. avgusta, v Sovodnjah pred Kulturnim domov, je oblečena v originalna romska oblačila. Plešejo v glavnem ciganske plesne, na sporedu imajo pa tudi plesne drugih jugoslovanskih narodov.

Doslej je ta folklorna skupina nastopila že 450-krat. V raznih krajih Jugoslavije, kot v številnih državah Evrope in tudi v Turčiji. Na nekaterih festivalih (Barcelona, Zakopane, Dijon, Dax Ortes, Montoir itd.) je dobila laskava priznanja in zlata odličja. Povsod je publiki posredovala ciganske plesne. Seveda je največ uspeha dosegla tam, kjer živijo domači Romi.

Tudi pevski zbor posreduje v glavnem ciganske pesmi. Imajo pa tudi svojo gledališko skupino, ki v romskem jeziku nudi publiki tako prevode dramskih del iz svetovne književnosti kot tudi dela domačih avtorjev v katerih je prikazano predvsem življenje Romov. Tudi pevski zbor in dramska skupina sta že bila na gostovanjih širom po Evropi.

Iz besed našega sogovornika je izhajala želja, da bi se Romi v Jugoslaviji in tudi drugod po svetu še bolj uveljavili kot narodnost. Za sedaj njihovo petje in plesne ter glasbo nosijo po svetu njihove folklorne skupine ter pevski zbori.

MARKO WALTRITSCH

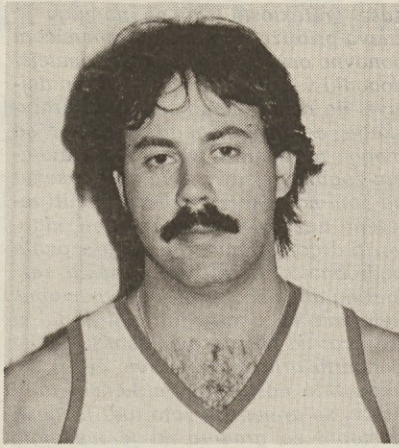
KOŠARKA: drevi (ob 21.00) v tržaški športni palači proti peterki iz Padove

Jadran proti okrepljenemu Virtusu

Z začetkom nove sezone se v športni redakciji spet porajajo tradicionalne skrbi. Gre predvsem za iskanje novih ali vsaj drugačnih oblik in vsebin poročanja. To pa je najbolj aktualno in pereče prav pri pisanju napovedi in komentarjev.

Drevo bodo lakirane deščice tržaške športne palače ponovno podlaga tekanja in skakanja jadrancev.

O letošnji B-2 ligi smo nekaj že povedali. Najprej bi radi opozorili bralce, da je restrukturacija drugoligaškega prvenstva v elitno in "drugorazredno" B ligo takoj sprožila val polemik, ki se verjetno sploh ne bodo polegle. Sedanja delitev je dejansko neustrezna. Predvsem zato, ker so se razlike med klubi iz B in B-2 lige še povečale: elitno drugoligaško prvenstvo bo letos parada talentov in vrhunskih ali bivših vrhunskih košarkarjev, gospodarska osnova soudeleženi klubov pa "prvoligaška". B-2 liga pa je ohranila tekmovalni sistem, število udeležencev in vse ostalo kot je bilo v časih "C-1" lige. Toliko za uvod.

Peter Žerjal

Jadran bo zato srečal na svoji poti veliko starih znancev in nekaj novih postav. Jasno je, da so se tudi njegovi tradicionalni nasprotniki primerno

pripravili, okrepili ali pa ošibili. Na žalost še nimamo podrobnejših informacij o moštvenih sestavah petnajstih letošnjih Jadrancev nasprotnikov.

Za začetek si bomo drevo lahko ogledali košarkarje ekipe Virtus Padova, ki se je ojačila z nakupom treh dobrih košarkarjev: to so Corò (krilni igralec Stefanela iz Trevisa, ki je bil najboljši igralec Stefanela v playoffu, ko si je Jadran priboril napredovanje v B ligo), Dalla Costa (playmaker z večletnim prvoligaškim stažem v Mestrah, Pordenonu in Fabriano) ter Puntin (nekaj časa prvoligaški igralec, nato pa standardni košarkar pordenonskega Costarja).

Skratka, v Trst prihaja solidno moštvo, ki pa ne sodi med favorite za napredovanje. Virtus se je v okviru tekmovalnega Alpe-Adria za drugoligaše pomeril s postojnskim Nanosom in ljubljansko Ilirijo. Slovenski moštvi sta Padovance premagali brez prevelikih naprezanj.

V drevošnjem krstnem nastopu bodo prisotni vsi jadranci, z izjemo Petra

Žerjala, ki še ni sniral poškodbe na gležnju. Žerjala bo verjetno nadomestil eden od mladincev.

Srečanje med Jadranom in Virtusom Padova bo drevo v tržaški športni palači s pričetkom ob 21.00. (Cancia)

Še danes abonmaji za Jadraneve tekme

Vodstvo Jadrana sporoča, da so abonmaji na razpolago izključno le še danes pred pričetkom tekme med Jadranom in Virtusom, in sicer od 19.30 do 21. ure pri blagajni tržaške športne palače.

Cena rednega abonmaja (za 15 prvenstvenih tekem) znaša 60 tisoč lir, za dijake nižjih srednjih šol in za vojake pa 30 tisoč lir.

Normalne vstopnice so po 6 tisoč lir, za nižješolce in za vojake pa 3 tisoč lir. Za osnovnošolske otroke je vstop brezplačen.

Karpov prosil za odložitev

LJUBLJANA — Včeraj bi morala Kasparov in Karpov odigrati 20. partijo povratnega dvoboja za svetovni šahovski naslov, vendar je Karpov, ki je v zadnjih treh partijah presenetljivo zmagal in s tem nadoknadil ves zaostanek (rezultat je sedaj 9,5:9,5) prosil za odložitev. Partijo bosta odigrala v ponedeljek, bele figure pa bo imel Kasparov.

Smelt Olimpija pričela z zmago

V Čakovcu, Prizrenu, Titovem Vrbašu in Zenici so se včeraj pričeli četrtfinalni turnirji jugoslovanskega košarskega pokala. Ljubljanska Smelt Olimpija je uspešno startala, saj je s 7 točkami razlike odpravila Bosno. IZIDI:

PRIZREN: Smelt Olimpija - Bosna 95:88; Šibenka - Baškimi 87:83; ČAKOVEC: Jugoplastika - Zorka 109:61, Budućnost - Vojvodina 92:91; TITOV VRBAS: Partizan - Borac 95:94, Cibona - Mornar 98:84 (žal rezultatov iz Zenice nismo prejeli).

Po mehiškem absolutnem podvigu iz leta 1984 Moserju tudi »obmorski« rekord

MILAN — V za vrhunskega športnika častitljivi starosti 35 let je italijanski kolesarski as Francesco Moser dodal svojem svetovnemu hitrostnemu rekordu v enourni vožnji v višinskih razmerah v Ciudad Mexico (kjer je zaradi manjšega odpora zraka lažje dosega uspehe) še rekord ob morski višini. Moser je dosedanega rekorderja, Danca Hansa Henricha Oersteda, »premagal« za 398 metrov, v eni uri pa je prevozil skupno 48,543 kilometra oziroma več kot 122 krogov prenovljenega, nekdanj slavne milanskega vedledroma Vigorelli. Moserjev podvig je še toliko bolj pomenljiv, če upoštevamo, da je njegov poskus spremljal stalen in vsiljiv veter, ki je ogrozil potek poskusa samega. Moser je namreč začel v dokaj počasnem tempu in je prvih trideset kilometrov zastajal za vmesnim časom, ki ga je 9. septembra 1985 dosegel Oerster. Zaostanek je znašal slabih deset sekund. Maksimalno je tedaj mislil, da z novim rekordom ne bo nič, a že pri 35 km je bil Moser v vodstvu za dobrih pet sekund, nato pa je svojo prednost stalno večal. Številno gledalstvo (bilo je 10 tisoč ljudi),

ki je na začetku po navodilih napovedovalca tiho sledilo poskusu, je že po nekaj kilometrih začelo bodriti Moserja, bilo nato nekoliko zaskrbljeno, na koncu pa ni prav nihče štedil z aplavzi in navdušenjem je bilo na višku.

Moserjev naskok na rekord se je začel s polurno zamudo (17.32). Čeprav se veter ni polegel, je tridentinski prav vseeno začel nizati kroge, tudi zato, ker so bile drugače vremenske razmere odlične (22 stopinj, 65 odstotkov vlage). Poskus je opravil s prenosnim razmerjem 57x15, obe kolesi sta bili opremljeni z značilnimi kolutami, ki zagotavljata večjo aerodinamičnost, skupno pa sta kolesi tehtali samo 2,550 kg.

Po uspelem poskusu je Moser priznal, da je po 20 km mislil odnehati, dodal je tudi, da ga bodrenje gledalcev ni motilo, brez vetra pa bi bil lahko dosegel še nekoliko boljši čas in izpolnil zastavljeni cilj, ki je predvideval, da bi v eni uri prevozil 49 km, kar bi s tehničnega vidika predstavljalo dejansko izenačenje razdalje 51,151 km, ki jo je dosegel leta 1984 v Ciudad Mexico. Moser je hkrati tudi potrdil, da namerava po prihodnji sezoni obišči kolo na klin.

Naj omenimo še, da se rival Oersted dne 2. septembra v Mehiki, kjer bo poskusil izboljšati Moserjeve rekorde na pet, deset in dvajset kilometrov, morda pa tudi v enourni vožnji.

Na odbojarskem SP v Franciji Poraz Italijanov

Francija - Italija 3:0 (16:14, 15:7, 15:5)

FRANCIJA: Blain, Klander, Mazzon, Bouvier, Devos, Jurkovitz, Favre, Tillie, Rossard, Faltg, Fabiani, Duflos.

ITALIJA: Gardini, Galli, Petrelli, Bertoli, Milocco, De Luigi, Errichello, Lazzeroni, Vullo, Zorzi, Cantagalli, Lucchetta.

PARIZ — Italiji na svetovnem odbojarskem prvenstvu v Parizu ni uspelo podvig, da bi premagala Francijo, ki je potrdila, da lahko meri zelo visoko, brzokne na osvoboditev ene izmed kolajn. Tekma je bila zelo privlačna, zlasti v prvem delu. V prvem setu je francoski trener pri stanju 14:13 za Italijo poslal na igrišče asa Bouviera, ki dotlej na SP zaradi poškodbe še ni igral. S svojimi bombami je Bouvier spravil na kolena »azzurri« in do konca dvoboja ni več zapustil igrišča, saj mu poškodovani gleženj ni povzročal nadaljnjih težav. Z Bouvierom je Francija odločno povečala repertoar svojih napadalnih kombinacij, ki jim blok Italijanov ni bil kos, v obrambi pa so

gostitelji prvenstva zavrlji vsak napad. Trajanje posameznih setov - 33, 23 in 27 minut - vsekakor pove, da so se »azzurri« razigranim domačinom žilavo upirali.

Francija se je torej v polfinale uvrstila kot zmagovalca skupine s štirimi točkami, Italijani pa jih imajo dve, kar jim vsekakor še naprej omogoča uvrstitev med osmerico najboljših. To pa je tudi cilj Prandijevih varovancev na letošnjem SP.

V drugem srečanju skupine A je Kitajska po pričakovanju s 3:0 (15:4, 15:12, 15:7) premagala Venezuelo in se kot tretja, a brez točk, uvrstila v polfinalni krog.

LESTVICA SKUPINE A: Francija 6, Italija 4, Kitajska 2, Venezuela 0.

OSTALI IZIDI: Poljska - Tajvan 3:0, SZ - Kuba 3:1, Bolgarija - Egipt 3:0, Brazilija - ČSSR 3:0, Japonska - Grčija 3:0, ZDA - Argentina 3:0.

POLFINALE - SKUPINA A: Francija in Brazilija 4, Italija in Bolgarija 2, Kitajska in ČSSR 0; SKUPINA B: ZDA in SZ 4, Kuba in Argentina 2, Japonska in Poljska 0.

Drevo v anticipirani tekmi košarkarske A-2 lige Stefanel pred TV kamerami

Današnja anticipirana tekma drugega kola košarkarske A-2 lige z Benettonom je za Stefanel že dokaj dramatičnega pomena, kar ni pred prvenstvenim startom nihče pričakoval. Za ekipo, ki sodi med favorite za napredovanje, je bil gladek poraz v Mestrah res ledena prha, pokalna izločitev s Segafredom pa je pomanjkljivosti le še izostrila. Na zatožni klopi je predvsem v zadnjem hipu najeti American Wenzel, ki se doslej res ni izkazal. Tudi med poznavalci se čedalje bolj utrjuje zavest, da playlovci American sploh ne ustreza zahtevam italijanskega prvenstva. Nekoliko je splahnelo tudi navdušenje nad Earlom Jonesom, ki je sicer gotovo dober košarkar, a taktično dokaj nediscipliniran, tako da je njegovo vlogo v ekipi ta čas res težko uokviriti. Še najbolj ranljiv je torej Stefanel prav pod košem, kar ni sicer za tržaškega prvoligaša nič novega.

Derbi z Benettonom, ki ima za sponzorja obeh družtev značaj pravega derbija, je torej še kako pomemben. Pred desetimi dnevi so Tržačani ekipo iz Veneta premagali v pokalnem tekmovalju kar sredi Trevisa, a odtlej se je ozračje v Stefanelovem taboru ne-

koliko skvarilo. Vrh tega je disciplinska komisija za eno kolo diskvalificirala trenerja Tanjevića, kar seveda še bolj obremenjuje položaj moštva, čeprav bo družstvo zanj najbrž plačalo globo, da bo lahko sedel na klopi.

Tekma med Stefanelom in Benettonom se bo pričela že ob 16.45, drugi polčas pa bodo s pričetkom ob 17.30 predvajali tudi po drugi italijanski televizijski mreži. Goriški Segafredo bo v nedeljo gostoval v Forliju, kjer se bo pomeril z Jollycolombanijem, prisotnost poškodovanega kapetana Ardesija pa je še vprašljiva. Kar se tiče A-1 lige omenimo, da bo videmski Fantoni že drevo ob 20.30 gostil peterko Divareseja.

Jutrišnji spored A-2 lige: Jolly - Segafredo; Viola - Citrosil; Napoli - Fleming; Filanto - Pepper; Annabella - Spondilatte; Liberti - Ippodromi; Facar - Fabriano.

Jutrišnji spored A-1 lige: Arexons - Allibert; Bancoroma - Mobilgirgi; Ocean - Hamby; Scavolini - Tracer; Dieter - Cantine Riunite; Enichem - Yoga; Giomo - Berloni; Fantoni - Divarese.

kratke vesti - kratke vesti

● Azijske igre: Kitajska neustavljiva

SEUL — Kitajska je svoji itak bogati bari odličij včeraj dodala še sedem zlatih kolajn, tako da jih ima skupno že dvainpetdeset. Do svoje prve zlate kolajne pa je prišel tudi Hongkong, in sicer v ženskem kegljanju za posameznice. Nič manj uspešna ni bila niti Japonska (pet zlatih), vendar kljub temu izgleda, da še zdalec ne bo ponovila uspeha iz leta 1982 v New Delhiju, ko jih je zbrala 57. Kitajska pa je že sedaj, ko so igre komaj na polovici skoraj izenačila tedanji skupni seštevek (61 zlatih).

Glede samih dosežkov velja poudariti velik napredek zlasti v plavanju (na 1500 m prosto moški je bil na primer prejšnji rekord 16'21"82, sedaj pa je Kitajec Wang Dali to razdaljo preplaval v 15'50"93).

V Seulu medtem še naprej posvečajo izredno pozornost varnostnim ukrepom, kar je pohvaliti tudi Sovjet Koloskov, ki se v Seulu mudi kot predstavnik mednarodnega olimpijskega odbora. Koloskov je še nakazal možnost, da se Sovjetska zveza udeleži olimpijskih iger v Seulu, vendar ni hotel povedati, če je Moskva že sprejela kakšno odločitev. Seulske oblasti se namreč bojijo, da bo Sovjetska zveza igre bojkotirala. Moskva namreč nima diplomatskih odnosov z Južno Korejo in podpira Severno Korejo, ki je sedaj ni v Seulu.

● Verjetno odložitev procesa Roma-Dundee

RIM — Danes zjutraj bi se moral pričeti proces proti Spartacu in Landiniju, ki jih je predsednik Rome Dino Viola tožil, češ da sta mu s prevaro iztrgala sto milijonov lir, s katerimi naj bi podkupila francoskega sodnika Vautrota, ki je sodil na pokalni tekmi Roma - Dundee. Proces pa bodo verjetno odložili, ker je Cominato v bolnici.

● Morda tudi Sovjetska zveza v formuli ena

MOSKVA — Neki sovjetski dnevnik se je v svoji včerajšnji številki zavzemal za nastop sovjetskih pilotov in vozil v formuli ena in pri tem navedel, da gre za povsem realno možnost. Dnevnik je tudi poudaril velike prednosti, ki bi jih od te udeležbe imeli, saj bi dosežke in spoznanja lahko zatem prenesli na serijsko proizvodnjo.

Na turnirju Jugolinije Meblo na Reki

Združena ženska odbojarska ekipa Mebla, ki se pripravlja na prvenstvo B lige (začelo se bo 25. oktobra), se bo jutri na Reki udeležila že tradicionalnega turnirja društva Jugolinija, na katerem bo poleg tamkajšnje šesterke nastopil še Poreč. Za Meblo bo reški troboj še kako dobrodošel, saj je za našo ekipo zelo težko najti v bližini dosti dovolj močnih nasprotnikov, ki bi lahko nudili trenerju Drasiću resnične indikacije o stopnji pripravljenosti šesterke. V pričakovanju nastopov na italijanskem pokalu (sestavo skupin in spored tekem bi morali objaviti v kratkem), je torej vsako srečanje koristno, čeprav sodita jutrišnja nasprotnika v srednji kakovostni razred hrvaške odbojke. Na Reki bodo igrali po turnirskem sistemu na dva zmagana niza, Meblo pa bo nastopil v popolni postavi. Najprej se bosta ob 10. uri pomerila Poreč in Jugolinija, Meblo pa bo v drugem srečanju dopoldneva igral z Jugolinijo, nato še s Porečem.

Jutri motociklistična prireditev na Grobniku

Jutri se na Grobniku nad Reko obeta res privlačna motociklistična prireditev. V duhu prijateljskih odnosov med deželami Alpe-Adria bodo namreč Primotor klub iz Trsta, MC Ronchi, MC Isontino iz Gradišča, AMD Nova Gorica MK ter Motorrad Team Carinthia iz Celovca priredili motociklistično dirko, in sicer v treh razredih: za serijske motorje do 600 ccm, za serijske motorje nad 600 ccm in za odprti razred (tekmovalni motorji).

PROGRAM PRIREDITVE: od 8.00 do 10.30 prijava tekmovalcev in tehnični pregled, od 10.30 do 12.00 pa treningi za vse tri razrede. Od 12.00 do 13.00 bo prosta vožnja za vse, a zatem bosta na vrsti dirki: na 1. dirki bo start za RAZ. 1 ob 13.30, za RAZ. 2 ob 14.00, za RAZ. 3 ob 14.30; na 2. dirki bo start za RAZ. 1 ob 15.00, za RAZ. 2 ob 15.30 in za RAZ. 3 ob 16.00. Podelitev nagrad bo ob 17. uri. Vsaka preizkušnja bo trajala 10 krogov in jo bodo izvedli tudi v primeru slabega vremena.

domači šport

DANES

SOBOTA, 27. SEPTEMBRA 1986

KOŠARKA

MOŠKA B-2 LIGA

21.00 v tržaški športni palači: Jadran - Virtus Padova Interspar

NOGOMET

ZAČETNIKI

15.30 v Dolini: Breg - Altura

CICIBANI

14.30 v Fari: Pro Farra - Sovodnje; 14.45 v Bazovici: Zarja B - Breg; 15.30 na Proseku: Primorje - Ponziana A; 15.30 v Bazovici: Zarja A - Fani Olimpia A; 15.00 v Doberdolu: Mladost - Aris S. Polo.

ODBOJKA

ŽENSKI TROBOJ

16.30 v sovodnjski občinski telovadnici: nastopajo Agorest, Kamnik in Fincantieri

PRIJATELJSKA TEKMA

16.00 v Trstu, na 1. maju: Bor JIK banka - Mislinja

16.00 v telovadnici goriškega Kulturnega doma: Val - Kamnik

JUTRI

NEDELJA, 28. SEPTEMBRA 1986

ODBOJKA

TURNIR NA REKI

10.00 Jugolinija - Poreč; 11.00 Meblo - Jugolinija; 12.00 Meblo - Poreč.

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

15.00 v Križu: Vesna - Architrave; 15.00 v Žavljah: Zaule - Kras; 15.00 v Trstu, pri Sv. Alojziju: Vivai Busa - Primorje; 15.00 v Bazovici: Zarja - San Sergio

NARAŠČAJNIKI

9.45 na Opčinah, Ul. Carsia: CGS - Primorje

NAJMLAJŠI

10.30 v Trstu, pri Sv. Alojziju: San Luigi - Breg; 11.30 na Opčinah, Ul. Carsia: CGS - Primorje

ZAČETNIKI

9.00 v Trstu, pri Sv. Ivanu: Fani Olimpia - Primorje; 10.30 v Doberdolu: Mladost - Staranzano.

MOTOCIKLIZEM

Ob 10.30 motociklistična prireditev na Grobniku nad Reko: nastopa tudi Primotor klub iz Trsta.

Tenis v San Franciscu

SAN FRANCISCO — V osmini finala teniškega turnirja v San Franciscu so dosegli naslednje izide: Edberg (Šve.) - Schultz (ZDA) 6:3, 6:2; Connors (ZDA) - Fleming (ZDA) 6:3, 3:6, 6:3; McEnroe - Letts (ZDA) 6:2, 6:2; Sadri (ZDA) - Vzaga (Peru) 7:5, 3:6, 6:0.

Jutri začetek prvenstva tržaške skupine 2. nogometne amaterske lige

Vesna, Zarja, Kras in Primorje: odslej zares!

Letos mnogo slovenskih derbijev Izjave predstavnikov naših enajsteric

Prizor z lanskega derbija v 2. AL med Zarjo in Vesno

Lani sta se v 3. AL srečala Primorje in Kras (na sliki)

Jutri starta prvenstvo druge amaterske lige, v katerem nastopajo štiri zamejske enajsterice: Vesna iz Križa, Zarja iz Bazovice, Kras iz zgornje občine in Primorje s Proseka. Medtem ko sta v lanskem sezoni kriška in bazovska ekipa igrali v tej ligi, sta Kras in Primorje v njej novince. Po splošnem mnenju je Vesna eden izmed favoritov za prestop v višjo ligo, pa tudi ostale tri naše enajsterice so visoko kotirane.

Sicer pa je favorita v tem negotovem prvenstvu zelo težko napovedati. Vsekakor so zelo solidne ekipe Zaule, Vivai Busà, Staranzano in druge. Sicer pa, »nogometna resnica« so bo začela prikazovati konkretno jutri na mnogih igriščih na Krasu in v tržaškem predmestju.

1. kolo 2. AL (ob 15.00)

Vesna - Architrave Olimpia - Staranzano Stock - Opicina Supercaffè - C. Elisi Prisco Zaule - Kras Vivai Busà - Primorje Muggesana - Giarzole Zarja - S. Sergio

ANDREJ KOSTNAPFEL igravec Vesne

»V tem prvenstvu si obetamo solidno uvrstitev. Prezgodaj je, da bi govorili o napredovanju. Ekipa se je namreč od lanskega prvenstva še precej spremenila in videti je treba, kako se bomo med seboj uigrali. Vsekakor bomo potrebovali nekaj časa.

Kar se pa tiče naših nasprotnikov v ligi bi povedal, da so si več ali manj vse enajsterice enakovredne. Videl sem jih že igrati na predprvenstvenih tekmah in nobena ne posebno izstopa. Od zamejskih ekip pa se mi zdi zelo solidno prošeško Primorje, ki je sicer komaj letos napredovalo iz tretje amaterske lige.

Kar se pa tiče »afere« jugoslovanskega igralca Matkoviča kaže, da se je stvar zelo zapletla in da sploh ne bo igral za nas. Vsi smo bili še pred kratkim prepričani, da bo slednji, ki je zelo soliden nogometaš, ojačil kriško enajsterico, vendar pa je še vedno last Monfalconeja, ki ga ni pravočasno izpisal iz seznama igralcev. Kakorkoli že, naši novi igralci so vsi zelo zanesljivi.«

SEZNAM IGRALCEV
VRATARJA: Claudio Savarin 1964; Verdecchia '61.
BRANILCI: Fabio Tucci '66; Paolo Pisani '61; Giuliano Basiaco '62; Silvano Sedmak '67; Mauro Coccoluti '63; Luciano Bestiaco '63.
VEZNI IGRALCI: Marzio Potasso '58; Fabio Candotti '63; Valter Pipan '61; Niko Sedmak '66; Roberto Candotti '66; Euro Petagna '55.
NAPADALCI: Mauro Guštin '60; Diego Sedmak '69; Gianfranco Bruno '63; Andrej Kostnapfel '64.

VOJKO KRIŽMANČIČ trener Zarje

»Bazovska Zarja, katero treniram, je letos nekoliko pomlajena. Ekipa so namreč zapustili nekateri standardni igralci kot Sossi, Terčon in Piščanc, v seznam nogometašev prve ekipe pa smo vključili mnogo krajevnih perspektivnih nogometašev. V glavnem smo črpali iz naše lanske letošnje kadetske ekipe under 18, sicer pa moram takoj dodati, da bomo slednje v ekipo, ki bo stopila na igrišče, vključevali postopoma. Sicer pa, upamo, da bomo odigrali srednje dobro prvenstvo prav zaradi te velike pomladitve celotnega organika s kar sedmimi člani našega nogometnega mladka.

Kar se pa tiče uvrstitve naših ekip v bližnjem prvenstvu menim, da bo kriška Vesna odigrala vidno vlogo ne samo med zamejskimi ekipami, ampak tudi v okviru naše skupine druge nogometne amaterske lige sploh. Ta enajsterica je vsekakor dobro pripravljena, ojačila pa se je z nekaterimi izkušenimi igralci, ki jih bo znal trener Petagna lepo vključiti v igro.

SEZNAM IGRALCEV
VRATARJA: Dario Racman 1964; Roberto Del Bello '62.
BRANILCI: Ivo Grgič '58; Pavel Tognetti '64; Adrijan Borelli '67; Robi Franko '59; Fabian Schillani '67; Silvio Gotti '55.
VEZNI IGRALCI: Giuliano Sulčić '56; Claudio Franza '64; Andrej Ražem '67; Dimitrij Ražem '67; Robert Kalc '68; Giancarlo Bon '50.
NAPADALCI: Alessandro Castelli '67; Egon Fonda '62; Fabio Ražem '63; Štefan Zeugna '68.

ANDREJ RACE - predsednik nogometne sekcije ŠK Kras

»Nogometna ekipa Krasa računa letos le na obstanek v 2. AL. To je povsem razumljivo, če pomislimo, da smo pravkar napredovali iz nižje lige, predvsem pa glede na to, da smo od lanske sezone iz enega ali drugega razloga izgubili celo vrsto igralcev. Kar pet jih je prestopilo v ekipo San Marco, drugi pa so nehali igrati. Tako je, žal, tudi slovenskih igralcev pri nas vedno manj. Še dobro, da vztrajajo taki zgledni nogometaši, kot so Darko Škabar, Robi Vidali in Rudi Purič. Sicer pa, če bomo čutili potrebo, da se ojačimo, bomo to med prvenstvom tudi storili.

O moči in uvrstitvi drugih ekip na tem prvenstvu ne morem govoriti, saj

ne poznam njihove točne moči in probleme, ki jih tarejo. Vseeno pa menim, da so od ostalih enajsteric nekoliko boljše Zaule, Vivai Busà in morda še katera. Tudi za ostale zamejske ekipe ne morem govoriti, saj so vse take in podobne napovedi vedno zelo relativne.«

SEZNAM IGRALCEV
VRATARJA: Alessandro Mezzavilla '60; Roberto Cocevar '69.
BRANILCI: Darko Škabar '61; Denis Gnezda '61; Roberto Filipaz '59; Goran Šuc '66; Claudio Indrigo '67; Rudi Purič '64; Pierluigi Cinque '64.
VEZNI IGRALCI: Stefano Martini '67; Robert Vidali '65; Domenico Granata '61; Peter Terčon '58.
NAPADALCI: Renato De Meglio '61; Roberto Masetti '65; Corrado Battaini '65; Massimiliano Legiša '63; Maurizio Somma '66.

MILAN MIKUŠ - trener Primorja

»Glede na to, da je letos ekipa, ki jo treniram, napredovala iz tretje v drugo amatersko ligo je jasno, da je naš prvi cilj le obstanek v ligi. Vse drugo bo eventualno prišlo sproti. Takoj moram povedati, da smo najeli dva zelo izkušena igralca, kot sta Maranzina in Di Benedetto, ki nam bosta v takem prvenstvu, kot je naše, še kako služila. Če pa bomo v teku prvenstva videli, da smo na kakem delu igrišča pomanjkljivi, bomo se najeli kakega igralca. Sicer pa ne več kot dva, morda vratarja ali kakega branilca v primeru, da nam zmanjka Antoni.

Kar se pa tiče slovenskih ekip, mislim, da so bolj ali manj vse na isti

ravnini. Kar predstavljam si, kako si bomo v derbijih odvezemali dragocene točke.

SEZNAM IGRALCEV
VRATARJA: Negrini 1962, Paolo Colautti '59.
BRANILCI: Mario Rojac '61; Gianfranco Milani '60; Bruno Sigoni '66; Massimo Livan '61; Gianfranco Samese '52; Massimiliano Coslovich '64; Dario Antoni '65.
VEZNI IGRALCI: Gianni Maranzina '58; Gianni Di Benedetto '49; Sergio Olivo '60; Valter Husu '57; Fabio Manzini '61.
NAPADALCI: Bruno Starc '49; Claudio Pascon '55; Livio Zaccaria '55.

Pripravil:
DUŠAN JELINČIČ

obvestila

ZSSDI vpisuje za plavalni tečaj v Lipici, namenjen dijakom nižjih srednjih šol, osnovnošolcem in predšolskim otrokom (zadnji letnik o. v.). Tečaj bo potekal vsak torek s pričetkom dne 7. oktobra v bazenu hotela Maestoso v Lipici. Urnik tečaja: prva izmena od 15. do 16. ure, druga izmena od 16. do 17. ure in tretja izmena od 17. do 18. ure. Tečaj bo trajal do meseca maja prihodnjega leta. Vpisovanje za tečaj sprejema urad ZSSDI v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20 - II. nadstr., tel. 040/767304. Starši

morajo ob vpisu plačati tečajnino ter navesti otrokovo leto rojstva, bivališče in telefon. Urad ZSSDI sprejema vpisovanja od ponedeljka do sobote, ob 8. do 14. ure.

ODBOJKARSKA SEKCIJA ŠD BREG vabi deklice letnikov 1975/76/77 na začetniške treninge, ki bodo ob torkih od 18.00 do 19.00 in ob četrkih od 16.30 do 18.30. Sekcija nadalje obvešča, da so treningi za začetnice letnikov 1973/74 ob torkih, četrkih in petkih od 15.00 do 16.30.

Na ženskem balinarskem turnirju v Repnu Kraški dom B odlični tretji

Med najbolj aktivna balinarska društva v zamejstvu spada brez dvoma balinarska sekcija repenskega Kraškega doma, ki poleg moškega že več kot dve leti goji tudi žensko balinanje in to je obenem eden redkih ali morda edini primer doslej pri nas. Repenske vestno trenirajo celo poletje, čeprav ne tako pogostoma kot njihovi moški vrstniki. S pospešenim ritmom pa vadijo nekaj dni ali tednov pred vsakim tekmovanjem. Lansko leto so v Repnu organizirali prvi ženski turnir za pokal Kraškega doma in ker se je tekmovanje z udeležbo štirih ženskih ekip odlično obneslo, so se marljivi repenski športni delavci odločili, da bo postalo tradicionalno. V teku letošnje sezone so repenske predstavnice že sodelovale na štirih turnirjih v matični domovini: v tomajskem Križu in v Sežani so pred 14 dnevi premočno zmagale, v Povirju so bile odlične tretje, v Majcni pri Štorjah pa četrte. Prejšnjo nedeljo je bil na sporedu drugi ženski turnir v Repnu, na katerem se je letos število udeleženk povečalo kar na šest. Poleg lanskega zmagovalca Brinja iz Povirja in kriške Burje, ki sta nastopi-

la tudi lani, pa sta bili letos v Repnu prvič prisotni ekipi upokojenk iz Sežane in Rovne iz Majcnev pri Štorjah, s katerima so Repenke šele letos navezale plodne prijateljske stike, poleg njih pa sta nastopili tudi dve postavi organizatorja. V prvem srečanju A skupine se je Kraški dom A do zadnjega upiral Burji, ki je tudi bila na koncu uspešna, čeprav le z minimalno razliko 9:8. V drugem nastopu pa je šlo Repenkam nekoliko slabše, saj so podlegle Rovni z 10:4. Za vstop v veliki finale pa je Burja premagala Rovno z rezultatom 7:3. Nekaj podobnega se je dogajalo tudi v drugi skupini, saj je najprej Kraški dom D premagal Brin s 7:4, nato pa odločilno srečanje s poznejšimi zmagovalkami, ekipo upokojenk iz Sežane, ki so že prej pregazile Brin z neoporečnim 11:3; le za las izgubil z 8:9 in tako se je izjalovila še zadnja možnost, da bi vsaj eno žensko ekipo iz Repna videli v finalu za prvo in drugo mesto. Dobro pa so se Repenke odrezale v tolažilnih finalih in z dvema zmagama na koncu zasedle 3. oziroma 5. mesto.

KONČNI VSTANI RED: 1. Upokojenke Sežana, 2. Burja, Križ, 3. Kraški dom B, 4. Rovna, Majcni, 5. Kraški dom A, 6. Brin, Povir.

KRAŠKI DOM B: Sonja Lazar, Vesna Guštin, Silvana Škabar, Zlatka Purič.

KRAŠKI DOM A: Stana Lazar, Marija Guštin, Irma Škabar, Elda Škabar. (Z. S.)

V organizaciji KD O. Župančič Vrsta športnih tekem

V okviru Jesenskega praznika, ki ga na Pilošču v Štandrežu prireja tamkajšnje kulturno društvo Oton Župančič, bo jutrišnji večer namenjen mladim. Ob 19.30 se bodo v kolesarskem poligonu pomerili najmlajši, ob 20.30 pa bo sledila kotalkarska revija, na kateri bodo sodelovali člani KD Oton Župančič in KSD Vipava s Peči.

Kar zadeva današnje prijateljske tekme med odbojkarji Vala in Kamnika, so v zadnjem trenutku nastale težave s prihodom ekipe iz Slovenije, tako da srečanja, po vsej verjetnosti, ne bo.

Balinarski turnir v Gorici

Nastop osmih ekip

V dejavnost Društva goriških slovenskih upokojencev spada tudi šport in rekreacija. Iz tega zornega kota je treba gledati na balinarski turnir, ki ga goriški upokojenci pripravljajo jutri na stezah Primožičeve gostilne v Gorici (Drevored 20. septembra). Na tekmovanju, ki se bo pričelo ob 8. uri, bo nastopilo 8 ekip z obeh strani meje. To so Sovodnje, Števerjan, Gorica, Doberdob, Solkan, Šempas, Renče in Nova Gorica.

Naj povemo še, da je bilo podobno tekmovanje pred dvema tednoma v Solkanu in da podobne pobude bodo v naslednjih mesecih še v organizaciji slovenskih upokojencev.

Objavili državne atletske lestvice za vse kategorije

Vrsta odličnih uvrstitev

Skoraj leto dni po zaključku sezone 1985 je atletska zveza objavila državne lestvice za vse kategorije. Tudi letos zabeležimo v njih prisotnost slovenskih atletov.

REZULTATI:

Naraščajniki: 100 m ovire - 24. Tanja Kalc 15'; višina: 22. Lidija Glavina (Bor) 1,60 m, 77. Veronika Gerdol (Bor) 1,53 m; daljina: 45. Vera Krmec (Bor) 5,25 m; kopje: 56. Veronika Gerdol (Bor) 29,92 m; šesterboj: 23. Veronika Gerdol 3.637 točk; 38. Tanja Kalc 3.521 točk, 52. Vera Krmec 3.456 točk.

100 m: 93. Mitja Možina (Bor) 11"2; 200 m: 130. Mitja Možina (Bor) 23"2; 100 m z zaprekami: 44. Aljoša Škabar (Bor) 15"7; met kopja: 59. Alan Oberdan (Bor) 50,56 m.

Kadetinjce: 80 m z zaprekami: 72. Poljanka Pavletič (Bor) 13"5; krogla: 43. Annalisa Baučar (Bor) 10,09 m; disk: 34. Annalisa Baučar (Bor) 25,02 m; met kopja: 7. Martina Gherlani (Bor) 36,20 m; 33. Sandra Sumbarac (Adria) 29,50 m; 84. Annalisa Baučar (Bor) 26,54 m; troboj: 14. Martina Gherlani (Bor) 2.395 točk.

Med kadeti ni nobenega našega predstavnika. L. G.

OPREMA

O. KRAINER

T R S T - Ul. Flavia 53

Neponovljiva
senzacionalna
prodaja

400 dnevnih sob
s 50% popustom

Prodaja bo trajala
SAMO NEKAJ DNI

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 90 - din, naročnina za zasebne mesečno 350 - din, letno 3.500 -, za organizacije in podjetja mesečno 500 -, letno nedeljski 1.200 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

27. septembra 1986

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst FIEG Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Osebnе straže so postale skorajda obvezne Ameriški funkcionarji skrbijo za varnost

WASHINGTON — Visoki ameriški funkcionarji zelo skrbijo za svojo varnost. Skoraj vsi, pa čeprav so zadolženi za "nenevarne" sektorje, kot na primer zdravstvo in kmetijstvo, imajo osebne stražarje in v krogih Bele hiše zagotavljajo, da gre za modo, ki je v veljavi že nekaj časa. Gre za ukrepe, ki nikakor ne sodijo v okvir varnostnega načrta, ki ga je washingtonska vlada sprejela v boju proti terorizmu. Iz nedavno objavljene ankete izhaja, da se ministri in številni visoki funkcionarji podajo v tujino samo v spremstvu osebne straže in da stražo zahtevajo tudi na potovanjih znotraj ZDA. Stroški za to znašajo milijon 600 tisoč dolarjev, skoraj dve milijardi lir, pri čemer seveda niso všeti znatno višji zneski, ki so potrebni za varstvo predsednika Reagana in obeh najbolj zavarovanih ministrov, državnega tajnika Georgea Shultza in obrambnega ministra Kasparja Weinbergerja.

Vendar, zakaj potrebujeta osebno stražo na primer sekretar za zdravstvo Otis Bowen in sekretar za kmetijstvo Richard Lyng? Bowenov glasnik Chuck Kline poudarja, da nekateri mislijo, da ministru za zdravstvo nihče nič ne more, medtem ko je prav ta minister lahko tarča številnih skupin zaradi nekaterih pomembnih aspektov politike ZDA, od pokojninskega var-

stva do vprašanja splava. Istega mnenja je Lynn Nelillo, Lyngov tiskovni ataše, ki opozarja na številne proteste kmetovalcev, še zlasti v tenutku težav na tržišču s kmetijskimi pridelki, proteste, ki so bili pogosto zelo hrupni. Lyng ni edini, ki je v skrbeh zaradi manifestacij kmetovalcev. Leta 1985 se je neki parlamentarec predstavil na zasedanje kmetovalcev z neprobno jopičem.

Ena sama vladna ustanova, to je oddelk za energijo, trdi, da potrebuje stražo zaradi groženj teroristov. Glasnik tega oddelka Jim Merna poudarja, da imajo funkcionarji na razpolago pri svojih potovanjih v tujino osebno stražo že od leta 1977 in dodaja, da gre za strošek, ki je potreben, saj so v tujini ti funkcionarji lahka tarča katerega koli terorizma. V drugih uradih pa se omejujejo pri izjavi, da je zaradi groženj teroristov potreba po varnosti večja, vendar pa imajo osebne straže že vrsto let iz preventivnih razlogov.

Sicer pa so osebne straže ministrov visokih funkcionarjev uvedli že leta 1970 za časa predsednika Nixona v obdobju, ko je bilo v Ameriki mnogo protestnih manifestacij proti vietnamski vojni. Tedaj so tudi poslali funkcionarje na posebne tečaje tajnih služb, da se izpopolnijo tudi v zvezi s tem aspektom njihovega dela.

Tokrat ne bo globe

Spomladanske kolekcije ženskega perila, ki jih v teh dneh prikazujejo v londonskih parkih, vzbujajo zanimanje sicer zelo resnega britanskega policajnika, ki je za trenutek pozabil, da je nalaganje glob njegovo poglavito delo (Telefoto AP)

Ekologi opozarjajo na škodljivost lova

FIRENCE — V teku ene same sezone bi lovci v Italiji lahko postrelili 2.357.740.000 glav divjadi. Tako bere mo v dokumentu, ki ga je podpisalo 23 organizacij, med temi ekološki združenja kot Prijatelji zemlje, Svetovni sklad za naravo in Liga za okolje, a tudi stranke, in sicer liberalna, radikalna in demoproletarska, ter mladinska gibanja KPI, PSI, PSDI, PRI in PLL.

Podpisniki dokumenta so navedeno številko izračunali na osnovi treh podatkov. Upoštevali so število dni, v katerih je po zakonu dovoljen lov (največ 77), obseg plena, ki ga določajo posamezne deželne uprave (poprečno lahko vsak lovec postrelji na dan kakih 20 glav divjadi), in seveda število lovcov v državi, ki znaša približno 1.531.000.

Lovske organizacije so na dokument takoj odgovorile. Poudarile so, da gre za fantastične številke, ki nimajo nobene zveze z resničnostjo. Lovske organizacije imajo seveda svoj prav, saj ko bi letno v Italiji pobili več kot 2 milijardi glav divjadi, bi le-ta iz zdravljaj povsem izginila.

Podpisniki dokumenta so s to pripombo že vnaprej računali. Dejali so, da so hoteli opozoriti javnost in predvsem zakonodajalce, kakšna ekološka katastrofa je po zakonu dovoljena. Iz povedanega je namreč razvidno, da bi na osnovi maksimalnih meja, ki jih določajo zakoni, lahko vsak izmed 1.531.000 lovcov lahko 77-krat pobil po 20 glav divjadi na leto, kar znaša točno 2.357.740.000.

Leta 1988 podatki o posledicah jedrske eksplozije v Černobilu

PIZA — Posebni odbor Združenih narodov, ki znanstveno proučuje posledice jedrskih žarčenj (UN-SCEAR) bo v teku leta 1988 objavil podatke o možnih zdravstvenih posledicah eksplozije v jedrski elektrarni v Černobilu. Tako so povedali na vsakoletnem zasedanju evropskega društva radiobiologov, ki je bilo v prejšnjih dneh v Pizi. Vest je potrdil predsednik zasedanja Pietro Metalli, ki je tudi načelnik urada za ambientalne vede pri vsedržavni ustanovi za jedrsko energijo ENEA.

Odbor Združenih narodov je takoj po nesreči v Černobilu poslal vsem državam, ki jih je prizadel radioaktivni oblak okoliščino s prošnjo, naj mu posredujejo podatke v zvezi z ravnijo okuženosti okolja in živil. Te podatke naj bi odbor zbral do oktobra letos ter jih posredoval svetovni organizaciji za zdravstvo in mednarodni agenciji za jedrsko energijo. Podatke bodo obdelali računalniško ter jih objavili v znanstveni prilogi k poročilu, ki bi ga moral odbor posredovati organizaciji Združenih narodov najkasneje do konca leta 1988.

Vendar pa bo nemogoče z gotovostjo povedati, za koliko bo naraslo število rakastih obolenj v prihodnjih desetletjih zaradi izžarevanja jedrske energije iz Černobila. Ugotoviti, koliko radioaktivnosti je asimilirala posameznik je namreč zelo težko, prav tako težko pa je oceniti, v kolikšni meri je žarčenje prizadelo posamezne skupnosti, saj znaša premer območja, ki je bilo potencialno okuženo, približno 2000 km, na stopnjo okuženja pa so vplivali številni dejavniki, med katerimi veter in dež.

Kljub temu pa so znanstveniki mnenja, da je moč precej jasno opredeliti domet te nesreče. Seveda to ne pomeni, da je možen odgovor na vprašanje, za koliko odstotkov se bodo povečala rakasta obolenja v prihodnjih desetletjih, saj bo to odvisno o evolucije človeškega ekološkega sistema, poleg tega pa tudi od sedaj še nepoznatih vzrokov rakastih obolenj, ki bi jih lahko ugotovili v bodočnosti. Vsekakor pa se bo število obolenj povečalo in tudi območja, na katerih bo to povečanje najbolj občutno, bo moč na osnovi podatkov, ki jih bodo objavili čez dve leti, precej natančno ugotoviti.

Kar zadeva Italijo je prof. Metalli dejal, da se je radioaktivnost zvišala za toliko, kot če bi vsak državljan preživel leto dni več v normalno radioaktivnem okolju. Oziroma, z drugimi besedami, vsi italijanski državljani so bili podvrženi taki radioaktivnosti, kakršni so redno podvrženi prebivalci Viterba, kjer je radioaktivnost večja kot drugod v Italiji.

Na zasedanju v Pizi pa niso razpravljali samo o preteklosti, ampak tudi o zaščiti prebivalstva pred radioaktivnostjo. Tako so preučili posebno študijo, ki jo je izdelala ustanova ENEA v sodelovanju z višjim inštitutom za zdravstvo in iz katere izhaja, da je v Italiji radioaktivnost največja v Padski nižini ter na območjih Neaplja, Caserte in Viterba. Kot zanimivost naj navedemo, da je v stolni cerkvi v Viterbu radioaktivnost petnajstkrat večja kot v katerem koli stanovanju v tem mestu, to pa zato, ker iz marmorja, s katerim je ta cerkev zgrajena, v zelo majhnih količinah (o katerih zagotavljajo, da niso nevarne) izhlapeva radioaktivni plin radon.

Vrsta polemik ob nedavnem veronskem shodu Medjugorje navdušuje predvsem Italijane

Pritiski na Vatikan, naj prizna božjo pot

RIM — Odkar je 24. junija pred petimi leti šest fantov in deklet vznemirjeno pripovedovalo staršem o srečanju z Devico Marijo, so dogajanja v hercegovski vasi Medjugorje postala svetovna znamenitost. V tem času se je vasica, ki je oddaljena 30 kilometrov od Mostarja, iz revnega kmečkega kraja razvila v mednarodno versko središče, tako da se z njo poleg teologov in sociologov sedaj ukvarjajo tudi turistični delavci. Iz neuradnih virov kaže, da je v teh petih letih obiskalo Medjugorje nad pet milijonov romarjev (največ jih pride na obletnico "prikazovanj" Marije), ki se očitno ne preveč menijo, kaj pravi pravzaprav o tem uradna Cerkev. Mostarski škof Zanic od vsega začetka trdi, da gre pri fantih in dekletih, ki videvajo Marijo, za skupinsko halucinacijo, tega mnenja pa niso krajevni frančiškani in seveda romarji, ki množično prihajajo v Hercegovino. Zanic je o "prikazovanjih" v Medjugorju že večkrat uradno informiral pristojna vatikanska telesa, iz Rima pa doslej ni prišel še noben signal, ki bi demantiral ali potrdil trditve mladih vidcev. Papež in Cerkev se gotovo nikamor ne mudi s sodbo o Medjugorju, kot je večkrat posredno potrdil sam prefekt kongregacije za vero pri svetem sedežu kardinal Ratzinger. Vatikan vsekakor nasprotuje organiziranju cerkvenih romanj v Hercegovino.

Med tujimi romarji je zdaleč največ Italijanov. Na peto obletnico "prikazovanj" je prišlo v jugoslovanski Lourdes približno 50 tisoč italijanskih romarjev, 25. junija zjutraj pa je v Medjugorju maševalo kar 82 italijanskih duhovnikov in to kljub temu, da je vsedržavna škofijska konferenca pred dvema letoma "odsvetovala" duhovnikom in vernikom, da potujejo v to hercegovsko vas. Reke italijanskih romarjev pa ne more nihče zaježiti. Največ jih pride iz Veneta in iz Lombardije, a tudi iz drugih dežel iz Severne in Srednje Italije, ki se vozijo v Medjugorje pretežno z avtobusi, zadnje čase pa tudi s posebnimi letali iz Milana in iz Verone. Okrog prikazovanj so ponekod nastale turistične agencije, ki za organizacijo potovanj v Mostar izkoriščajo tudi določeno pasivnost in brezbriznost jugoslovanskih turističnih delavcev. V Jugoslaviji se je sedaj predramil le ljubljanski Kompas, ki je v bližini Medjugorja pred kratkim odprl turistično po-

slovalnico. V Milanu je medtem skupina prepričanih romarjev začela izdajati tednik "Medjugorje", v kraju Arcinascio D'Erba v Lombardiji pa so člani tamkajšnjega društva "Medjugorje" postavili na noge zasebno radijsko postajo, ki se nekajkrat v tednu neposredno poveže s hercegovsko vasico in dnevno nudi poslušalcem vse potrebne informacije za potovanje v novo versko središče Jugoslavije.

Središče oboževalcev "prikazovanj" pa je vsekakor Verona. V mestu je že nekaj let zelo aktivno gibanje "Marije kraljice miru", ki ga vodi profesor filozofije (in bivši občinski svetovalec KD) Gaetano Peretti in katerega pristaši so trdno prepričani, da otroci iz Medjugorja res videvajo Marijo. Romarji se tedensko zbirajo v cerkvi sv. Štefana, v nedeljo pa jih je neurnorni Peretti sklical v Arena na "molitvi in razmišljanju za mir". Njegovemu vabilu se je odzvalo približno 10 tisoč ljudi (prišli so tudi iz tujine), organizatorji pa so se izognili neposredni polemiki z veronskim škofom, ki je dan prej pozval vernike, naj ne pojdejo v Arena.

Proti shodu v svetišču opere in baleta se je uradno izrekla tudi škofijska konferenca iz Veneta, mnogi duhovniki pa so to preslišali ter se vseeno pridružili Perettiju. Pripreditelji so do zadnjega upali, da bo v nedeljo prišla v Verono tudi Vida Ivanković, najstarejša od vidcev, ki pa je morala zaradi boleznih ostati doma. Bo pa za drugič, je dejal Peretti, ki je prepričan, da se bo moral Vatikan, tudi na pritisk romarjev, prej ali slej izreči o dogodkih v Medjugorju. Veronski shod bodo pristaši "Marije kraljice miru" sedaj ponovili 8. decembra in to kar na Trgu sv. Petra. Vatikan je zelo zadržan in ni še komentiral te zamisli, ki je baje spravila v zadrego marsikaterega visokega cerkvenega dostojanstvenika. Peretti pa je optimist, tudi zato, ker je od kongregacije za vero, kot sam pravi, dobil resna zagotovila, da bo sv. stolica v kratkem res proučila dogajanja v Medjugorju.

Na obisku v Rimu je profesorja filozofije, ki je bil v zadnjih dveh letih kar šestkrat v Hercegovini, spremljal predsednik krščanske demokracije Flaminio Piccoli, ki je tudi sam trdno prepričan, da se v Medjugorju dogaja nekaj "nadnaravnega".

SANDOR TENCE

NA OLIMPIADO

MIKI MUSTER

3.

